The Latvian Newspaper for Canada
and U.S.A.
Published twice weekly by Latvian Relief Society
of Canada „Daugavas Vanagi", Inc.
– Editorial and Business Offices: 123 Huron St.,
Toronto, Ontario, Canada. Telephone. EM 8-0792.
Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 90-16 Park Lane S.,
Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667.
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL
POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.
SATURDAY, MARCH 8, 1958.

LATVIJA
AMERIKĀ

20./661. n-rs.
SESTDIEN, 1958. G. 8. MARTĀ
8. gads

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi", inkorporēta. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvēriņš, 90-16 Park Lane S., Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00.
Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60; Tekstā $3.20—$6.40 par vienu collas slejas telpu.

MASKAVA MEKLĒ DROŠĪBAS VĀRSTULI

ZIEMEĻATLANTIJAS ORGANIZĀCIJA NOSKAIDRO PADOMJU PRIEKŠLIKUMU

Padomju Savienības vēlme noteikt valdību galvu konferences datumu jau pirms ārlietu minstru sarunu sākuma Ziemeļatlantijas organizācijas padomei nav pieņemama.

Parīzē. Pēc darbīgās un visai mīklainās nedēļas nogales, kuŗas sākumā pēdējo padomju priekšlikumu saturs balstījās vienīgi uz minējumiem, tagad viss ir atkal kļuvis skaidrs un acij saredzams. Padomju Savienība nav pateikusi neko tādu, kas liktu domāt par vispārējās starptautiskās situācijas uzlabošanos vai mainīšanos. Gandrīz gribētos domāt, ka ar savu izvairību, skaļo liekulību un lielību Padomju Savienība pastāvošās domstarpības ir tikai vēl dziļāk iespiedusi nesaprašanās dubļos, un par saspīlējuma atrisināšanu un aukstā kaŗa izbeigšanu tuvākajā nākotnē vispār nav ko domāt.

Tiklīdz Sav. Valstu ārlietu ministrija bija paspējusi uzmanīgi pārbaudīt pēdējā padomju priekšlikuma tukšās rindas, tā griezās pie Ziemeļatlantijas organizācijas pastāvīgās padomes Parīzē, to aicinot dot savu spriedumu attiecībā uz sarunām ar Padomju Savienību. Padomes sēdē, kas ilga 90 minūšu, nolēma, ka Padomju Savienības pēdējie piedāvājumi valdību galvu konferences sagatavošanai nav pieņemami. Katrā ziņā tā nav atbilde, kādu bija sagaidījuši Maskavas propagandisti. Kā labi informētās aprindas paskaidro, pēdējie bijuši pārliecināti, ka pēc tam, kad Padomju Savienība ne tikai bija ar mieru sasaukt ārlietu ministru konferenci, bet to pat proponēja, zem Rietumu kājām būs izcirsti visi pamati, uz kuŗiem balstījās viņu līdzšinējā pretestība valdību galvu konferencei.

Bet tā tas tomēr nav noticis. Vispirms jau Ziemeļatlantijas organizācijas padome nevar akceptēt Padomju Savienības prasību noteikt valdību galvu konferences dienu jau pirms ārlietu ministru sarunām. Lai gan ārlietu ministru konferencei Padomju Savienība nav paredzējusi uzticēt neko vairāk kā vienīgi valdību galvu sarunu darba kārtības izstrādāšanu, par rezultātiem tā negrib garantēt. Vai gan citādi būtu nepieciešams, kā to uzsveŗ Maskava, noteikt valdību galvu konferences dienu jau pirms ārlietu ministru tikšanās? Rietumu diplomāti, šo pavedienu tālāk risinādami ,sprież, ka ar šādu rīcību padomju valdība sevi gribējusi apgādāt ar drošības vārstuli, t. i., radīt apstākļus, lai, ārlietu ministru konferencei neko nepanākot, Rietumi deklarētu ,ka viņiem tai un tai laikā paredzētā valdību galvu konference nav akceptējama.

Tālāk Zimeļatlantijas organizācija uzsvēra, ka ārlietu ministru konferencei, kuŗu Rietumi domāja izveidot par nopietnu sarunu posmu, kā ievadījumu valdību galvu konferencei, Padomju priekšlikumā nav paredzētas nekādas citas funkcijas kā vienīgi darba kārtības izstrādāšana — bet ne pārrunas par darba kārtībā paredzētiem jautājumiem. Ziemeļatlantijas organizācija prasa garantiju nepieciešamību un, proti, ka ārlietu ministru sarunu galvenā vērtība būtu darba kārtības jautājumu iztirzāšana, lai pirms valdību galvu tikšanās šie jautājumi galvenos vilcienos jau būtu izstrādāti. Bez tam Ziemeļatlantijas organizācija kā Rietumeiropas aizsardzības galvenais balsts, domā, ka valdību galvu konference būtu akceptējama tikai tad, ja tur tiktu pārrunāti jautājumi par Eiropas drošību un Vācijas apvienošanu. Par pēdējo jautājumu Padomju Savienība runāt negrib. Tāpat tā negrib ne dzirdēt par satelītu atbrīvošanas jautājuma pacelšanu starptautiskajā konferencē.

Ievērojot Padomju Savienības dažādos šķēršļus, jāsecina, ka ārlietu ministri savā konferencē, ja tāda kādreiz notiktu, varētu vienoties tikai par ārkārtīgi šauru darba kārtību, kuŗu varētu aptvert divos jautājumos: atbruņošanās un atomieroču mēģinājumu pārtraukšana. Atomieroču mēģinājumu pārtraukšana katrā ziņā pašreiz ir Padomju Savienības propagandas sarakstā, jo par to runās arī padomju juridiskie lietpratēji un zinātnieki, ne vairs tikai politiķi un militāristi. Tā, piemēram, Apvienoto Nāciju organizētā „jūŗas likumu" konferencē Ženēvā Padomju Savienība ir solījusies proponēt atomieroču mēģinājumu aizliegšanu uz jūŗas. Sav. Valstis un Anglija, ja šāds priekšlikums tiktu izvirzīts, gatavojas pret to protestēt. Un ne bez iemesla. Kā vienai, tā otrai valstij vasaras mēnešos paredzētas jaunas ūdeņražieroču mēģinājumu serijas — uz ūdens.

Padomju Savienības priekšlikums par ārlietu ministru konferenci pirmajā brīdī radīja vispārēju optimismu Rietumu lielvalstu galvaspilsētās. Bet Ziemeļatlantijas organizācijas padomi šis tauriņa mūža optimisms nepaspēja sasniegt. Padomes sēde savus spriedumus balstīja vienīgi uz faktiem, jūtas atstājot tur, kur tām piederas būt. Iztirzāto faktu rezultātā Ziemeļatlantijas organizācijas padome atzina, ka Padomu Savienība nav izdarījusi absolūti nekā tāda, kas Rietumus un Austrumus tuvinātu valdību galvu konferencei.

Gluži tādās pašās domās ir arī Francijas valdība. Savas deklarācijas pirmajā daļā, sniedzot presei komentārus, tā gandrīz vai pasaka, ka, piedāvājot ārlietu ministru konferenci, Padomju Savienība ir pievirzījusi pasauli tuvāk valdību galvu konferencei. Bet beigās ministru prezidenta Gaijāra kabinets pavisam skaidri konstatē, ka padomju priekšlikums nekam neder.

Uz svinīgo Kalpaka piemiņas dievkalpojumu

Uz dievkalpojumu Sv. Andreja baznīcā Toronto dodas kalpakietis J. Dreimanis, viņam blakus Toronto korporāciju kopas sen. J. Kozulis. Seko latv. ģimnazijas audzēknis Juris Laufers ar Latvijas karogu, tālāk korporāciju pārstāvji ar saviem karogiem. J. Kreiļa uzņ.

DALLESS „SASTĀDA VĀRDNĪCU"

SAV. VALSTU ĀRLIETU MINISTRS ASI KRITIZĒ PADOMJU SAVIENĪBAS PIEDĀVĀJUMUS VALDĪBU GALVU KONFERENCEI UN ATĻAUJAS IZTEICIENUS, KAS TIEŠI RAKSTURO MASKAVAS POLITIKU

Vašingtonā. Atzīdams par neiespējamu vienā vārdā pateikt, kādēļ valdību galvu konference, bazēta uz pēdējo Maskavas priekšlikumu, Sav. Valstu valdībai nav pieņemama, ārlietu ministrs Dalless preses pārstāvjiem deva vairākus nosaukumus, kas, pēc viņa domām, vienlīdz labi ilustrē jaunāko Maskavas tuvināšanās soli. Šeit daži piemēri, ko Dalless teica attiecībā uz ārlietu ministru un valdību galvu konferenci: „nepieņemams;' ļaunprātīgs; neskaidrs; divdomīgs; fikcija; blēdība; muļķošana", u. t. t.

Ārlietu ministru konference, nav pieņemama tādēļ, ka, vispirms, tai nav paredzētas tādas funkcijas, kādas Sav. Valstis un to sabiedrotie atzīst par nepieciešamām, un otrkārt, tādēļ, ka pēc šādas ārlietu ministru konferences nevienam tikpat nebūs nekādu garantiju par valdību galvu nākamajām sarunām. Valdību galvu sarunas, savukārt, nav akceptējamas tādēļ, ka ārlietu ministru konference, kādu to paredz Padomju Savienība, nebūs veikusi nepieciešamo sagatavošanos.

Rietumiem nepatīk arī padomju notas stils. Par to žēlojas angļi, kas uzsveŗ, ka, spriežot pēc tā, padomju priekšlikums vairāk izklausās pēc ultimāta — ka Padomju Savienība ielaidīsies ārlietu ministru sarunās tikai taž, ja tām sekos valdību galvu konference — neatkarīgi no ārlietu ministru sarunu iznākuma. Nē, paldies, kaut kas tāds Rietumiem nav pieņemams.

FRANČI VĒL VIENMĒR DOMĀ PAR ŽOGU ALŽĪRIJĀ

SMAGI NEMIERNIEKU ZAUDĒJUMI ALŽĪRIJĀ

Franču militārā vadība atklāj Ziemeļafrikas kaŗa statistiku un deklarē, ka, izolējot nacionālistu nemierniekus, kaŗam pienāktu ātras beigas.

Alžīrā. Šīgada kaujās, kuŗas atzīst par līdz šim smagākajām visā Alžīrijas kaŗa laikā, franču bruņotie spēki nogalinājuši 8.000 nacionālistu nemiernieku, paši tai pašā laikā zaudējot 500 kritušos. Un tas ir tikai 1958. gada pirmajos divos mēnešos! Iepazīstinot preses pārstāvjus ar Alžīrijas kaŗa statistiku, franču Ziemeļafrikas spēku virspavēlnieks ģen. Salans paskaidroja, ka 1957. gadā nogalināti ap 32.000 nemiernieku, kamēr franču kritušo skaits sasniedzis 2.500 vīru. 1957. gadā sagūstīti ap 6000 nemiernieku.

Vaicāts par iespējamām kaŗa beigām un nemiernieku dzīvā spēka rezervju izsūkšanu, ģen. Salans uzsvēra, ka, izolējot nemiermiernieku, t. i. apstādinot ieroču un kaŗa materiālu plūdus no Tunisijas, nemierus Alžīrijā drīzi vien varētu apslāpēt. Pēc franču ģenerāļa domām viss nemiernieku apbruņojums pašreiz pienāk no Tunisijas, tāpat viņu financiālais un morālais atbalsts. Pirmais solis ceļā uz ātrām Alžīrijas kaŗa beigām, tātad būtu sakaru pārtraukšana Tunisijas un Alžīrijas nemiernieku starpā. Franči to gatavojas panākt, izveidojot Alžīrijas pusē, pie Tunisijas robežas, elektrizētu dzeloņstiepļu žogu, ar ko norobežotu nevienam nepiederošu joslu, kas vietām būtu pat līdz 15 jūdzēm dziļa. Minētā josla atrastos nepārtrauktā franču armijas un aviācijas apsardzībā. Lai gan šāda žoga un joslas izbūve maksātu ļoti dārgi un prasītu lielāka iedzīvotāju skaita pārvietošanu uz jaunām dzīves vietām, franču militārie lietpratēji atzīstas, ka viņi neredz cita atrisinājuma Tunisijas palīdzības un līdz ar to Alžīrijas kaŗa apturēšanai.

Palīgspēki franču kaŗavīriem Alžīrijā

Parīzē. Francijas ministru prezidents Gaijārs paziņojis, ka jau tuvākajās dienās viņa kabinets uzsāks sarunas par jaunu franču spēku nosūtīšanu uz Alžīriju. Cik zināms, nenosakāmajā Alžīrijas frontē pašreiz cīnās jau ap 400.000 franču kaŗavīru — pret neskaitāmi mazākiem, bet nekad nesarukošiem alžīriešu nacionālistu spēkiem. Jaunu spēku sūtīšana uz Alžīriju, protams, iecirtīs nepatīkamu robu jau tā samazinātajā Francijas aizsardzības budžetā. Gaijāra ministru kabinets rēķinās ar varbūtību, ka aizsardzības budžeta jautājums būs uz kādu laiku jāatliek, lai, situācijai kļūstot skaidrākai, varētu sākt domāt par finanaciālu kompromisu, kas, no vienas puses būtu pieņemams parlamentam un no otras noturētu franču bruņotos spēkus nepieciešamā stiprumā.

NAV CERĪBU MIERMĪLĪGĀM SARUNĀM

JAKARTAS VALDĪBA GATAVO MILITĀRU UZBRUKUMU NEMIERNIEKIEM SUMATRĀ.

Jakartā. Indonēzijas salu kaŗš, kas sāka pieņemt karstu veidu jau tūlīt pēc nemiernieku valdības nodibināšanās centrālā Sumatrā, nākotnē draud pieņemt vēl lielākus apmērus, izvēršoties par salu kaŗu Sumatras un Javas starpā. Pirmā atrodas vispārējā nemiernieku iespaidā, kamēr Javas galvaspilsētā Jakartā mitinās Indonēzijas centrālā valdība, kuŗas komūnistu elementu padzīšanu prasa nemiernieki.

Tagad jau vairākas nedēļas klīst baumas, ka Jakartas valdība gatavojas invāzijai Sumatrā. Līdz šim valdības kaŗaspēks nav parādījis nekādu sevišķu aktīvitāti pret nemiernieku spēkiem, atskaitot dažus nenozīmīgus uzlidojumus. Bet, ja vien var ticēt ziņām, kas pēdējās dienās pienākušas no Indonēzijas, valdība gatavojas vispārīgai militārai ofensīvai pret nemierniekiem Sumatrā, kuŗu galvaspilsētas Padangas raidstacija katru dienu ziņo par nemiernieku piekritēju skaita palielināšanos. Kamēr Jakartai lojālie spēki domā par uzbrukumu nemierniekiem Sumatrā, pēdējie steidz iespējamo salas aizsardzības darbu veikšanu un ir likuši saprast, ka dienas, kad varēja cerēt domstarpības likvidēt miera ceļā, jau sen pagājušas, un ka tagad vienīgi militāra konflikta iznākums noteiks, kas turpmāk valdīs 3.000 Indonēzijas republikas salās. Nemiernieki, starp citu, savā laikā runāja par lielās salu republikas saskaldīšanu mazākās valstiņās, bet par šo priekšlikumu pēdējā laikā vairs nekas nav dzirdams.

KUR PALICIS SATELITS?

AMERIKĀŅU OTRAIS SATELITS UZLIDO GAISĀ, KUR APKLUST UN PAZŪD . . .

Vašingtonā. Ja kāda no amerikāņu izšautajām raķetēm, kas parasti skrien visdažādākos virzienos, bet ne tur, kur zinātnieki to gribētu, netīšām trāpītu pašu amerikāņu satelitu, nebūtu nekāds brīnums. Aizvakar notikušais gan nav tīri tik fantastisks kā pašu satelita notriekšana, bet neko daudz tālu no stāsta arī nestāv. Un, proti, šī gada 5. martā Sav. Valstu zinātnieki ar sekmīgo Jupitera C raķeti bija paredzējuši izšaut savu otro satelitu. Viss likās labākajā kārtībā. Bet pēc raķetes izšaušanas satelits vienkārši pazuda! Amerikāņu zinātnieki rēķinās ar divām un pat ar kādu trešo varbūtību, par kuŗu nekas daudz tomēr netiek runāts. Pastāv varbūtība, ka 32 mārciņu smagais satelits ir izpildījis visas savas prasības un tagad paklausīgi joņo ap zemes lodi, un ka viņa pazušana izskaidrojama ar tā radio raidītāja bojājumiem. Otra varbūtība, jau mazliet nepatīkamāka amerikāņu prestižam, ir varbūtība, ka raķetes mēchanisms nav satelitu laikā atbrīvojis un, ka tas, kopā ar raķetes paliekām, būtu nokritis atpakaļ zemē — protams, sadegot, nonākdams saskarē ar zemes atmosfairu.

Jupitera C raķetes izšautā satelita pazušanai tiek piedēvēts vēl viens izskaidrojums, kas gan vairāk jāsaprot kā tukša spriedelēšana, un, proti, ka raķete būtu uzskrējusi par augstu, izdrāzusies cauri zemes pievilkšanas spēka joslai un atbrīvojusi satelitu no zemes pievilkšanas spēka brīvā pasaules telpā. Zinātnieki uz šādu izskaidrojumu tomēr raugās visai skeptiski un ne bez iemesla. Vispirms jau raķete nebija domāta tāda augstuma sasniegšanai. Otrkārt, raķetei nebija pietiekami daudz degvielu, lai sasniegtu tādu augstumu, kur tā būtu atbrīvojusies no zemes pievilkšanas spēka.

Tai pašā laikā ziņas, kas pienākušas no Padomju Savienības, liecina, ka padomju zinātnieki jau drīzākā laikā sagaida sava otra satelita krišanu. Pēdējās nedēļās satelits tik bieži mainījis savu virzienu un augstumu, ka tā joņošana vairs nav paredzojama, izsekošana kļūst ļoti grūta un vienīgais, ko no tā var sagaidīt, ir drīza krišana.

NOSKAIDRO VICEPREZIDENTA FUNKCIJAS

Vašingtonā. Prezidenta Eizenhauera biežā slimošana un viņa vispār nenoteiktais veselības stāvoklis katrā jaunā saslimšanas gadījumā izraisīja plašas pārrunas par jautājumu: kas notiktu, ja prezidents būtu spiests atkāpties no amata? Prezidenta nāves gadījumā problēmas nav nekādas: viceprezidents stājas mirušā prezidenta amatā, kā to darīja Trūmens pēc Rūzvelta nāves. Bet problēma rodas, ja prezidents atkāpjas no amata slimības dēļ. Vai arī tad viņa amatu uzņemas viceprezidents, jeb vai tad jānotiek jaunām vēlēšanām? Vašingtonā tagad nolemts, ka, arī prezidentam saslimstot un uz laiku pārtraucot sava amata veikšanu, viņa funkcijas pārņem viceprezidents. Pašreizējos apstākļos, kad prezidenta Eizenhauera veselības stāvoklis ir tik nedrošs, šāds lēmums ieskatāms par neapšaubāmu viceprezidenta Niksona akciju celšanos Sav. Valstu politikā.

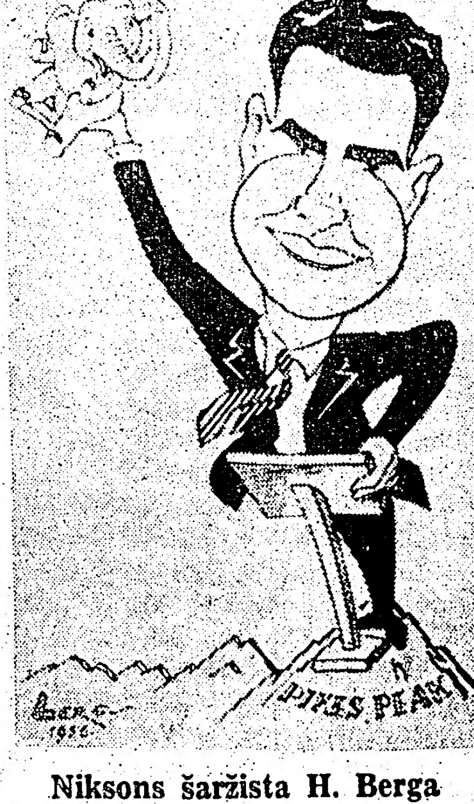

Niksons šaržista H. Berga skatījumā.

PĀRBŪVES ISTAMBULĀ

Vecā un vēsturiski nozīmīgā miljonu pilsēta Istambula pēdējos mēnešos atgādina gandrīz Vācijas pilsētas 2. pasaules kaŗa laikā, jo turki sakarā ar plašajiem pilsētas pārbūves plāniem veselus kvartālus ar dinamīta palīdzību sagāž gruvešos. Pilsētas „skaistuma operācijai" par upuri kritušas pat 3.000 gadu vecas celtnes, un dinamīta sprādzieni visvairāk dzirdami šaurajās ostas malas ieliņās ,lai tur veco celtņu vietā varētu izbūvēt platas un modernas ielas.

Pilsētas pārbūvi un daudzas paredzētās jaunceltnes Istambulai ir projektējis vācu architekts - profesors Hoešs (Hoesch) un pēc viņa iespaidīgajiem plāniem dažas jaunās ielas paredzētas pat 50 metru platumā. Vecās pilsētas iedzīvotāji pārbūves plāniem visumā ir naidīgi un nereti viņi nopietni pretojas atstāt ēkas, kuŗas paredzētas nojaukšanai vai uzspridzināšanai. Šī pretestība ir pamatota un saprotama, jo pametamo māju un dzīvokļu vietā jauni līdz šim tikpat kā nav uzcelti. Daudzas ģimenes, zaudējušas savus līdzšinējos dzīvokļus, ir spiestas pārcelties uz dzīvi laukos pie radiem un paziņām. Ļaunas mēles arī apgalvo, ka valstij un pilsētai trūkstot līdzekļu paredzēto jaunbūvju vajadzībām, un esot maz cerību, ka tuvākajos gados tiksšot tālāk par tagad iesākto pilsētas nopostīšanu.

Arī paši turki zobojas, ka 2. pasaules kaŗā par veco Vācijas pilsētu sagraušanu esot ļoti centīgi rūpējušies amerikāņu lidotāji, bet turkiem tagad par Istambulas sagraušanu esot jāsamaksā pašiem . . . Ja pilsētas pārbūves plāni īstenosies, tad Istambula nākošajos gados iegūs 20. g. s. lielipilsētas izskatu, par kuŗu rūpēsies ne vien daudzas debesskrāpjiem radniecīgas celtnes, bet arī pazemis. Istambulas veco kvartālu sagraušanu tomēr nožēlo ne vien vēsturnieki, bet arī tūrisma biroji, jo pilsētas vecā orientālā romantika pievilka ik gadus daudzus apmeklētāju tūkstošus.

PĒC KALPAKA PIEMIŅAS DIEVKALPOJUMA TORONTO

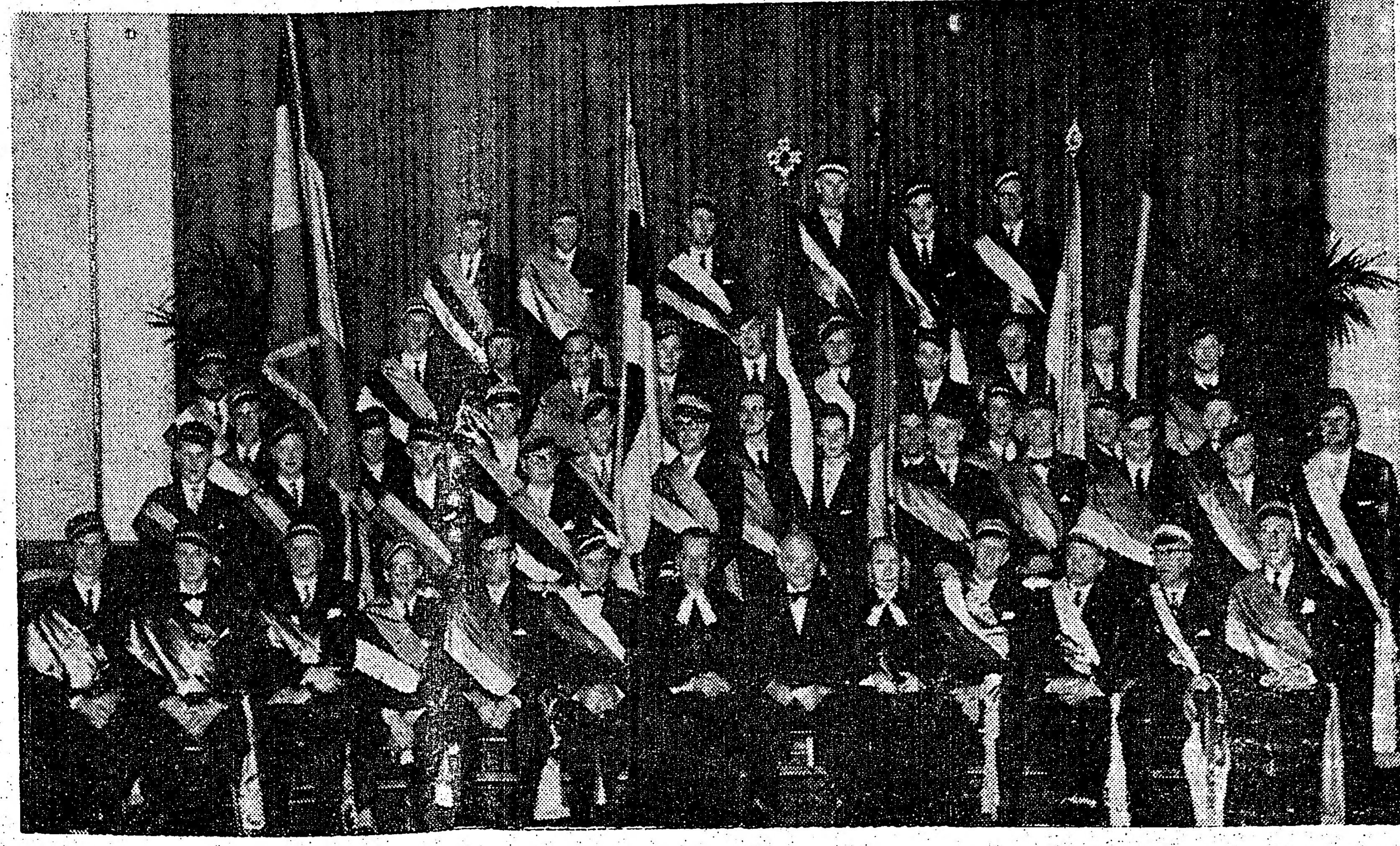

Kanadā, Toronto pilsētā Kalpaka piemiņu latviešu saime atzīmēja svinīgajā dievkalpojumā Sv. Andreja baznīcā, kuŗā piedalījās visu trīs latviešu ev. - lut. draudžu mācītāji — A. Čops, A. Lūsis un A. Briedis ,kā arī korporāciju kopa ar karogiem. Uzņēmumā 1. rindā no kr.: T. Grīnbergs, E. Poltraks, O. Dzērvītis, E. Birkenbergs, V. Eizenarms, T.K.K. sen. J.Kozulis, māc. A. Čops, kalpakietis J. Dreimanis, māc. A. Briedis, H. Gubiņš, J. Ķuze, V. Martinsons, P. Kļaviņš. Ar karogiem piedalījās korp. Latvijas sen. A. Melbārdis, Tervēcijas sen. Fr. Freibergs, Fr. Akademikas sen. J. Ozoliņš, Lakuanijas sen. J. Niedra un Fr. Kursikas sen. R. Veinbergs. Latvijas karogu nesa Toronto latviešu ģimnazijas audzēknis Juris Laufers. J. Kreiļa uzņ.

LATVIJA

> Draugi grib mūs asimilēt,
> Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
> Bet mēs gribam palikt latvieši.
> Archibīskaps T. GRĪNBERGS

POLĪTISKĀ ĢEOGRAFIJA

K. KAMPE

Tie laiki, kad amerikāņi varēja „mierīgi" dzīvot un „taisīt" sev dolarus — ir pagājuši. Tagad tiek oficiāli atzīts, ka ASV atrodas bīstamā ekonomiskā sacensībā ar Krieviju, iznākuma ziņā ne mazāk bīstamā kā militārā kaŗā. Pēdējos četros gados Krievija mazattīstītajās zemēs ieguldījusi tikpat daudz naudas kā ASV pēdējos 8 gados. Miljardi dolaru Savienotajām Valstīm tagad ir jāsviež ārā pa visu plašo pasauli — ne komerciālos, bet polītiskos nolūkos, lai aizsargātu savu brīvību, kas viņiem vēl pieder. Protams, ka brīvības uzturēšana prasa izdevumus, bet nu arī brīvība ir uz parāda, jo no vienas puses miljardus sviež pa pasauli, bet no otras puses — Kongress nolēma paaugstināt valsts parādu par pieciem miljardiem dolaru. Jau līdzšinējais ASV valsts parāds bija 1.500 dolaru uz katru iedzīvotāju, ieskaitot bērnus. Bez tam amerikāņu privātie parādi ir 191,1 miljardu dolaru. Kādam taču tā nauda turpat ASV pieder, un tie ir tie kapitālisti. Viņi dod uz kreditu visu — ieskaitot arī brīvību.

Niksons saka, ka ASV ekonomiskā palīdzība dos brīvību atpalikušajām tautām, un viņam nav iebildumu, ka šīs tautas ievieš sociālizētu medicīnisku palīdzību un nacionālizētu rūpniecību; viņu interesē tikai tas, lai šīs tautas, saņemot ekonomisko palīdzību no Krievijas, nenonāk komūnisma varā. Par sociālizētu medicīnisku palīdzību un nacionālizētu rūpniecību Savienotajām Valstīm, protams, neviens nedomā, bet ASV ir ar mieru to financēt citām tautām, citiem vārdiem, ASV, lai glābtos no komūnisma — ir ar mieru kreditēt sociālismu ārzemēs. Ja jau nu kapitālismam pilnīgi pretējas ideoloģijas priekšā tik tālu jāpiekāpjas, tad jājautā: ko tas vispāri grib un var panākt?

Kaŗu par ASV brīvību resp. palīdzību atpalikušajām tautām vareņ plaši izreklāmēja divpartiju konference, kuŗu bija sasaucis ASV filmu rūpniecības cars Eriks Džonsons (Johnson) un kuŗā piedalījās Eizenhauers, Trūmans, Adlais Stīvensons, Dalless, Dins Ačesons, Senāta un Kongresa līdeŗi u. t. t. Tika atzīts, ka Krievijas ekonomiskā ofensīva ASV pašreiz ir bīstamāka nekā varbūtējs kaŗš.

Vai tik neizskatās tā, ka komūnisti ar saviem sputņikiem ir mēģinājuši novērst ASV uzmanību no ekonomiskās frontes, lai amerikāņi sāktu šķiest savus miljardus militārajā laukā un tādā ceļā ierobežotu savus līdzekļus ekonomiskajā kaŗā, kādā frontē Krievija bija gatava pāriet ofensīvā.

Labi. Šķiedīs naudu kā militāri, tā saimnieciski — cīnīsies, vai būs gatavas cīnīties abās frontēs, bet kādi būs rezultāti: militārajā frontē notikumu pagaidām nebūs, bet saimnieciskajā frontē — labākajā gadījumā tikai apturēs krievu ofensīvu. Par kādu ASV ofensīvu pret Krieviju nav ko domāt; iniciātīva sen ir izlaista no rokām, un ASV atrodas aizstāvēšanās pozicijās. Nopietns vēsturnieks ar ārkārtīgu erudīciju A. Toinbijs domā, ka pasaules polītiskajā ģeografijā tagad ir viens kontinents un divas lielas salas. Tas kontinents ir Eurafāzija — Eiropa, Afrika un Āzija un tās 2 lielās salās — Ziemeļ- un Dienvidamerikas. Plaši runājot, Ziemeļamerikas salai šinī kontinentā pieder tikai „tilta gala" pozicija (beachhead) — Eiropas brīvā daļa. Šī pozicija eventuālai nākotnes ofensīvai ir ļoti svarīga pat tad, ja šauj tieši no Amerikas uz Eiropu un otrādi, un šī pozicija jātur par katru cenu. Tādēļ, starp citu, jāatbalsta arī Francija, kaut gan tā Afrikā dara to, kas ASV nepatīk. Jautājums, kas no darba kārtības nenoies, kamēr mērķis būs sasniegts, ir Vācijas apvienošana. ASV polītika rietumvāciešiem viņu tautas apvienošanā neko daudz reālu nesola, bet vāciešu nacionālā apziņa neļauj viņiem pamest 17 miljonus no viņu tautas nebrīvībā. Rietumvācijā tagad paceļas balsis, ka Vācijas apvienošana būtu jāizdara tiešās sarunās ar Austrumvācijas valdību, ja vien tā būtu ievēlēta demokratiskajā ceļā. ASV gaida, bet krieviem var izdoties atrast kādu ceļu, kā austrumvāciešiem brīvību iedot un pēc tam atņemt to visiem vāciešiem.

Eurafāzijas kontinentā ir vēl zemes, kas nav nonākušas Krievijas varā. Uz to glābšanu nu ir vērsta ASV saimnieciskā pretofensīva, bet visā lielajā stratēģijā tā ir tikai parciāla.

Beidzot, ja mēs metam skatu uz Dienvidamerikas salu, mēs ievērojam, ka ASV iespaids tur sāk mazināties. Jaunais Argentīnas prezidents, kas ir ievēlēts ar peronistu, sociālistu un komūnistu balsīm, pilnīgi tiem muguru pagriezt nevarēs, un, pēc amerikāņu komentātoru domām, tas nozīmēs no ASV daudz neatkarīgāku ārpolītiku. Arī citu zemju demokratijas ne katrreiz var izrādīties patīkamas ASV, kuŗu uzdevums ir grozīt sev ne visai labvēlīgo šīsdienas polītisko ģeografiju.

PATEICĪBA

Hamiltonas Daugavas Vanagi izsaka sirsnīgu pateicību par vērtīgām balvām masku godalgošanai 1. marta karnevālam Hamiltonā: drēbniekam Francim Zarānam par dāvāto uzvalka drānu, M. Zitmanim — Atlantic Jewellery — par kristalla vāzi Mr. C. Warnam par alus glāzēm un šķiltavām, F. Erdmanim — Erdmans Groceteria — par biskvītu kārbu, G. Eikertam — Cannon Drugs — par smaržām, E. Bērziņam — Northland Groceteria — par spēlējošo dzērienu un pudeli un V. Rudzītim — HLB grāmatnīca — par tautisko vāzi. Pateicība dekorāciju zīmētājam T. Ķikaukam, A. Robežgruntniecei par afišas un Lampatāna zīmējumu, kā arī J. Dubinskim par Sputņiku un Oskaram Zvirgzdgraudam par taisnīgo tiesas spriedumu masku godalgošanā, kā arī visiem un ikvienam, kas pielikuši savu roku, lai jubilejas karnevāls labi izdotos. Paldies!

Hamiltonas DV valde.

DV TORONTO NODAĻA
rīko sestdien, 8. martā, plkst. 8 vakarā
DV namā, 123 Huron St., Toronto,
BIEDRIEM un VIŅU IEVESTAJIEM VIESIEM
KALPAKA PIEMIŅAS VAKARU
ar referātu par Kalpaka cīņu nozīmi.
Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem. Atlikums par labu kalpakiešu aprūpei. Programmas daļu kuplinās sieviešu dubultkvartets „LĪGA". DV TORONTO NODAĻA

PLAŠAS SVINĪBAS ANGLIJAS DV SAIMĒ

DV PRIEKŠNIEKS PLKV. V. JANUMS APCIEMO ANGLIJU

DVF valde savā 23. februāŗa sēdē DV namā Londonā pr-ža A. Alksniša vadībā apsprieda 8./9. marta Londonā notiekošās delegātu sapulces un arī svinību izkārtojumu sakarā ar Kalpaka atceri, Latviešu leģiona dienu un DVF 10 g. darbības atzīmēšanu sestdien, 8. martā. Sekojot valdes ielūgumam ,pie DV saimes Anglijā martā viesosies mūsu organizācijas vadītājs plkv. V. Janums. Viesis piedalīsies delegātu sapulcē, kas sāksies sestdien, 8. martā, pl. 11,00 ar valdes pr-ža un sūtņa K. Zariņa uzrunām. Tālāk delegātus un organizācijas darbiniekus uzrunās plkv. Janums; viņš arī pasniegs centīgākajiem darbiniekiem atzinības rakstus. Vakarā viesis teiks svētku runu svinīgajā sarīkojumā. Sekojošo [illegible] nogalēs viņš izbrauks uz [illegible] provincē. — Trīskāršo svinību sarīkojumu Londonā ievadīs prāv. E. Bergs ar dievkalpojumu St. Chuthberts baznīcā. Laicīgajā daļā, kas notiks Philbeach Hall telpās, paredzēts koncerts ar mākslinieku Mariannas Zariņas, Edvīna Krūmiņa un komp. Alberta Jēruma piedalīšanos. Priekšnesumu nobeigumā DV drāmas ansamblis uzvedīs R. Blaumaņa viencēlienu „Pēc pirmā mītiņa" J. Zariņa režijā. Balli ievadīs ar polonēzi. Londonas nodaļas Vanadzes rūpēsies par loteriju un atspirdzinājumiem. Uz plašajām svinībām gaida ierodamies viesus no citām zemēm: DV Zviedrijas valdes pr-di A. Oši, DV mēnešraksta galv. red. P. Stranti, DV Beļģijas nod. valdes pr-di K. Gulbi u. c.

Valde izlēma arī pabalstu lietas. Ir saņemti vairāki pateicības raksti par nosūtītiem saiņiem uz dzimteni. DV Rietumvācijas valde piesūtījusi sīku pārskatu par pabalstu izmaksu no DVF šim nolūkam nosūtītām DM 3.500,- Vācijā dzīvojošiem tautiešiem.

Piešķīra £20 DVF Korbijas nodaļas latviešu skolai, kuŗā kopā ar bērnu dārzu ir 104 audzēkņi. Šī ir lielākā latviešu skola Anglijā. Pateicības vēstuli piesūtījis Minsteres latviešu ģimnazijas inspektors E. Aboliņš par skolai piešķirto pabalstu £10. Valde konstatēja, ka tās saimnieciskie pasākumi darbojas sekmīgi.

Valdes informācijas daļa izdevusi kārtējo preses biļetenu angļu valodā. Tajā apskatīta Pad. Savienības praktizētā mūsu okupētās dzimtenes saimnieciskā izmantošana, resp. noplicināšana. No pieredzes vērojams, ka preses biļetena materiāli vietām tiek samērā plaši izmantoti. Saņemts informācijas materiālu sūtījums no LNFS.

Valde iepazinās ar DV CV apkārtrakstu, kuŗā prezidijs piekritis DV ASV valdes priekšlikumam — tām apvienībām, kuŗas DV mēnešrakstu abonē visiem biedriem, to dot par pagājušā gada pieteikto pazemināto cenu. Prezidijs tālāk paziņo, ka līdzīgu kārtību piemēros arī citām DV zemju saimēm. Tādā gadījumā žurnāls Anglijā, ja kāda nodaļa to abonētu visiem saviem biedriem un visus eksemplārus saņemtu kopīgā sūtījumā uz nodaļas adresi, maksātu tikai 1 šiliņu gab. DVF valde nolēma uzaicināt nodaļas izmantot šos izdevīgos noteikumus organizācijas žurnāla abonēšanai. Valde cer, ka enerģiski rīkojoties un pie labas gribas nodaļām un kopām būs iespējams sagādāt abonēšanai nepieciešamos līdzekļus, piemēram, no saimniecisko uzņēmu ienākumiem, ziedojumiem u. c.

J. F.

KAŖA INVALIDI PULCĒSIES OLDENBURGĀ

Latviešu kaŗa invalidu apvienības valdes sēde notika 15. februārī Hamburgā un tajā piedalījās valdes priekšnieks P. Začs, valdes locekļi J. Logins, A. Šūpulnieks, M. Rubenis, V. Spēks, informācijas nozares vadītājs K. Štāmers un Hamburgas kopas pārstāvis O. Ecmanis. Sēdē pārrunāja ziedojumu vākšanas akciju un nolēma izteikt sirsnīgu pateicību visiem ziedotājiem, kas ar saviem ziedojumiem atbalstījuši kaŗa invalidus Eiropā. Ziemassvētku velti arī 1957. gadā izmaksāja katram biedram DM 10 apmērā. Ziedojumi vēl joprojām turpina ienākt. Ievērojot tautiešu lielo interesi par žurnālu „Kaŗa invalids", nākamo numuru nolēma izdot aprīlī, nevis jūnijā, kā bija paredzēts iepriekš. ASV un Kanadā žurnāls būs dabūjams maijā. Manuskriptus lūdz iesūtīt līdz 20. martam red. K. Štāmeram, Marlistr. 101, Lübeck ,Germany. Apstiprināja jaunievēlēto Ņujorkas nodaļas valdi, kas uzņēmusies arī pagaidu ASV zemes valdes pienākumus. Nolēma biedru pilnsapulci sasaukt 17. un 18. maijā Oldenburgā. Kā LKIS darbības turpinātāja, valde lūdz visus bijušos LKIS biedrus, kas atrodas brīvajā pasaulē, atsaukties un paziņot savas adreses, LKIA valdei Hamburgā (Hamburg - Altona, Daimlerstr. 44) vai tās pilnvarotiem pārstāvjiem ASV un Kanadā. Pārrunāja dažus citus darbības jautājumus un uzņēma jaunus biedrus.

V.S.

Atzīmēs ģen. O. Dankera 75. dzimšanas dienu

Grand Rapidos, Mičigenā, sastādījusies L.k.o.k. ģen. Oskara Dankera 75 mūža gadu jubilejas komiteja sekojošā sastāvā: A. Eversons (Latviešu strēlnieku kopa), A. Puravs (Latvijas kaŗa skolu beigušo virsnieku apvienības kopa), J. Radziņš (Daugavas Vanagu apvienība), J. Kānels L. Nacionālā centra nodaļa).

Sirmā L.k.o.k., ģen. O. Dankera godināšana paredzēta 26. martā, Latviešu biedrības telpās. Organizācijas un tautieši, kas vēlētos piedalīties ar savu ārtavu naudas balvai un apsveikumiem, tiek lūgti tos iesūtīt līdz 20. martam A. Puravam, 1228. Penn N. E., Grand Rapids, Mich., U. S. A.

V. Z.

Maksimālais pārveduma lielums $50.00. Bet jūs varat sūtīt tik daudz pārvedumu, cik vēlaties.

GRAMERCY
744 Broad St., Newark, N. J. U.S.A.

Licensed and Bonded by N. J. State Banking Commission.

JAUNS
NAUDAS PĀRVEDUMI
uz visām U.S.S.R. daļām,
LATVIJU, IGAUNIJU,
LIETUVU.
PIEGĀDE 2 NEDĒĻĀS
Pilnīgi garantēti. — Oficiāli.
100 rubļu — $10.00
Maksa par katru pārvedumu $5.00.

Baltiešu draudzības sanāksme Toronto

Triju Baltijas tautu draudzības stiprināšanai būs veltīts tējas vakars, ko 16. martā pl. 5,30 p.p. igauņu Sv. Pēteŗa baznīcas zālē, 817 Mt. Pleasant Rd., Toronto, rīko Baltijas sieviešu padome Kanadā.

Tējas vakarā par Baltijas tautu draudzību un kopības saitēm referēs māc. A. Lūsis, sekos mūzikāla programma, ko sniegs visu triju tautību mākslinieki. Latviešus reprezentēs Toronto kamermūzikas ansamblis (V. Svenne, K. Tūters, V. Bērziņš), lietuvieši dos savu Varikaiša vīru vokālo kvartetu, bet igauņus reprezentēs kāda dziedātāja.

Ieejas maksa uz šo tējas vakaru $1,00, un visi tautieši sirsnīgi gaidīti viesi.

DRAUDZĪGĀ AICINĀJUMA VELTES ĢIMNAZIJAI

TEĀTŖA IZRĀDE DEVUSI PRĀVU ATLIKUMU

Latviešu sestdienas ģimnazijas vecāku padomes sēdē kasiere I. Pilpe ziņoja, ka Draudzīgā aicinājuma sarīkojuma ienākumi nedaudz pārsniedz $500,-, bet izdevumi $162,59, tā kā tīro atlikumu paredz $350,- apmērā. Sarīkojuma labo izdošanos sekmēja TLNT, uzvedot R. Blaumaņa komēdiju „Brīnumzālīte" Mildas Bērziņas - Muižarājas režijā, visu atlikumu novēlot latviešu ģimnazijas darbam, par ko vecāku padome izsaka režisorei un aktieŗiem sirsnīgu pateicību. Bez tam Draudzīgā aicinājuma ietvaros latviešu ģimnaziju ar naudas ziedojumiem atbalstījuši: Sv. Jāņa draudze $100,-, Dziesmu svētku rīcības komiteja $40,-, ziedojot arī 4 grāmatas kā godalgas skolēniem par pareizākiem tautas tērpiem, Latviešu baptistu draudze ziedojusi $21,50, Korporāciju kopa $20,-, Studenšu korporāciju konvents $5,-, Saimniecisko darbinieku apvienība $15,- un J. Pipcāna ģimene $10,-, Alma Siliņa $2,- grāmatu iegādei, būvfirma Jānis Goba un A. Dobelis ziedojuši darbu un materiālus pārvietojamai klašu starpsienai $140,- vērtībā, 1. ev. - lut. draudze ziedojusi $50,- kā atlaidi no telpu īres, bet laikraksts „Latvija Amerikā" viena gada abonementu, LNAK ziedojusi 2 grāmatas un 10 abonementus jaunatnes žurnālam „Ceļinieks". Ar grāmatu veltēm ģimnaziju atcerējušies prof. V. Burkevics, P. Vagnere, A. Krūmiņš, M. Gruzīte, M. Pētersons un TLB.

Visiem atsaucīgiem ziedotājiem un ģimnazijas labvēļiem Toronto latviešu tautas augstskolas sestdienas ģimnazija un vecāku padome izsaka sirsnīgu pateicību.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3 - 5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8 - 7798, Montreal, P.Q.
5210 VICTORIA AVE. APT. 16

V. BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS SPECIALISTS
41 PITCAIRN CRESC.,
TORONTO. PL 9 - 0266.

LASITAJU vēstules

KAS IR PARTIJU BIROJS?

Latvijas Amerikā redakcijai:

Man nav saprotami Toronto partiju biroja uzdevumi un darbība. Cik zināms, tad birojā apvienojušās bij. Latvijas polītiskās partijas, bet mēs tagad dzīvojam Kanadā, kur lielais vairums latviešu jau ir Kanadas pavalstnieki. Latvijas valsts lietas kārto sūtņi, bet ko īsti dara birojs? Sabiedrībā runā, ka veco partiju vīri tur nodarbojoties ar amatu dalīšanu ,kas pēdējā laikā novedis pie šķelšanās. Vai tad nebūtu labāk, kā jau LA rakstīja, ja birojs likvidētos? Mūsu polītiskās lietas Kanadā taču kārto LNAK, kas ir centrālās organizācijas uzdevums. LNAK referenta uzdevumus labi veic J. Lejiņš, kas ir arī partiju biroja vadītājs. Vai nebūtu pareizāk, ja visi vecie polītiķi strādātu kopā ar LNAK, bet nevis dalītu nevienam trimdā nevajadzīgus amatus? Varbūt biroja vīri varētu sniegt šinī lietā tuvākus paskaidrojumus!

N. H., Toronto

LAI TIK TURPINA TĀDĀ PAŠĀ GARĀ!

Latvijas Amerikā redakcijai:

Jauki skan vārdi — demokratija un brīvība ,un laimīgām jābūt tautām, kas to bauda. Atklāts paliek jautājums, kāda cieņa un respekts tautā ir demokratiju valdībām, parlamentiem un polītiskajām partijām ar savu darbību.

Latvieši ir vēstures „lutināti", jo tiem nav sveša neviena no pasaulē pastāvošām jeb bijušām valsts iekārtām, lai kā tās arī nosauktu. Tomēr jautājot pēc labākās no bijušām svešajām varām, domas dalīsies, izņemot par pašreizējo. Tomēr neviens nav uzdrošinājies trimdā īsti analizēt tautas domas par mūsu pašu bijušajām divām valsts iekārtām, bet tomēr liekas, ka vismazāk latviešu būs raudājuši pēc nelaiķes Saeimas ar tās polītiskajām partijām.

Tagad no visām pusēm pasludina ,ka atbrīvotajā Latvijā būšot atkal demokratiska iekārta, ko, protams, vadīs no jauna godā celtās polītiskās partijas. Liekas, šī iemesla dēļ apklust arī bij. partiju kritizētāji, un pat stingrākais 15. maija idejists pārvērties par partiju līdeŗu dievinātāju, laikam jau tālredzīgas polītikas dēļ. Iespējams, ka šis arī ir iemesls atklātībā tik reti, cik iespējams, pieminēt mūsu lielo valstsvīru Kārli Ulmani.

Nav sveši mums pašreizējie trimdas polītiķi, kas savā laikā bija arī noteicošie Latvijā. Pārāk daudz ir skanējušas viņu runas par cīņu Latvijas atbrīvošanas dēļ un trimldinieku sadarbošanos kopējam mērķim. Kopības atbalstam tautiešu palīdzības nav trūcis, bet noteikta novēršanās, kur cīņa risinās ap varu un strīdi par vadību. Vismazāk ir saprotamas personas, kas sakās pārstāvam polītiskās partijas un veido partiju birojus, kuŗus mēs pazīstam visvairāk kā grupu un šķiru radītājus. Šim raksturojumam atbilstošu nostāju ir pieņēmuši arī Toronto latviešu polītisko partiju biroji, un to labākai izpratnei varētu tikai vēlēt — turpināt tikai tālāk iesāktā garā ,nenovirzoties no uzņemtās vecās līnijas!

Latvijas vārds ir svēts vārds, un visiem, kas to piemin, jābūt godīgiem, bez liekulības un varas kāres. Tad atkritīs spriešana par neatgriešanos, asimilēšanos un citām ļaunām parādībām.

R. P., Toronto.

KANADĀ

TORONTO

● Vairāk kā 500 dievlūdzēju piedalījās svinīgā O. Kalpaka piemiņas dievkalpojumā Sv. Andreja baznīcā, kur sākuma liturģiju vadīja māc. A. Lūsis, bet beigu liturģiju — māc. A. Briedis un spredīķi teica māc. A. Čops. Svinīgā gājienā Kalpakiešu kopas priekšsēža J. Dreimaņa un Korporāciju kopas seniora J. Kozuļa vadībā kalpakieši baznīcā ienesa Latvijas karogu, bet 5 korporāciju prezidiji savus karogus, nostājoties ar tiem godasardzē pie altāŗa. Dainas koris diriģentes E. Freimanes vadībā nodziedāja kalpakiešiem un citiem cīnītājiem veltītas dziesmas, bet māc. A. Čops nolasīja iepriekšējā gadā mirušo kalpakiešu vārdus, pieminot arī nesen traģiskā nāvē mirušo ģen. R. Bangerski ,tiem veltījot atsevišķu aizlūgumu.

● Latviešu sestdienas ģimnazijas audzēkņu vakarā 16. martā, pl. 6,00 vakarā, Sv. Andreja baznīcas telpās uzvedīs pašu audzēkņu sagatavoto R. Blaumaņa lugu „Trīnes grēki" Mildas Bērziņas - Muižarājas un A. Kārkliņas režijā. Pēc izrādes rotaļas un dejas.

● Amerikas latviešu palīdzības fonda Toronto nodaļas gadskārtējā pilnsapulce, kas nepietiekoša dalībnieku skaita dēļ nevarēja notikt 2. martā, pārcelta uz 9. martu, pl. 13,00 Sv. Andreja baznīcas telpās. Tā būs pilntiesīga pie katra ieradušos dalībnieku skaita.

● Sv. Jāņa draudzē māc. A. Lūsis kristījis Iveti Astrīdi Gerbačevsku, Venjamiņa un Ingeborgas meitiņu, Dainu Tatjanu Swerew, Georga un Izabellas meitiņu.

● Sv. Jāņa draudzes koŗa dibināšanas sanāksme notiks 16. martā tūliņ pēc dievkalpojuma, kas sāksies plkst. 4,00 p.p. Sv. Trīsvienības baznīcas telpās. Visi interesenti un dziesmu mīļotāji lūgti ierasties.

● TLB sestdienas skolas rīkotais pulkveža O. Kalpaka atceres sarīkojums bija pulcinājis ap 400 apmeklētāju. Sarīkojumu ievadīja kalpakietis K. Tannis ar atmiņu tēlojumu par aizvadītām cīņām un Latvijas armijas pirmā virspavēlnieka O. Kalpaka personību. Pēc referāta sekoja teātŗa izrāde, uzvedot Lidijas Auzānes - Vītoliņas varondrāmu „Jersika" V. Pukata režijā.

● Latviešu sestdienas ģimnazijas vecāku padome rīko audzēkņu vecāku sadraudzības vakaru ar pārrunām un tējas galdu 8. martā, plkst. 19,00 Sv. Andreja baznīcas telpās.

● LNAK ziedotos jaunatnes žurnāla „Ceļinieks" abonementus saņems šādi sestdienas ģimnazijas audzēkņi: Velta Zariņa, Māra Grīnberga, Dace Zilna, Ojārs Siljakovs, Juris Dreifelds, Irene Briede, Mārtiņš Vagners, Gaida Locāna, Auseklis Zaķis un Arimants Siksna.

● Pirmā ev. - lut. draudze izdevusi māc. A. Čopa sastādīto brošūru par Kristus dzīvi svētdienas skolu vajadzībām. Brošūrā ir vairāki uzdevumi ar piemērotu bildīti pie attiecīgā teksta par Kristus dzīvi. Šim pirmajam izdevumam paredzams sekos arī turpinājumi.

● LABK dārzkopības sekcija rīko biedru un viesu vakaru 15. martā, plkst. 19,00 DV namā, 123 Huron St. Sarīkojumā paredzēts agr. E. Pētersona referāts par ceļojuma iespaidiem uz seno Kurzemes koloniju Tobago. Sarīkojums būs groziņu vakara veidā, visi interesenti laipni aicināti. Ieeja $0.50 no personas.

● Austrumu ev .- lut. draudzē māc. A. Briedis salaulājis Valentīni Bikavnieci un Oļģertu Dulpiņu. Draudzes vakars, ko rīko dāmu komiteja, notiks Sv. Bernabas baznīcas telpās 16. martā tūliņ pēc dievkalpojuma (apmēram plkst. 15,45). Draudzes vakarā agr. E. Pētersons stāstīs par ceļojuma iespaidiem Meksikā un Kurzemes koloniju Tobago.

● Dienas gaismu ieraudzījis transporta uzņēmuma „Baltic Movers" vadītāja Stanislava Vasarāja un viņa sievas Birutas pirmais dēls, kas ieradies šinī pasaulē 2. marta pēcpusdienā, Doctors Hospital, Toronto. Jaunais transporta firmas „līdz īpašnieks" tikšot saukts par Viktoru. Par otro vārdu līdz redakcijas slēgšanas brīdim vecāki vēl nebija izšķīrušies. Vēlam labu veselību un ilgu mūžu jaunajam pilsonim.

Latviešu ārsti Toronto

Silvija Užāns, 552 Linsmore Cres., tel. HO 5-2892; Ed. Upenieks, 537 College St., tel. WA 1-0455 vai LE 4-5196; Dr. K. Zymantiene, 1393 Dundas St., W., tel. LE 4-6851

LONDONĀ, ONT.

● Londonas latviešu kopas dāmu komiteja 2. martā rīkoja bērnu pēcpusdienu. Bija sapulcējušies ap 60 bērnu ar saviem vecākiem un paziņām. Sarīkojums sākās ar bērnu priekšnesumiem skolotājas L. Caukas vadībā. Tos bija sagatavojušas svētdienas skolas un bērnu dārza audzinātājas I. Epnere, M. Klabe, L. Luksta un E. Milice. Bērnu priekšnesumiem sekoja Jaunatnes pulciņa dalībnieču dziesmu spēle un tautiskā deja. Pēc tam visi bērni ēda launagu, vilka dāvanas no laimes akas, gāja rotaļās un dejoja. Beigās skolotāja A. Rutule stāstīja pasaku un I. Epnere dāmu komitejas vārdā pateicās visiem, kas sekmējuši šīs pēcpusdienas izdošanos.

HAMILTONĀ

● HLB moderno deju kursi notiek piektdienu vakaros un sestdienu pēcpusdienās. Šeit ir izdevība iemācīties labi dejot par ļoti zemu atlīdzību. Kursanti pēc kursu beigšanas saņems diplomus, godalgas un apliecības. Visi ieinteresētie laipni aicināti izmantot šo izdevību un piedalīties kursos. Tuvāku informāciju sniedz M. Ķeizars, 148 Emerald St., N., Hamilton. Tel. JA 9-8727.

● III Karnevāls Pigbridžā notika Hamiltonā 1. martā, un bija pulcinājis pāri par 400 apmeklētāju no tuvienes un tālienes. Telpas dekorēja T. Ķikaukas un A. Robežgruntnieces sienu zīmējumi, kā arī visu vakaru riņķoja J. Dubinska konstruētais „Sputniks". Bija arī programma, kur Žanete Vatsona viesus pārsteidza ar saviem akrobātikas priekšnesumiem. Masku bija pie 25, un 10 no tām saņēma ļoti vērtīgas balvas. Tiesnesis bija O. Zvirgzdgrauds ar slepeniem padomniekiem, kas godalgas sadalīja sekojoši: 1. godalga — kostīma drēbe — tika piešķirta „Pīķa dāmai" — Astrīdei Robežgruntniecei 2. god. — kristalla vāze Meksikānim — Renabem, 3. gad. „Naktij" — galda spuldze — Betijai Pabērzai, un 4. god. — Mērkaķim. Balvas vēl saņēma „Četri domino" — F. Zarāns ar kundzi, E. Šteins un J. Niedra, kā arī „Čigāniete" — Vilmane, „Indiāniete" — Maija Lībe, Leopards — Astrīde Auzere un Rēvijas meitene ar cilindri — Zigrīda Birne. Bija arī rozes, cepurītes, loterija un citi karnevāla atribūti. Karnevāls ritēja jautri, un vakara stundas pagāja lielā jautrībā un sirsnībā.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

SAIŅI CEĻĀ 4—6 NEDĒĻAS
Saiņus varat sūtīt arī pa gaisa pastu. Ar šeit samaksātu muitu izsūtām visplašākā izvēlē ANGĻU DRĀNAS, VEĻU, APAVUS, ĀRSTN. LĪDZEKĻUS, PĀRTIKU u. t. t.

Saiņus arī dzelzs aizkara sūtiet ar
TAZAB & CO. LTD.
22. ROLAND GDNS
LONDON • • S.W.7
ENGLAND.
LIELĀKĀ SAIŅU IZSŪTĪŠANAS FIRMA ANGLIJĀ

Rakstiet mums un mēs nekavējoties atbildēsim; ja vēlaties, nosūtām pa gaisa pastu bezmaksas drānu paraugus.
CENRĀŽI, SARAKSTE UN PASKAIDROJUMI LATVIEŠU VALODĀ.

ĢENERĀLKONSULS
Ir. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3 - 5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
ILIS TOMSONS
l. RE 8 - 7798, Montreal, P.Q.
10 VICTORIA AVE. APT. 16

V. BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS
SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.,
TORONTO. PL 9 - 0266.

ĻASĪTĀJU vēstules

KAS IR PARTIJU BIROJS?

atvijas Amerikā redakcijai:
Man nav saprotami Toronto
artiju biroja uzdevumi un dar-
ba. Cik zināms, tad birojā ap-
ienojušās bij. Latvijas politis-
ās partijas, bet mēs tagad dzī-
ojam Kanadā, kur lielais vai-
ums latviešu jau ir Kanadas pa-
lstnieki. Latvijas valsts lietas
ārto sūtņi, bet ko īsti dara bi-
ojs? Sabiedrībā runā, ka veco
artiju vīri tur nodarbojoties ar
natu dalīšanu ,kas pēdējā lai-
ā novedis pie šķelšanās. Vai tad
ebūtu labāk, kā jau LA rakstija,
birojs likvidētos? Mūsu poli-
skās lietas Kanadā taču kārto
NAK, kas ir centrālās organi-
cijas uzdevums. LNAK referen-
uzdevumus labi veic J. Lejiņš,
s ir arī partiju biroja vadī-
js. Vai nebūtu pareizāk, ja vi-
vecie politiķi strādātu kopā ar
NAK, bet nevis dalītu nevie-
m trimdā nevajadzīgus ama-
s? Varbūt biroja vīri varētu
iegt šinī lietā tuvākus paskaid-
jumus!
N. H., Toronto

LAI TIK TURPINA TĀDĀ PAŠĀ GARĀ!

Latvijas Amerikā redakcijai:
Jauki skan vārdi — demokra-
ja un brīvība ,un laimīgām jā-
ūt tautām, kas to bauda. At-
āts paliek jautājums, kāda cie-
a un respekts tautā ir demokra-
ju valdībām, parlamentiem un
olitiskajām partijām ar savu
rbību.
Latvieši ir vēstures „lutināti",
tiem nav sveša neviena no
asaulē pastāvošām jeb bijušām
lsts iekārtām, lai kā tās arī
sauktu. Tomēr jautājot pēc la-
kās no bijušām svešajām va-
m, domas dalīsies, izņemot par
šreizējo. Tomēr neviens nav
drošinājies trimdā īsti anali-
t tautas domas par mūsu pa-
bijušajām divām valsts ie-
rtām, bet tomēr liekas, ka
smazāk latviešu būs raudājuši
c nelaiķes Saeimas ar tās po-
tiskajām partijām.
Tagad no visām pusēm paslu-
na ,ka atbrīvotajā Latvijā bū-
t atkal demokratiska iekārta,
, protams, vadīs no jauna go-
ā celtās politiskās partijas. Lie-
s, šī iemesla dēļ apklust arī
ij. partiju kritizētāji, un pat stin-
ākais 15. maija idejists pār-
rties par partiju līderu dievi-
ātāju, laikam jau tālredzīgas
olitikas dēļ. Iespējams, ka šis
ir iemesls atklātībā tik reti,
k iespējams, pieminēt mūsu lie-
valstsvīru Kārli Ulmani.
Nav sveši mums pašreizējie
imdas politiķi, kas savā laikā
ija arī noteicošie Latvijā. Pārāk
udz ir skanējušas viņu runas
r cīņu Latvijas atbrīvošanas
ēļ un trimldinieku sadarboša-
s kopējam mērķim. Kopības
balstam tautiešu palīdzības
av trūcis, bet noteikta novēr-
nās, kur cīņa risinās ap varu
n strīdi par vadību. Vismazāk
saprotamas personas, kas sa-
ās pārstāvam politiskās parti-
s un veido partiju birojus, ku-
s mēs pazīstam visvairāk kā
upu un šķiru radītājus. Šim
aksturojumam atbilstošu nostā-
ir pieņēmuši arī Toronto lat-
ešu politisko partiju biroji, un
labākai izpratnei varētu tikai
ēlēt — turpināt tikai tālāk ie-
ktā garā ,nenovirzoties no uz-
mtās vecās līnijas!
Latvijas vārds ir svēts vārds,
n visiem, kas to piemin, jābūt
odīgiem, bez liekulības un va-
s kāres. Tad atkritīs spriešana
ar neatgriešanos, asimilēšanos
n citām ļaunām parādībām.
R. P., Toronto.

skriptus saīsināt.
zglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs
ka.
parakstītajos rakstos izteiktās
viedoklim.

ies atbildēsim;
stu bezmaksas

SKAIDROJUMI
Ā.

Ž. Unāms

2:1 PAR LABU KĀRLIM ULMANIM

III

6. ANNAS BRIGADERES UN IVANDES KAIJAS LIECĪBAS

Anna Brigadere, viena no nacionālākām latviešu rakstniecēm, par Latvijas tapšanas laiku ir uzrakstījusi vairākus paliekošus darbus. Valsts piecu gadu jubilejas gadījumā, 1923. gadā, iznāca piemiņas rakstu krājums „Valsts pieci gadi", un tur Brigadere Kārli Ulmani pēc personīgās pieredzes raksturo pilnīgi pretēji M. Valteram — ne kā nevarīgu mazvērtības kompleksa zemnieku, bet kā lielu, spēcīgu nacionālu cīnītāju, kas savu valsts ticību varējis iededzināt arī citiem. Anna Brigadere raksta: „Okupācijas laiks bija ļaunākais un tumšākais, ko piedzīvoja Latvija. Par visu bīstamāks bija tas nāvējošais trulums un bezspēcīgā pielaikošanās tās uzvarētājiem, kas izplatījās it kā lēnām gruzdoša uguns ne vien starp tautas jau kaltušiem zariem, bet arī starp zaļajiem. Tai ziemā sastapos ar tautieti, kas man ieteica apmeklēt kādas lauksaimniecības lekcijas. Es domāju, ka tās mani neinteresēs. — Nu, aizejiet vien un paklausaities. Nenožēlosit. — Jā, kas tad tur īsti ir? — **Tur ir kāds, kas tic Latvijai un audzina viņas nākošos pilsoņus.** — Aizgāju uz lekciju, kuru nelielā pārpildītā zālē lasīja Kārlis Ulmanis. Par kaut kādu lauksaimniecības nozari, varbūt arī par cūku kopšanu. Es to vairs neatceros, jo es klausījos pavisam ko citu. **Es klausījos lekciju par politiku un jauno Latviju.** Un iekam ienāca vācu spiegs, kura ierašanos lektors, pēc zīmēm no kaut kāda zāles kakta, ar tikko manāmu smīnu ievēroja, viņš teica: **„Mums ir tiesība uz savu zemi, uz savu valsti. Gribēsim tikai to iegūt, un mēs to iegūsim, un neviens velns viņu mums vairs nespēs atņemt. Ar gribu un drosmi mēs to iegūsim, ar savu darbu mēs to uzcelsim.** Tas tika izteikts ar lielu veiksmi, ne tieši, ne skaidros vārdos, bet ar tādu skaidrību, iedvesmes spēku un pārliecības siltumu, ka vajadzēja domāt, šim vīram, kas te lasa lekcijas par lauksaimniecību, ir zināmi noslēpumaini spēki, kas būs klāt vajadzības brīdī, kad tikai ar pirkstu pamās: viņš **pazina ceļu uz dziļiem nacionālā spēka avotiem un prata arī citiem iedvest savu ticību."**

Arī Ivande Kaija vairākos avīžu rakstos valsts pirmajos gados ir līdzīgi noraksturojusi Ulmani, kuru kā valstsvīru viņa pat dievināja, un šī iemesla dēļ populārā rakstniece ar savu ierosinājumu un vākšanas darbu lika pamatus jaunās Latvijas zelta fondam.

7. KO REDZĒJA O. NONĀCS

Kā trešo aculiecinieku minēsim publicistu O. Nonāci. Viņš bija Tautas padomes, Satversmes sapulces un Saeimas loceklis. Kā jaunzemnieku partijas deputātam viņam politiski bija diezgan lielas diferences ar Ulmani. Bet divdesmito gadu beigās viņš kopā ar Tautas padomes vācu frakcijas locekli V. Šreineru izdeva savas atmiņas „Pēc 18. novembra. Tautas padomes locekļu memuāri". Tur O. Nonācs savu politisko pretinieku K. Ulmani raksturo tā: „Jaungada diena 1919. Sliktas ziņas no frontes. Inčukalna aizstāvji sakauti, vācu karaspēks apiets. Angļu flote, liels drošības atbalsts Rīgā, saņēmuši no Londonas rīkojumu neiejaukties Baltijas piekrastes zemju iekšējās darīšanās. Flote aizbrauc jūrā. Visas cerības zudušas, atliek tikai grūtais lēmums — par Rīgas atstāšanu. Tiek doti rīkojumi valdības personām un tiem politiskiem darbiniekiem, kuriem draud atriebība no lieliniekiem, pa visādiem ceļiem atstāt Rīgu. Kad tas viss izdarīts, **Ulmanis viens pats paliek sēdot pie prezidija galda slepenajā pagaidvaldības miteklī. Tā viņu pēdējo reizi redzēju Rīgā, gan briesmīgu sāpju pārņemtu, bet ne satriektu; šo vīru, kurš šinī brīdī gan vissmagāki sajuta jauno pārbaudījumu un postu, kāds tagad veļas pār Latvijas valsti, kuras nodibināšanā tas kā tās ministru prezidents bija ielicis savu sirdi un dvēseli."** — Vai tāds ir mazvērtības kompleksa nospiests nevarīgs zemnieks?

8. 2:1 PAR LABU ULMANIM

Un beidzot citēsim dažus teikumus no manas esejas par Ulmani, kas Latvijā bija iespiesta vairākās skolas grāmatās un antoloģijās: „Latvijas valsts vēsturē, ar viņas proklamēšanas aktu sākot, Ulmanis ir centrālā figūra visu notikumu gaitā, sevišķi brīvības un neatkarības cīņu laikmetā. Dievs zina, kas būtu noticis, ja liktenis par ministru prezidentu mums nebūtu piešķīris Ulmani, — nesašķobamo vīru, kura ticība un darba spēks bija līdzīgi klintij un kura darbam pati Laimes māte pielika savu roku. Bija brīži, kad Ulmanis pat bija stiprāks par Latvijas valsti. Valsts karājās mata galā, šķita, ka viņas vairs nav, bet Ulmanis bija, kaučū arī vairs ne uz Latvijas zemes. Un ar Ulmani bija ticība Latvijai, paļāvība, un līdz ar to arī pati Latvija vēl bija."

Nobeigumā: **BRĪŽI, KAS NAV AIZMIRSTAMI.**

TRIMDAS SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

FELIKSA CIELĒNA POLITISKAIS TESTAMENTS

Viena no baltākām un gudrākām latviešu politiķu galvām — Felikss Cielēns nosvinēja Stokholmā 70 gadu jubileju ar sumināšanu runām, dāmu komplimentiem kavalierim ,dāvinājumiem, un paša Feliksa Cielēna — politisko testamentu.

F. Cielēns aizstāv demokratiju, kurā katra cilvēka tiesības stāv pirmā vietā. Cielēns aicina neaizmirst, ka tās ir politiskas sektas, kas tikai uzsver to, kas šķir — politiskas un demokratiskas partijas pirmā vietā liek to, kas vieno.

F. Cielēna sumināšanā piedalījies arī soc.-demokratu līderis trimdā Bruno Kalniņš, sakot, ka Cielēns vienmēr cīnījies par sadarbību un saprašanās politiku.

Bet kad palasāmies Bruno Kalniņa vadīto Brīvību vai paklausāmies viņa citās teiktajās runās, tad Bruno Kalniņš un viņa partija uzsver un aizstāv tikai vienu šķiru, kurina naidu pret pilsoniskajām partijām vai personām un ar visu savas partijas politiku ir bezgala tālu no tā, kas vieno un rada saprašanos. Tādēļ, dibinoties uz F. Cielēna politisko testamentu, sociāldemokratu partija tagadējā vadībā ir politiska sekta. Tādēļ tai arī ir tik maz aktīvo biedru trimdā.

Ap 1949. g. Felikss Cielēns Vācijā pauda jaunu politisku ideju par trīspartiju sistēmu atbrīvotajā Latvijā. Cielēns teicās izstājies no sociāldemokratu partijas un vēlējās būt viens no centra partijas dibinātājiem ar stingri nacionālpolitiskiem mērķiem. Zīmīgi, ka savā politiskajā testamentā F. Cielēns nav minējis šo jauno un svarīgo politisko uzskatu. Negribas ticēt, ka F. Cielēns būtu aizgājis atpakaļ sociāldemokratu sektā, jo tas runātu pretī viņa politiskajam testamentam — nacionālos ideālos vienota latviešu tauta.

TRIMDINIEKI VĒL PIEDER TAUTAS VĒSTUREI

Kristīgo partijas politiķis K. Kampe rakstā par krizi partiju birojā, mūsu laikrakstā citē vēsturnieka A. Toinbija vārdus, ka sašķelšanās ir neizbēgama tādām organizācijām, kas savu dzimto zemi ir zaudējušas. K. Kampe pasaka, ka sašķelšanās tādēļ nu tagad notiekot Partiju birojā Kanadā un partiju vienotības uzturēšanā vispārī. K. Kampe saka tālāk, ka trimdai ieilgstot, mēs ieejam futūrismā — dzīvojam nevis savai tautai, bet personificētai Mātei Latvijai, un šāds trimdinieku futūrisms neesot faktors Latvijas vēstures veidošanā. K. Kampes atzinums ir trimdiniekiem bargs: ka laika tecējumā trimdinieku loma Latvijas vēstures veidošanā pakāpeniski samazinās un ka Rietumu nostāja atbrīvošanas politikā dod telpu bažām, ka trimdinieki varētu būt izgājuši ārā no savas tautas vēstures.

Nedomāju, ka mūsu veco politisko partiju vienotības sašķelšanos varētu iztulkot tikai ar Toinbija vēstures filozofiju vien. Baltijas valstu piemērs vietām pat atspēko A. Toinbija tezes viņa mūža darbā „A Study of History". Latviešu vecās politiskās partijas nikuļo tā vienkāršā iemesla dēļ, ka tās ir šķiru interešu partijas.

Pavisam nepareizs ir K. Kampes secinājums, ka mēs, trimdinieki, pamazām izejam ārā no savas tautas vēstures. Rietumu valdības tā nedomā. Piem., ASV ārlietu ministrs Dalless atkārtoti ir deklarējis, ka baltiešu trimdinieku nesamierināmā nostāja pret Baltijas valstu okupantu varu ir svarīgs, pat izšķirīgs faktors ASV ārpolitisko principu veidošanā Baltijas valstu jautājumā. Un tā ir vēsturiska misija, kuras mērķis — atbrīvota Latvija. Tātad, katrs savā darbā un visi Latvijas atbrīvošanas darbē! Tā aicinātu prezidents Kārlis Ulmanis, ja viņš šodien būtu mūsu vidū. **Saturns.**

MĀC. J. MEISTERA 25 GADU DARBA ATCERE MILVOOS

Ka nav zudusi mūsu tautas sirsnība arī svešā zemē, par to liecināja Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes mācītāja Jāņa Meistera mācītāja darba 25 gadu atceres svinības. Plašā Faith luterāņu baznīca, kurā draudze pulcējas savos dievkalpojumos darba piemiņas dienā, 23. februārī bija pārpildīta līdz pēdējai vietai, tāpat draudzes sabiedriskās telpas ,kur groziņu vakarā bija ieradušies ap 350 dalībnieku. Dziedāja vietējās DV apvienības vīru koris diriģenta V. Aparjoda vadībā un E. Brusubārdas koris. Baznīcas zālē draudzes mācītāju sveicināja draudzes priekšnieks L. Kvietiņš un pasniedza draudzes dāvanu — latviskā stilā Vācijā izgatavotus sudraba dievgalda traukus. Tālāk no draudzes padomes sveica senātors J. R. Alksnis, dāmu komitejas — I. Ungure un V. Didrichsone — („Lai šie rožu ziedi šodien stāsta par cilvēka darbu savai baznīcai un tautai."). Skolotāja A. Šmite no draudzes Svētdienas skolas pateicās par mācītāja darbu jaunatnes audzināšanā, un skolas audzēknes līdz ar skaistu Viļa Plūdoņa dzejolīti pieminēja sava mācītāja lielo pašaizliedzību (skaista ziedu velte). DV apvienības priekšnieks V. Aparjods atcerējās māc. J. Meistera darbu arī latviešu karavīru labā gūstniecības laikā un sveica no DV saimes. Inž. J. Upesleja pateicās par atbalstu Brusubārdas korim, un koŗa dziedone E. Zeltmane pasniedza rožu ziedus. No studenšu korporācijas Imerijas sirsnīgos vārdos sveica T. Rītere (rožu ziedi.).

Māc. J. Meisters Latvijā bija Araižu draudzes mācītājs, un viņa dzimtenes draudzes nedaudzie brīvībā izkļuvušie locekļi viņu bija sveicinājuši no vairākām malām ASV, bet personīgi svētku dienā sveica rež. E. Leimanis. Skautu sveicienu nodeva E. Starķis. Ar rakstu bija sveicis archibīskapa vietnieks ASV rietumu krastā prof. Dr. K. Kundziņš, prāv. E. Bergs no Londonas Anglijā, prāv. A. Birznieks, un daudzi citi mācītāji un draugi no ASV un citām malām. — Jāpiezīmē, ka jaukā mūža darba atceres diena bija liels pārsteigums pašam mācītājam, ko draudze visā klusībā bija sagatavojusi.

ČEKA ATKAL SLAVENA!

II

Jauns masu terrors

1957. gadā visās „republikās" tika izdoti gandrīz vienādi likumi par „pastiprinātu cīņu pret asociāliem, parazītiskiem elementiem", un šos likumus var noteikti kvalificēt par policijai dotām jaunām pilnvarām, atverot durvis **jaunam masu terroram,** uzdodot „pilsoņu komitejām", ignorējot jebkādu tiesisku ceļu, „notiesāt" „pilngadīgus, darbam spējīgus padomju pilsoņus, kas izvairās no sabiedriski noderīga darba un kuru dzīves veids ir antisociāli parazītisks, kā arī pilsoņus, kas dzīvo no ienākumiem ,kuru pamats nav regulāras darba attiecības", piespriežot sodu no 2 līdz 5 gadiem izsūtījumā, „reizē ar pienākumu izsūtīšanas vietā strādāt spaidu darbus." Šādu „pilsoņu sanāksmju" vai „pilsoņu komiteju" spriedumu izpildīšana nodota policijas rokās, pie kam šādus spriedumus apstiprina tikai boļševiku partijas vietējie organi un aizstāvība, kā arī atsaukšanās uz likumiem vai konstitūciju ir aizliegta. Pat pašas boļševiku zemes juristi uzsvēra, ka pietiek ar jau pastāvošiem likumiem par „liekēžu un spekulantu" apkarošanu, un ka jaunizdotais likums ir pretrunā ar padomju konstitūciju. Turpretī padomju radikāļi prasīja pat „atsevišķu komisiju" radīšanu un piederīgo atbildību par šiem „antisociāliem elementiem", kā arī jaunā likuma piemērošanu pret spaidu darbu nometnēs ieslodzītiem, kas „atbrīvoti ar nosacījumiem", kuri acīmredzot, vērsti pret Chruščeva vajātiem „saimniecības birokratiem", lai tos dabūtu prom uz padomju valsts nomalēm, pret **dumpīgajiem studentiem un pret kolchozu zemniekiem,** lai tiem vairs nebūtu iespējams apstrādāt savus piemājas lauciņus, un lai varētu piespiest palikt uz vietas tos, kas aizsūtīti uz jaunapgūstamās zemes apgabaliem.

Likuma norādījums, ka „parazītiskie elementi ir pagātnes atliekas, kas ir **bīstami sociālisma ienaidnieki"** un ka „cīņā pret šiem elementiem nepietiek tikai ar audzināšanu vai sabiedrisku ietekmēšanu, bet ka jāpielieto arī valsts spaidu varas līdzekļi" — nepārprotami liecina par likuma **politisko raksturu,** jo jau kopš Ļeņina laikiem visi citādi domājošie ir kvalificēti par „spekulantiem" un „antisociālu elementu", ko pierāda arī daudzu Maskavas studentu notiesāšana uz 5 gadiem par to, ka viņi kritizēja padomju varas rīcību Ungārijā un kritizēja arī „sociālistisko reālismu" . . . Cik plaši šis likums tiek piemērots, rāda tas, ka **vienā pašā Rīgā septiņu mēnešu laikā uz „parazītu likuma" pamata notiesāti vairāki tūkstoši.** („Sovetskaja Latvija", 1957. g. 13. okt.)

Chruščeva kalpībā

Spēcīgāk nekā „sociālistiskās likumības nostiprināšanas" runas, slepenās policijas rīcību ietekmēja notikumi Polijā un Ungārijā, jo pēc tam visu laiku tiek mēģināts čekas iespaidu satelītvalstīs pastiprināt, lai aizsargātu **„Padomju Savienības vadītāju stāvokli,"** Jau 1957. g. Cchruščevs kādā Maskavas un bulgāru „draudzības sanāksmē" uzsvēra, ka „visu zemju komūnistu pienākums ir vienmēr vairot revolūcionāro modrību un spēkus pret imperiālistisko aģentu naidīgiem nolūkiem vājināt komūnistu vienību", („Pravda", 1957. g. 20. febr.). Tas pats uzsvērts visu zemju komūnistu deklarācijā, pie kam šajā sanāksmē Suslovs no jauna pasvītroja **„asas šķiru cīņas nenovēršamību pārejas periodā",** ar kādu motīvu arī Staļins attaisnoja savu terroru un tīrīšanas. Un to pašu rāda arī Serova jau augšā minētie izteicieni, ka **„čeka ir atbildīga par visām sociālistiskām zemēm."** Tas viss pierāda nolūku — **„sociālistisko sistēmu visā pasaulē sargāt ar jaunas policejiskās kontroles līdzekļiem",** kas kopā rāda, cik lieli uzdevumi tiek uzticēti čekai, uz ko norāda arī vēl Maskavas diriģētās policijas vadītās **spiegošanas un subversiju pieņemšanās nekomūnistiskās zemēs.**

Slepenās policijas iespaida vairošanos pierāda arī visas pēdējā laika tīrīšanas partijas vadībā, un Chruščeva izturēšanās, īpaši pret Maļenkovu, liek sagaidīt **jaunu monstra prāvu** ar sekojošām plašām vajāšanām. Arī

(Nobeigums 8. lpp.)

Pulkv. A. Silgailis

ĢEN. RŪDOLFS BANGERSKIS AIZSAUKTS AIZSAULĒ

Dziļas skumjas pārņēmušas visā pasaulē izkaisīto Daugavas Vanagu saimi. Mūsu sirmais ģenerālis, bij. latviešu leģiona ģenerālinspektors, Rūdolfs Bangerskis nav vairs mūsu vidū. Visvarenais bija lēmis viņu 25. februārī aizsaukt viņsaulē, piepulcinot tur dusošam latviešu varoņu pulkam. Ģenerāļa Bangerska nāve ir sāpīgs zaudējums ne tikai bijušajiem karavīriem, bet arī visai latviešu tautai, jo ar savu personību viņš simbolizēja latvju tautas cīņu par dzimtenes atbrīvošanu no boļševiku jūga. Ģenerāļa personā esam zaudējuši ne tikai krietnu karavīru, bet arī pašaizliedzīgu tautas darbinieku, ļoti sirsnīgu, ar lielu dvēseles smalkjūtību apveltītu cilvēku un mīļu draugu. Vislabākā liecība tam ir ģenerāļa bagātais mūžs un darbība.

Ģenerālis R. Bangerskis dzimis 1878. g. 21. jūlijā Rīgas apriņķa Taurogas pagastā, kā „Līča kroga" rentnieka Kārļa Bangerska trešais bērns. Uzaudzis stingrā un reliģiozā tēva uzraudzībā, ģen. B arī visā savā turpmākajā dzīvē ir nesatricināms ticībā Dievam Visuvarenajam, un kristīgās ticības ētika ir tā vadītāja zvaigzne, kas viņu pavada visās dzīves gaitās un darbos.

Lai gan centīgais rentnieks, Bangerska tēvs, drīz pēc dēla Rūdolfa piedzimšanas iepērk Jaunpils pagastā mazu saimniecību — „Bungu" mājas, Rūdolfam tomēr jau agrā bērnībā jāsastopas ar dzīves grūtībām. Iepirktā zeme ir ne visai auglīga, kas prasa sūru darbu un daudz pūļu.

Mācībās Jaunpils pagasta skolā Rūdolfs izrāda lielu centību, bet tēva aprobežotie līdzekļi neatļauj apdāvinātajam zēnam turpināt izglītību. Tikai vienu semestri viņš vēl spēj mācīties Jelgavas apriņķa skolā. Tomēr enerģiskais zēns liktenim nepadodas un turpina izglītoties pašmācības ceļā. 1895. g. rudenī, 17 gadu vecumā, viņš iestājas armijas instruktoru, t. s., apakšvirsnieku skolā. Jau šeit, būdams vēl jauneklis, B. pierāda savu nelokāmo vīrišķību. Kad skolas vecākie audzēkņi grib jauno karavīru ievest skolas tradicijās ar „āzēšanu", kas aizvaino viņa cilvēcisko cieņu, tas nenociešas, satver šauteni ar uzspraustu durkli un ieņem tik draudīgu pašaizsardzības stāju, ka vecāko audzēkņu pūlis atsakās no jaunā biedra dresēšanas. Lai gan 2-gadīgais laiks instruktoru skolā un vēlākais dienests 145. kājnieku pulkā Pēterpilī nav viegls, jaunais instruktors atrod arī laiku grāmatām, lai papildinātu savu izglītību. 1899. g. rudenī viņu uzņem Vladimira kara skolā, kuru viņš beidz 1901. gadā ar 1. šķiru. Turpmākais B. dienests norit Pleskavā. 1904. g., krievu-japāņu karam izceļoties, B. dodas uz Mandžūrijas kara lauku. Šeit jaunais virsnieks, piedalīdamies daudzās kaujās izceļas ar savu drosmi un varonību un kā apbalvojumu saņem arī pirmos divus kaujas ordeņus.

Cīņu laukos, kur valda cietsirdība un cilvēka jūtu un tiesību nerespektēšana, B. bez drošsirdības parāda arī savu smalko dvēseli un cilvēku mīlestību .Ar savu bruņniecisko un taisnīgo stāju jaunais latviešu virsnieks drīz kļuva populārs vietējo iedzīvotāju — ķīniešu starpā, un tie, tikko notika kāda laupīšana vai cita ļaunprātība no krievu karavīru puses, nekavējoties devās pie humānā komandanta-latvieša, kas tūdaļ, vai tā bija diena vai nakts, devās uz notikuma vietu.

Pēc kara B. atgriežas Eiropā un turpina dienestu 36. kājnieku pulkā Poltavas guberņā. Arī tagad B. nav atslābis centībā pēc izglītības. Pēc grūtiem iestāšanās pārbaudījumiem, Bangerskim, kā vienkāršam latvju zemnieka dēlam, 1912. gadā atveras ķeizara Nikolaja II kara akadēmijas durvis. Jāatzīmē, ka kara akadēmijā ik gadus uzņēma tikai kādus 80-100 virsniekus no visas lielās cara armijas. Kara akadēmiju B. beidz 1. pasaules karam sākoties. Kara sākumā B. karo dienvidrietumu frontē. Vēlāk B. ieceļ par 31. korpusa štāba vecāko adjutantu, bet tiklīdz B. sasniedz ziņas, ka latviešiem atļauts formēt nacionālās vienības, viņš kā viens no pirmajiem latviešu virsniekiem steidzas uz Daugavgrīvas cietoksni un ar lielu sirdsdedzi stājas pie 1. Daugavgrīvas latviešu strēlnieku batljona, vēlākā 1. latviešu strēlnieku pulka formēšanas. Bez 1. latviešu strēlnieku pulka B. īslaicīgi komandē arī 2. un 4. latviešu strēlnieku pulkus. Slavenajās 1916. gada Ziemassvētku kaujās B. pilda apvienotās latviešu strēlnieku divīzijas štāba priekšnieka pienākumus, ierakstot līdz ar to neizdzēšami savu vārdu latviešu strēlnieku vēsturē.

1917. gada sākumā, īsi pirms krievu revolūcijas, B. ieceļ par 17. Sibirijas strēlnieku pulka komandieri. Arī svešā pulkā B. īsā laikā iemanto pakļauto sibiriešu mīlestību un cieņu. Kad 1918. gada oktobrī Krievijā varu sagrāba lielinieki, B. pārliecība neatļāva viņam palikt armijas rindās, un viņš atlūdzās no dienesta. Toreizējie varas vīri gan gribēja piespiest B. piedalīties sarkanās armijas organizēšanas darbā, bet viņš šo aicinājumu noraidīja. Drīz pēc tam B. redzams pretboļševiku cīnītāju priekšgalā Sibirijā. Admirāļa Kolčaka armijā B. komandē armijas grupu. Smagajās atkāpšanās kaujās cauri tālajiem Sibirijas tuksnešiem, taigām un tundrām, B. ne vienu vien reizi izceļas ar savām karavadoņa spējām, un viņu paaugstina par ģen.-majoru un vēlāk par ģen.-leitnantu.

Pēc Kolčaka armijas sabrukuma ģen. B. pa tālo jūras ceļu no Āzijas austrumu krasta atgriežas dzimtenē. Pēc dažu gadu privātas dzīves viņš iestājas Latvijas armijas rindās pulkveža dienesta pakāpē, bet drīz valsts prezidents viņu paaugstina par ģenerāli un nozīmē Kurzemes divīzijas komandiera amatā. Savā 13-gadīgā dienestā Latvijas armijā ģen. B. ieņēmis augstus un atbildīgus amatus, Bez Kurzemes divīzijas ģen. Bangerskis komandējis arī Technisko, Latgales un Zemgales divīzijas, bijis Augstākās kara skolas (kara akadēmijas) priekšnieks un 2 reizes kara ministrs.

Pēc maksimālā vecuma sasniegšanas ģen. B. 1937. g. atstāja armijas rindas.

Boļševikiem okupējot Latviju 1940. g., ģen. B. ir Akciju Sabiedrības „Ķieģelis" direktors - rīkotājs ,kā arī visu ķieģeļu ražotāju kopas priekšnieks Latvijā. Pateicoties savām organizātora spējām, ģen. B. bija pratis nostādīt šo rūpniecību uz augsta līmeņa. Savās attiecībās ar strādniekiem ģen. B. bija vienmēr sirsnīgs, godīgs un taisns. Tāpēc arī ķieģeļrūpniecības strādnieki pēc rūpniecības nacionālizēšanas, par spīti visiem lielinieku musinājumiem, vienmēr aizstāv savu bij. direktoru. Vēlāk gan B. boļševiki no darba tomēr atlaiž un nodod tiesai it kā par kādas ķieģeļu fabrikas ražošanas plāna neizpildīšanu. Tikai nejaušība, ka ģen. B. 13./14. jūnija naktī neatradās savās mājās, paglābā viņu no apcietināšanas un deportācijas. Līdz sarkano padzīšanai no Latvijas ģen. B. slēpās kā meža strādnieks pie kāda lauksaimnieka Kurzemē. 1941. g. jūlijā ģen. B. atgriežas Rīgā un 1942. g. oktobrī kļūst zemes pašpārvaldes tieslietu ģenerāldirekcijas referents.

1943. g. sākumā, kad pie Latvijas apvāršņa sāka parādīties otrreizējas boļševiku okupācijas draudi un vācu iestādes gatavojās iesaukt spaidu kārtā latviešu jauniešus militāram dienestam, zemes pašpārvalde bija spiesta meklēt starp latviešu vecākajiem virsniekiem komandieri jauformējamam leģionam, lai pēdējais nepaliktu bez latviskās vadības. Zemes pašpārvaldes izvēle **krīt** uz ģen. B., un 1943. g. 18. februārī tā lūdz ģen. B. šo amatu pieņemt. Lai gan ģen. B. ir skaidrs, ka, pieņemot šo amatu, viņš uzvels saviem pleciem ļoti smagu nastu un vēl lielāku atbildību tautas priekšā, viņš, būdams dedzīgs tautas un dzimtenes aizstāvis, dod piekrītošu atbildi. Viņa atbilde ir īsa un skaidra: „Ja vācieši iesauc karā mūsu jauniešus, tad arī es, līdzīgi pārējiem virsniekiem, nedrīkstu atteikties un pamest tos bez latviskās vadības." Tas bija galvenais motīvs, kas pamudināja 64 gadu veco ģenerāli uzvilkt karavīru tērpu un stāties leģiona priekšgalā. Un ģenerālis nebija maldījies. Jau pirmajā dienā, stājoties pie saviem amata pienākumiem, ģenerālim jāsaduras ar vācu valdības nelikumīgu izrīcību.

Katra diena nes ģenerālim jaunas vilšanās un sarūgtinājumus. Ko mūsu, ar lielu ideālismu apveltītais ģenerālis tani

(Nobeigums 6. lpp.)

CEĻA VĀRDI

Sīka filozofēšana novirza cilvēka prātu uz ateismu, bet iedziļināšanās filozofijā cilvēka prātu noved pie reliģijas. Fransis Bēkons

★

Ko nevar dziedināt, tas jāpacieš. Roberts Bertons

★

Kāpēc tik maz ir laimīgu laulību — tam cēlonis meklējams tur, ka jaunās sievietes pavada laiku, pīdamas tīklus, bet nevis taisīdamas būrus.
Džonatāns Svifts

★

Slava nav stāds, kas aug mirstīgo zemē. Miltons

SAVIENOTĀS VALSTIS

ŅUJORKĀ

⊙ Pulkv. O. Kalpaka un viņa karavīru piemiņas dievkalpojums notika 2. martā Betlemes baznīcā, Bruklinā. Dievkalpojuma sākumā latviešu korporāciju pārstāvji svinīgā gājienā ienesa baznīcā Latvijas karogu. Goda sardze to novietoja altāra telpās. Dievkalpojumu vadīja māc. R. Zariņš un A. Ozols, kuplināja čellists K. Munters un DV koris diriģenta B. Skultes vadībā. Dievkalpojums bija kupli apmeklēts.

Pēc dievkalpojuma baznīcas apakšējās telpās notika filmas izrāde Latvija 1938. gadā. To noskatījās arī svētdienas skolas skolēni un jaunatne, kas Latviju nav redzējuši vai neatceras. Māc. R. Zariņš sniedza attiecīgus paskaidrojumus. Sekoja filma par ALA's kongresu 1957. g. Filadelfijā.

GRAND RAPIDI (MICH.)

⊙ Grand Rapidu latviešu biedrības teātra kopas ansambļa sagatavoto L. Auzēnes-Vītoliņas 3 cēlienu komēdiju „Uz Ameriku", skatītāji dabūja vērot 22. un 23. februārī. Abas izrādes bija visai labi apmeklētas. Aktieŗus sumināja, un ikviens tika apveltīts ar ziediem. Komēdiju bija sagatavojis N. Šubiņš.

⊙ Grand Rapidu un apkārtnes latviešu bēru fonda pilnsapulce notika 23. februārī Immanuela baznīcas zālē pēc dievbalpojuma. Sapulci vadīja A. Eversons, protokolēja J. Jaunkalns, un tā bija pulcinājusi 24 pilntiesīgus fonda dalībniekus. Pagājušā gada pilnsapulces protokolu nolasīja valdes priekšsēdis A. Valdmanis, sniedzot arī darbības pārskatu. Fonda darbība bijusi sekmīga un stabila, zināma summa uzkrāta rezerves fondā. Pašreiz kopējais dalībnieku skaits ir 567 Miršanas gadījumos apbedīšanas pabalsts izmaksāts 450 dol. apmēros, un tādu pašu summu noteica turpmāk. Pārskata darbības gadā tāds izmaksāts 7 gadījumos. Fonda dalībnieku vidū izdarīta rakstveida nobalsošana par pabalsta izmaksu jaunas dzīves uzsākšanas gadījumā un pūriņa naudai. Šinī aptaujā piedalījušies 363 dalībnieki, no kuriem 208 iztekušies „par". Tā kā priekšlikums nav guvis absolūtu vairākumu, valde atstājusi to izlemšanai pilnsapulcei. Sapulce akceptēja valdes nostāju un atzina, ka minētā ideja nebūtu iedzīvināma. Darbības budžetu 1958. g. pieņēma 565 dolaru apmēros. Revīzijas komisijas ziņojumu sniedza A. Eversons, atzīstot valdes darbību par pareizu un saimniekošanu noteikumos paredzētā kārtībā. Valdes un revīzijas komisijas ziņojumus sapulce pieņēma vienbalsīgi un izteica pārvaldes organiem pateicību .Valdē tekošam darbības gadam ievēlēja A. Valdmani, H. Ķerpi, J. Jaunkalnu, V. Ostrovu un A. Grīnbergu, bet revīzijas komisijā A. Eversonu, K. Milleru, un J. Stroži. Sapulce bija lietišķa un ilga nedaudz vairāk par [illegible] stundām.

⊙ 23. februārī latviešu ev.-lut Vienības draudzē viesojās un sprediķi teica māc. J. Kugrēns no Klīvlendas. To ar dziesmu kuplināja Vija Stokmane, bija arī dievgalds. Aizlūgumā tika pieminēts bijušais Hercoga Pētera ģimnazijas audzēknis Ilmārs Leimanis, kura vecāki dzīvo Grand Rapidos un saņēmuši ziņu par sava dēla nāvi viņa izsūtījuma vietā Sibirijā. Pēc dievkalpojuma baznīcas lejas telpās māc. J. Kugrēns pieskārās latviešu draudžu dzīvei un stāvoklim ASV un uzsvēra, ka ieguvušas būs tās, kas tikušas pie saviem dievnamiem. Bez tam viņš runāja par temu „Upuris Vecā derībā". Viesa - mācītāja atzinumus klausītāji uzņēma ar redzamu interesi. Referentam pateicās draudzes mācītājs un jaunais baznīcas priekšnieks K. Krūmiņš.

KALAMAZŪ

⊙ Vietējās latviešu b-bas rīkotais bazārs izdevās ļoti labi. Izloze notika latviešu b-bas namā, skaidrais atlikums ir tuvu pie $500,00. Par to pateicība pienākas visiem ziedotājiem un rīkotājām. Pēc bazara bija deja, spēlēja Grand Rapidu latviešu dejas kapella.

⊙ Vietējās Latviešu b-bas biedru skaits pēdējā laikā pavairojies no 131 uz 160.

⊙ Pie Latviešu b-bas pastāv un sekmīgi darbojas bēru fonds. Tā biedru skaits ir 199, neskaitot bērnus līdz 16 g. v. Notikušajā pilnsapulcē ievēlēta jauna valde, kas amatus sadalīja šā: pr-ks J. Grotēns, vietn. A. Artmans, kasieris A. Rāva, sekretārs V. Šitka, valdes loc. L. Strupcelis, bet kandidāts Ar. Barzdelis. Revīzijas komisijā (Latviešu b-bas revīzijas komisija): R. Ozols, P. Austriņš un J. Karpas. **Kalns**

ROČESTRĀ (N. Y.)

⊙ Vienlīdzīgi sadalītā atlikuma starp baltiešu vakara rīkotājām trim tautību grupām latviešu daļu organizāciju rīcības komiteja nosūtījusi Latviešu palīdzības komitejai Zviedrijā vergu darba nometnēs ieslodzīto un atbrīvoto tautiešu atbalstam dzimtenē.

⊙ Daži uzņēmumi joprojām turpina strādnieku atlaišanu. Darbu zaudējuši arī vairāki latvieši; pagaidām nav pazīmju stāvokļa uzlabojumam.

⊙ Hermanis Lauge šinīs dienās tuvinieku un draugu pulciņā aizvadīja 75. mūža gadu. Dzimis Laudonā, dzirnavnieka ģimenē. Piedalījies 1. pasaules karā un Latvijas atbrīvošanas cīņās 4. Valmieras kājn. pulka sastāvā. 1919. g. pēc cīņu izbeigšanās Kurzemē atvaļināts no karadienesta un 1920. g. uzsāk ierēdņa gaitas Latvijas bankā, tur nostrādā par 1. šķiras kasieri līdz 1941. gadam, kad dienestu atstāj un pievēršas savai saimniecībai Sarkaņu pag. Peterenos. Trimdas tālākajā posmā L. nonāk Ročestrā, kur izkalpo pensiju. Gadu nastu vēl viegli nezdams, L. ar jauneklīgu spriegumu un patiku nepalaiž secen nevienu vērtīgu sarīkojumu. Ar savu kluso un sirsnīgo raksturu iemantojis krietnu draugu pulku.

⊙ 9. martā uz 70. darbīgā mūža gadiem atskatās ventspilnieks Eduards Reimanis, bij. Ventspils kuģu mechaniķu arodskolas instruktors. Turpat 20 gadus darbodamies min. mācību iestādē, R. ir ievērojami nopelni Latvijas jauno jūrnieku sagatavošanā. Bijis ļoti aktīvs sabiedrisko iestādījumu darbā, ilgus gadus bijis dažādos amatos Ventspils patērētāju biedrības valdē un revīzijas komisijā, Ventspils mednieku biedrībā u. c. Kopš Ročestrā nodibināta latviešu ev. - lut. Krusta draudze, R. ir tās valdes kasieris. Ar savu nosvērto raksturu un objektīvitāti draudzes un tās valdes darbā iemantojis daudz cienītāju, kā arī daudz sirsnības visā vietējā latviešu kolonijā, kas jubilāram no sirds novēl daudz baltu dieniņu. **As.**

PALO ALTO

⊙ Palo Alto laikraksts Palo Alto Times ievietojis plašu rakstu un attēlu par Lidijas Sitams nesen atvērto mājas maiznīcu, pieminot arī agrākos apstākļus Latvijā un viņas bēgļu gaitas. Atzīmēts, ka viņa pati maļ miltus savai maiznīcai katrai dienai un ka šāda veida maltuve ir vienīgā šinī apkārtnē. Laikraksts sevišķi izceļ maiznīcas īpašo pilnkviešu maizi un piemin arī daudzas citas speciālitātes, kas jau ieguvušas daudzus piekritējus. Rakstam avīzē bijušas arī savas sekas: otrā dienā visa maize izpirkta pāris stundās, arī pēcpusdienas cepienu pircēji pasūtinājuši jau uz priekšu, un drīz bijis jāizliek uzraksts, ka tai dienā visa maize jau izpārdota!

PARTIJU BIROJS KANADĀ

Sakarā ar troksni Toronto partiju birojā, sabiedrībā paklīdušas dažādas baumas par šo veco politiķu famozo iestādījumu, no kuŗa patiesību par tā īstajiem mērķiem un darbību tikpat kā nav iespējams iegūt.

Zināms ir tikai tas, ka birojs nodibinājies pirms 6 gadiem. Tanī bijušas reprezentētas 7 Latvijas bij. politiskās partijas, bet pēc pāris gadiem sociāldemokrati no biroja atrāvušies. Taču tagad it kā atkal atgriezušies, gan ne vecajā birojā, bet opozīcijas grupā.

Kāds biedru skaits Kanadā atbalsta partijas un kāda ir šo partiju ietekme latviešu dzīvē? Lūk, aptuvenas ziņas:

Kristīgai apvienībai biedru skaits esot pavisam niecīgs.

Sociāldemokratiem Toronto, kur dzīvo puse visu Kanadas latviešu, neesot neviena biedra, bet visā Kanadā kādi 3 — neskaitot „līdeŗus".

Liberāļiem, kaut tie trimdā „apvienojuši" kādas 4 agrākās partijas, biedru skaits niecīgs. Atbalstu meklēdami, viņi gan mēģinot sev pieskaitīt dažas agrākās studentu organizācijas, bet tā esot tikai mānīšanās.

Latgales zemnieku skaits arī nav zināms, bet arī neesot nekāds lielais.

Jaunsaimnieku skaits esot prāvāks, bet vairums neatzīstot tagadējo pārstāvi birojā. Tāpēc „savācamo" biedru skaits niecīgs.

Katoļu apvienība nevēloties trimdā darbību pa īstam atsākt, kāpēc arī biedru skaits nenosakāms, bet varot būt paprāvs.

Zemnieku savienība esot mēģinājusi apzināt savus biedrus — reģistrēto skaits ap 50. Zemnieki, cik tas zināms atklātībā, laikam arī ir vienīgie, kas notur gadskārtējās sapulces un ievēl valdi.

Tātad tikai divām partijām (zemnieku un katoļu) ir kaut cik ievērojams biedru skaits. Turpretim pārējie, varētu teikt, komplektējas no pašiem „pārstāvjiem" un laikam no viņu ģimenes locekļiem.

Biroja opozīcija pēdējo pusgadu bijusi ļoti rosīga, cenšoties atkaŗot pozicijai vairākumu (t. i. partiju skaita ziņā), taču pozīcija turoties, cik spēdama.

Interesanti atzīmēt, kādos apstākļos notikusi opozicijas pēdējā apspriede, kuŗā izraisījusies šķelšanās amatu dēļ. Sociāldemokratu pārstāvis, kas gan biroja darbā vairs nepiedalījās, uz opozicijas apspriedi esot speciāli ieradies no Montreālas. Tad noskaidrojies, ka cits opozicionārs, kas dzīvo Hamiltonā, saslimis un nevar ierasties. Tāpēc pārējie devušies uz Hamiltonu un apspriedi noturējuši pie slimā gultas. Tad arī nolemts, ka ar biroja vadītāju nav vēlams sadarboties.

Vēl būtu jāpiebilst, ka, maskējot savu maznozīmību, daži partiju vīri atsaucas uz Latviju — pirms 27 gadiem (!): par viņu partiju tur nobalsojuši tik un tik vēlētāju, bet neviens protams nedomā pieminēt, ka tagadējie „pārstāvji" nav tas pats, kas bijusi viņu partija toreiz un ka šeit nav Latvija, bet gan Kanada.

Secinājums no visa tā varētu būt tikai viens: patukšo veclietu veikaliņu, kuŗā pircēji neiegriežas — likvidēt!

Mūsu laikraksta pārstāvis

ANGLIJĀ

G. ZARIŅŠ,

11 Alexandra Gdns,

London, N. 15. Tel. TUD 0871,

pieņem un sniedz informāciju, pieņem jaunus abonentus, kā arī abonēmentu pagarinājumus.

KANADAS IZGLĪTĪBA STARMEŠU GAISMĀ

(C.S.) — Visu Kanadas izglītības struktūru, sākot no 1. klases līdz universitātei, nesen paklāva pārbaudei un arī kritikai pirmajā Kanadas izglītības konferencē Otavā. Konferenci atbalstīja 19 profesionālas, veikalnieku, strādnieku un kaŗa veterānu organizācijas, kas pārstāvēja pāri par 2.000.000 biedru visā Kanadā.

Vispārīgi atzīts, ka tā kopš federācijas sākuma bijusi viena no vissvarīgākām sanāksmēm, kas iztirzājusi izglītības jautājumus. Sanākušas bija 700 personas, lai noklausītos runas, piedalītos komisiju debatēs un arī vienkārši, lai neformālā kārtā tiktos ar kollēgām no citām zemes malām.

Visi tomēr nebija izglītības darbinieki, skolotāji vai skolu pārziņi. Daudziem nebija tiešu sakaru ar izglītības formālo procesu, bet tie bija lietpratēji vairāk kādā noteiktā nozarē vai arī, kā tas bija dažos gadījumos, „ļaudis no ielas" ar visai maz akadēmisku tiesību atrasties šādā sabiedrībā, izņemot viņu interesi par izglītības jautājumiem.

Tā nebija tāda tipa konference, kas domāta konkrētiem priekšlikumiem. No konferences programmas neradīsies nekādi likumu grozījumi. Konference bija drīzāk uzskatāma kā iespēja dažādu aprindu pārstāvjiem apmainīties domām par to, kas ir labs vai slikts Kanadas izglītības sistēmā.

Par spīti tam, radās vairāki nopietni un steidzami ierosinājumi: kūtru un lēnu skolēnu izslēgšana no skolu sistēmas, lai tie velti neaizņemtu skolotāju laiku; vidusskolu sadalīšana četrās grupās: viena — skolēniem, kas dodas uz universitāti, otra tādiem, kas nedomā turpināt izglītību pēc vidusskolas beigšanas, trešā — techniķiem un brīvlaika skolēniem, un ceturtā skolēniem, kas nebūs spējīgi vidusskolu pabeigt; palīdzība trūcīgākiem lauku apgabaliem, lai tie varētu pacelt savu izglītības līmeni līdz turīgāku un vairāk apdzīvotu apgabalu līmenim; mācības grāmatu uzlabojums; radikālas pārmaiņas skolotāju sagatavošanā, ieskaitot palielinātas minimālās izglītības prasības, un skolotāju licencēšanu skolotāju organizācijās; pastiprināti pētījumi par radio un televīzijas izmantošanu izglītībā; palielināta federālā palīdzība izglītībai; franču valodas (vai angļu valodas franču Kanadā) vai kādas citas otras valodas mācīšana jau agri elementārskolā; ievest tagadējā 10 mēnešu mācības gada vietā 11 mēnešu mācības gadu; atzīmju sistēmas ierobežošana.

Ne visus, un, varbūt, pat nevienu, no šiem ierosinājumiem nepieņems to pirmatnējā veidā, bet tie un tiem līdzīgi lēmumi veicinās pārdomas par izglītības jautājumiem.

Konferences svarīgumu pasvītroja metalla bumba debesīs, kas apriņķo zemi vairākas reizes dienā. Daudzus gadus Kanadas izglītības sistēma ir kritizēta, bet tikai pēc sekmīgās krievu „Sputņika izšaušanas radās steidzama vajadzība apsvērt iespējamos pārgrozījumus.

Viena problēma, kas radīja domstarpības, bija problēma par to, kā panākt lielākas federālās piemaksas, saglabājot provinču autonomiju. Britu Ziemeļamerikas akts atstāj izglītības jautājumus provinču valdību kompetencē. Akts garantē arī minoritāšu reliģiskām grupām īpašas skolu sistēmas uzturēšanu. Tādā kārtā Kanadas izglītības konferences delegāti iztirzāja problēmas, kas bija vecākas par Kanadu.

Ziepniecisms latviešu avīžniecībā

MĀRTIŅA DZIEDZEŖA PSEUDOKULTŪRĀLAIS APSKATS

Šī raksta nolūks nav sniegt trimdas pseudokultūrālo kvintesenci kā tādu. Apskatīts tiks tikai jaunākais virziens žurnālistikā, kas trimdas enciklopēdijā tiek devēts par ziepniecismu.

Viens otrs varbūt tūlīt iesauksies: atkal viens jauns -isms! Jā, tur laikam nekā nevarēs darīt: ismi ir bijuši un būs. Dzīve iet uz priekšu, un kāpēc lai mēs tieši sastingtu pie eksistenciālisma?

Dzimtenē gan kādreiz stipra bija skola, kas ismus vispār principā neatzina. Kāpēc lai mēs patapinām ismus no citām tautām, ja mums pašiem ir savas latviskās šanas? Amālijas dēls Vanags bija galvenais šī virziena pārstāvis. Un viņam bija daudz taisnības, jo varenu šanu latviešiem nav nekad trūcis.

Bet tagad atgriezīsimies pie minētā virziena žurnālistikā, un mēģināsim apskatīt, kā viņš radās, kāda ir viņa ideoloģiskā pamatdoma, ko viņš grib panākt.

Kā ziepniecisms īsti radās, tas vēl nav pilnīgi izpētīts, un te pastāv vairākas hipotezes. Tiek pieņemts, ka dažiem cilvēkiem piemīt iedzimta antipatija pret tīru, baltu papīru. Agrā bērnībā šī parādība ir ļoti izplatīta, bet pamazām tā izzūd — reizē ar piena zobiem. Tā tam dabiski vajadzētu būt, bet, diemžēl, ir daži bezcerīgi izņēmumi. Cilvēks pazaudē piena zobus ,nodzīvo savus īstos un vēl piedevām nodeldē vairākas plates, bet no šī niķa nekādi netiek vaļā.

Kad kāda pret baltu papīru alerģiska persona savā pastaigas gājienā nejauši iemaldījās kādā poļu spiestuves pagalmā un tur atkritumu tvertnē starp krakovdesu ādām (protams, nejauši) pamanīja guļot dažas vecas, bet vēl tīri pieklājīgas klišejas, notika nenovēršamais: radās jauna latviešu avīze.

Bet ir taču skaidrs, ka avīžu mums jau ir vairāk kā vajaga, tāpēc, lai attaisnotu jaunas avīzes iznākšanu, bija jānāk ar kaut ko pilnīgi jaunu un nebijušu. To visu skaidri apzinājās Žilberts Ziepiņš. Jaunā virziena vārdā viņš atklāja tik drausmīgu viesuļuguni pret visu un visiem.

Ir, protams, cilvēki, kas citu nopelnus mēģina apšaubīt. Tādu nekad nav trūcis. Viņi, piemēram, apgalvo, ka ziepniecisms patiesībā nemaz neesot jauna skola. Tas it kā neesot nekas cits kā vecais amerikāņu babelgamisms: gumija tiek ilgi košļāta un tiek izpūsti mazi pūslīši, kuŗi tad ar troksni saplīst. Ja arī pielaiž varbūtību, ka ziepniecismam, ar babelgamismu ir šis tas kopējs, tad pirmais tomēr ir daudz dziļāks un, galvenais, latviskāks

Grūtāk jau būs atbidēt uz jautājumu, ko šis ziepniecisms grib? Apturēt Michailova lapu Par atgriešanos dzimtenē? Varbūt. Vecais Michailovs nav nekāds muļķis — viņš māk savu darbu citiem uzvelt . . .

Bet vai ir maz iespējams no tādām lietām kā ziepniecisma izsargāties? — dažs varbūt tūlīt jautās. — Tas ir iespējams, ja jau pašā sākumā apkaŗo attiecīgus simptomus.

Ja jūs domājat, ka jums ir mägas jēlums, ejiet nekavējoties pie laba ārsta. Tāpat, ja žults sāk ieplūst asinīs, aknas pampst un liesa saraujas, lūdzu, dariet kaut ko, neatlieciet to uz rītdienu! Šī būtu lietas medicīniskā puse. Ir vēl arī tā sauktā psīcholoģiskā puse. Psīchoanalize šeit var daudz palīdzēt un attiecīgos kompleksus atklāt. Dažs varbūt agrā bērnībā ar kaķeni būs izšāvis logu paša cienīgtēva mājai un to noslēpis. Tas var radīt samezglojumus zemapziņā. Grūtāk jau ir, ja kāds savā laikā dikti karstā vannā ticis bādēts.

Beigās varu tikai konstatēt, ka ziepniecisms savu vietu latviešu žurnālistikas vēsturē ir ieņēmis. Ispējams, ka pēc daudz, daudz gadiem latviešu vēsturnieki pētīs trimdas archīvus un pasmīnēs par šo jocīgo trimdas laiku un viņa trakajiem ismiem.

UZ SLIDENĀS PALETES

Ap 200 apmeklētāju, no kuŗiem gandrīz 100 bija vairāk vai mazāk oriģinālās maskās, pagājušā piektdienā slidinājās uz slidenās paletes Kanadas latviešu mākslinieku apvienības karnevālā, kas šogad omulības, jautru izdarību un masku ziņā tālu pārspēja visus citus līdzīgus sarīkojumus Toronto. Vakaru atklāja Ed. Pētersona nolasītais prologs, tad sākās citas jautras izdarības, un ap pusnakti masku godalgošana un īpašas apvienības goda zīmes — miatūras paletes — pasniegšana šai karnevālā uzņemtajiem apvienības „jaunbiedriem" (kas gan nemāk gleznot) — Ingridai Vīksnai un Maksim Čulītim. Par karnevāla gludu norisi ar sviedriem vaigā nonogurusi rūpējās V. Pāvula. Vienreizēji skaistas un īpatnējas bija dekorācijas, par kuŗām bija gādājis K. Langenfelds ar D. Miezāju. Apvienības pr. Ed. Dzeņa smaids visnotaļ liecināja, ka mākslinieki var būt apmierināti. Un tāda bija arī publika.

PRIECĪGĀ VIRPULĪ PA SLIDENO PALETI

Karnevāla naktī pie Toronto māksliniekiem — uzņēmumā augšā — godalgotās maskas: Augļu grozs, Ganiņš, Ragana un Ķīnietis (E. Roce, L. Pāvula, Pāvulis jun. un A. Liepiņš). Pa kreisi — šeichs (A. Kopmanis) Pīķa dāmas (L. Vasariņa) gūstā. Vidū — karnevāla simbols — „Slidenā palete". Pa labi — M. Jaunzema ar daiļo masku pie cepurīšu galda. J. Kreiļa uzņ.

Indra Gubiņa

Spoguļa lauska

ROMĀNS

(28. turpinājums)

„Darbā? Bet es arī esmu darbā." Valters aizsmēķēja. „Bet man tāda nelaba nojauta, ka runa būs — nu, kā lai to pasaku! Viņam patīk Līvija! Dažas reizes viņi kopā izgāja, bet es tagad meitenei neļauju vairs nekur ar viņu iet. Galu galā — viņa vēl ir tikai skolniece, lai labāk mācās!"

„Tā?" Nemaz nezināju, ka Ošiņš acis met uz tavu meitu!" Ģirts pārsteigts iesaucās.

„Tas nemaz nebūtu tik slikti. Bet — vai tu neesi ievērojis, ka viņam vispār patīk glītas sievietes. Nemaz tā nesmaidi, arī tava Marga!"

Ģirts izslējās. Kāds sakars Margai ar šo Ošiņu?

„Nomierinies, tas — ka viņam patīk, vēl neko nenozīmē. Redzi, viņš ir tāds cilvēks, kam vajag kādam visu izstāstīt, sevišķi, kad viņš drusku iedzēris. Tad viņš allaž saka, ka es esot tikpat kā tēvs, tad sāk klāstīt savas sirds skumjas, savu vientulību, un, tu jau zini, cik drūma tad pasaule rādās. Reiz viņš ar tādām dziļām sērām runāja par tavu sievu. Man toreiz bija jāpasmejas. Marga nav tā, ko kāds varētu ietekmēt ar skaistiem vārdiem, un Ošiņam nekā vairāk nav! Bet Līvija — viņa vēl ir par jaunu, viņu var ātri samulsināt tāda runāšana." Valtera kungs apklusa, nodzēsa pusizsmēķēto cigareti un piecēlās. „Redzi, tā liekas — izaudzini bērnus — un miers! Bet tad tik sākas tās galvassāpes, kad viņi lieli!"

Piecēlās arī Ģirts.

„Ir vēls, jāsāk iet uz mājām!"

„Paklau, Ģirt, atnāc tu arī piektdien. Nu — kaut vai tikai Līvijas dēļ. Lai tad Ošiņš runā ar mani, bet lai liek meiteni mierā."

Ģirts apsolījās atnākt un izgāja gaitenī. Līvija stāvēja pie tālruņa.

„Gribēju piezvanīt," viņa sacīja atvainodamās.

Ģirts neko neteica, viņam kremtās Valtera kunga piezīme par Margu.

Līvija redzēja, ka Ģirta sejā nav pirmītējā miera, un viņas sirds sāka atkal strauji sisties. Varbūt tomēr viņš saprata, redzēja — varbūt viņš arī jūt tāpat!

„Es piektdien atkal atnākšu, varbūt tad uzdevumi nebūs tik sarežģīti!" Ģirts piespiesti iesmējās un izgāja. Līvija sevī juta karstu prieku.

Piektdien! —

☆

Piektdien Ģirts atkal sēdēja Valteru istabā, klausījās mūziku un ļāvās mājīgajam mieram. Viņš šķirstīja jauno avīzi, pārmīdams šad tad pa teikumam ar Valteru, bet maz ievērodams Līviju, kas sēdēja otrā istabas stūrī, uzrāvusi kājas uz krēsla. Līvija lasīja grāmatu, bieži paceldama acis uz Ģirta pusi, bet viņš neskatījās, viņš čaukstināja avīzi, it kā krēsls iepretim būtu tukšs. Šovakar viņš bija pateicis, ka drīz Marga nākšot ārā no slimnīcas.

Meitenei bija tā, it kā kāds aizstumtu lielu kalnu ceļā. Marga! Margai pāri viņa netiks. Varbūt tādēļ šovakar Ģirts tik vienaldzīgs, tik svešs?

„Ko tu tur tumsā lasi, nebojā acis! Ej augšā, kur gaišāks!" Tēvs iztraucēja domas.

„Augšā? Tur Aina mācās skaļā balsī gluži kā patafons. Tur es nevaru palasīt."

Tēvs paskatījās mazliet īdzīgāk nekā parasti.

„Dabū tad vismaz otru lampu, bet tur taču nevar lasīt!"

Līvija saprata, ka tēvs gribēja, lai viņa aiziet, bet to gan viņa nedarīs. Kādēļ lai viņa ietu augšā, ja varēja sēdēt te — vienā istabā ar Ģirtu?

„Līvija var nākt te uz dīvāna. Es jau tikai tā skatos! Vietas iznāks visiem!" Ģirts pavirzījās nostāku no lampas, un Līvija veikli ieritinājās dīvāna stūrī. Cik labi, ka viņai klēpī atradās grāmata, viņa varēja tanī skatīties, un nevienam neienāks prātā, ka vaigi viņai tā piesarkuši no Krauzes kunga tuvuma.

Valtera kungs izņēma cigarešu paciņu.

„Vai — tukša!"

„Ņem nu vien manas," Ģirts piedāvāja.

„Nē, nē. Man no tām kasās kaklā. Būs jāaizskrien pakaļ, tā kā tā visu vakaru bez smēķēšanas neiztiks. Līvij, tu varētu aiziet līdz stūrim."

„Vai — man nav zeķu kājās!" Meitene ciešāki ierāvās dīvāna stūrī.

„Jā, jā — jaunkundze. Būs jāiet pašam." Valtera kungs piecēlās.

„Ir pavēls, es arī tad iešu," Ģirts salocīja avīzi.

„Nē, nē — paliec vēl kādu brīdi, gan jau viņš atnāks. Solīja ap astoņiem, atnāks ap deviņiem, nav nekāda nelaime."

Ģirts pārbrauca ar roku pār matiem, nezinādams, vai iet, vai palikt.

„Pasēdi vien, es tūliņ būšu atpakaļ." Un Valtera kungs izgāja.

„Kāds jums īpatnējs gredzens." Līvija pēkšņi ierunājās.

Ģirts paskatījās uz gredzenu.

„Māsas dots. Parasti vīrieši tādus nevalkā, bet — kad māsa šķiroties man to iedeva, tā ir nenoņēmu."

„Parādiet. Melnais akmens tā dīvaini spīd."

Ģirts novilka gredzenu un iedeva Līvijai. Senas atmiņas atkal cēlās, un viņam kļuva skumji. Vai tomēr nevajadzētu labāk tagad iet mājā? Nebija jau nekāda prieka sēdēt vienam istabās, kur pirms pāris mēnešiem vēl skanēja mīļa balss un soļi, bet nebija arī vairs prieka sēdēt šai miera un silta mājīguma pilnajā telpā. Dievs vien to zina, kur tagad māsa!

„Lūk, man uz vidējā pirksta der!" Līvija izsaucās. Ģirts skatījās uz savu gredzenu meitenes pirkstā.

„Kādēļ viņa jums deva tādu ar melnu akmeni! Tas ir tik drūms. Ir visādi akmeņi, bet melns . . ."

„Melns . . . Laikam jau viņa nojauta, ka nekad vairs netiksimies."

„Vai viņa palika Latvijā?"

„Jā. Tā es vismaz domāju, bet kas lai to tagad zina!" Ģirtam pēkšņi gribējās vai kliegt aiz sāpēm par māsu. Toreiz viņa bija tāda pati ziedoša kā tagad Līvija.

Pie durvīm zvanīja. Ģirts zināja, ka tas ir Ošiņš, un viņu pārņēma nepatika. Kādēļ? Vai tikai tādēļ, ka Valtera kungs sacīja, ka Marga viņam patīk? Marga patika daudziem, bet — Ģirts atcerējās, kā pēdējās viesībās, tepat pie Valteriem, Marga ar Ošiņu dejoja, runājās ārā uz balkona, un vispār — bija kopā vairāk, nekā vajadzētu. Tas viss viņam tikai tagad ienāca prātā.

Ārdurvis atvērās atkal, Valters pārnāca un kopā ar Ošiņu ienāca istabā.

Līvija atkal paņēma grāmatu. Ģirts skatījās avīzi un tikai pavirši sekoja abu vīriešu sarunai. Pulkstenis nosita pusdesmit.

„Tā. Nu gan jāiet," Ģirts piecēlās.

Valtera kungs brīdi viņā skatījās, tad pagriezās pret Līviju.

„Es iziešu Ģirtam gabaliņu līdz. Domāju, ka jūs negarlaikosities!"

Durvis aizvērās, un Līvija vēl klausījās soļos, kas izskanēja uz ielas.

„Tu šovakar tāda sapņaina." Ošiņš apsēdās viņai blakus.

„Kā tā?"

„Nezinu, kā tā, bet tāda tu izskaties. Ģirts laikam tagad te bieži nāk?"

„Ne pārāk. Bet kas par to?"

„Nekas. Es tikai domāju, ka viņam pašam sava dzīve." Ošiņš ironiski pasmaidīja.

„Katram ir pašam sava dzīve, man arī!"

„Tev? Kas tev par savu dzīvi. Vēl jau tu esi tikai bērns." Ošiņš satvēra Līvijas roku.

„Es neesmu nekāds bērns," viņa dzestri atteica. „Pēc skolas beigšanas daudzas no mūsu klases meitenēm jau precējušies, un viņas nemaz nav par mani vecākas."

Brīdi viņi klusēdami skatījās viens otrā, it kā mēģinātu atminēt otra domas.

„Kas tas tev par gredzenu? Agrāk tāda netiku redzējis."

Līvija samulsusi paskatījās Krauzes kunga gredzenā. Viņš laikam pavisam aizmirsa, ka gredzenu iedeva apskatīt, nu tas spīdēja uz viņas rokas ar savu melno akmens aci. Kā atvars! Pēkšņi Līvijai likās, ka viņa grimst šai atvarā aizvien dziļāk un dziļāk.

Ošiņš turēja viņas roku un arī skatījās gredzenā.

„Kas tev to deva?"

„Ģirts," Līvija atteica, acu nepaceldama, pirmoreiz, ar citiem runājot, lietojot šo īso vārdu, parasti taču viņa teica Krauzes kungs.

„Un tu pieņēmi gredzenu no viņa? Līvij, vai tu maz zini, ko dari?" Ošiņa seja spēji pietvīka. „Ir arī — pašam sieva, bet tinas ap jaunām meitenēm! Es tūlīt zināju, kas par iemeslu šiem biežajiem apciemojumiem! Smalki! Kamēr sieva slimnīcā, tikmēr vīrs —"

„Kā tu tā vari runāt? Vispār, kas tev par daļu gar Ģirtu un viņa sievu?" Līvija dusmīgi skatījās Ošiņā, to viņa nevarēja paciest, ka kāds runāja sliktu par Ģirtu.

Ošiņš, acis pievēris, skatījās Līvijas piesarkušajos vaigos, un likās, ka pats nelabais viņā plosās. Kāpēc viņš tik mierīgi sēdēja blakus šai meitenei, pūlējās sevi savaldīt, kamēr Ģirts atnāca, iedeva gredzenu un — nu, gredzenu bez skūpsta neviens nedod! Tālāk Ošiņš nedomāja, viņš strauji pievilka Līviju klāt un noskūpstīja.

Pirmajā mirklī Līvija nezināja, ko darīt, mēģināja atgrūst, bet nevarēja.

(Turpinājums sekos)

Jānis Cīrulis

EMILIS ME

NO ATMIŅU KRĀJUMA „M

V

Būdams Dziesmu svētku b-bas nošu apgāda redaktors, viņš dažkārt centās iegrozīt savu ortografiju arī citu autoru dziesmās un tas viņam izdevās Jāz. Vītola dziesmā „Svēti, Dievs, šo zemi dzimto". Vītols, tāpat kā kādreiz Zālītis, pietvīka no dusmām, bet būdams miermīlīgas dabas un zinādams, ka brēka būs ilelāka nekā vilna, ar Melngaili tiesā negāja. Dziesma bija jau iespiesta krājumā, un labot nekā vairs nevarēja.

Pēc neveiksmēm putnkopībā, politikā un ar taksometriem, Melngailis uz sevišķi praktiskām lietām vairs nemetās, ja atskaita viņa angļu valodas kursus, kur teicās mācot pēc kādas jaunas metodes. Ar tiem tomēr nekādu lielu naudu taisīt nevarēja, un, šad tad satiekoties, komponists žēlojās par spaidīgiem materiāliem apstākļiem. Tas bija ticami, jo visā Latvijas patstāvības laikā Melngailim nav bijis patstāvīga maizes darba ar noteiktiem ienākumiem ,izņemot laiku no 1931.—1932. gadam, kad viņš vadīja mūzikas nodaļu Folkloras krātuvē. Labi neatceros, vai Izglītības ministrija šo posteni likvidēja, vai arī Melngailis to pameta, bet tā bija īstā vieta, kur viņam izlietāt savu pieredzi un spējas.

Bet Melngailis nebija dīkdienis: ja nebija citu pienākumu, viņš kāpa savā dujritenī un devās pa pagastiem meklēt vecos tēvus un māmuļas, kam vēl no jaunības dienām paslēpusies atmiņā kāda sena meldija. Tā viņš apbraukāja malu malas, izstaigāja sētu sētas un nespējnieku patversmes, vienmēr atrazdams kādu „vecu balsu", kā Melngailis sauca tautasdziesmu meldijas. Viņam bija sevišķa māka pamudināt un ierosināt vecos ļaudis uz dziesmu teikšanu, ņemot palīgā gan glaimus, laipnus vārdus, gan kādu konfekti, bet visbiežāk to pašu saldeno pudelīti.

„I kad tie iereibuši no salda malka i pašu dziesmām ,tad spēj tikai rakstīt! Bet liķieris maksā naudu!" — pastāstīja „balsu" vācējs.

Melngailis šos sirojumus visai

plaši un interesan
gan „Jaunākās Ziņ
„Mūzikas Apskatā."
Par savāktajiem
laikam kādu nieku
loras krātuve, bet
5000 Melngaiļa uzr
dijas šodien ar nau
ŗamas. Tas ir varei
piemineklis pašam
tam. Šis meldijas
un lielisku skatu
mūzikālo bagātību
Melngaili mēdz
par mantkārīgāko
ponistu. Laižot a
dziesmu krājumu
rās", viņš piezīmē
mas atļautas izma
autora atļauju, iegā
mu eksemplāru s
pret attiecīgu ho
mas bez autora a
brīv arī pavairot.
piekopa koŗi un
Melngailis arī pi
autora honorārs
ja manas dziesmi
peļņas nolūkiem, v
godu."
Melngaiļa taisn
koŗu vadoņos radī
kumu, pat sašutu
biedrības tai pašā
šanās maksāja a
rāru par lugu uzv
bu honorāru saņē
mu atskaņotāji,
koncertā pelnījās
darbu. Tie saņēm
tus, bet komponis
maksāt pat vaŗa s
tas bija Latvijas
dos un jāsaka, k
ne Alf. Kalniņam
tim, Ābelem, ned
ņa mantiniekiem
ca ne prātā tau
arī pēc savas ties
Melngailis ar sa
sacīdams: „Kad
bija droša vieta
no jums neprasīj
Tagad man to n
mantojiet manu
labā vien, bet at
arī tās radītājan
„Tautudēla d
tautasdziesmu kr
ŗiem, Melngailis
brīdinājumu arī
apmēram šādiem
kāds namu cērt,

GIRTS SALNAIS

SĪPOL
ORCH

(112. turpinājums)

Rādīdams viņām lielu uzticību un paļāvī
ku atkal smaidīt. Kāpēc gan viņas būtu jāares
teicu. — Bet nevaru tūdaļ skriet uz nometni
jums vispirms ticami un skaidri jāuzraksta.
rīkojums . . . Nujā.
Viņas varot pagaidīt. Esot pazīstami Zal
Tikai ar pārtiku pagrūtāk.
Apgādāju abas ar šokolādi, biskvītiem un
tādiem konserviem un, vēl sīkāk izprašņājis,
Pēc divām dienām, noliktā laikā, meičas bi
Priekšnieki aizbrauca. Man bija pilna rīcības
ba, atkarā no vajadzības un apstākļiem. Mazl
bās civīlistēm rādīt kaŗagūstekņu nometni. J
nāt, kā tur izskatījās, iedomājieties lietus un
izmiekšķētu laidaru, kuŗā kaušanai iesprostoti
desmit tūkstoši lopiņu, kas tur pavadā die
naktis. Iesprostoti, pamesti un aizmirsti. Lie
sals, — tur viņi kvernēja, aplipuši utīm, izbad
un neveseli. Cits sen jau pusē beigts no tub
zes, reumatisma, bet nupat bija pamanīts a
Viņi tur mira kā odi salnā.
Taču cita ceļa nebija. Slepenā dienesta
ievedu meitenes baigajā lopaplokā, un to tik
ju, vai smakas un baismie skati tās pašas
miem soļiem nenoliks garšļaukus dubļos. Viņ
bālas un redzami trīsēja — kā drudzī, bet t
moreiz ievēroju viņu sejās velnišķu cietību u
Rokām sakniebtām dūrēs, baltām, kā sasalu
jām, apakšlūpām iekostām zobos, viņas gā
un nometnes žandarmam līdzi, bet acis mird
veselīgā, kā man toreiz likās — nežēlīgas at
kvēlē. Pāris stundu klīdām pa nometni. Taču

viešu avīžniecībā

DOKULTŪRĀLAIS APSKATS

vārdā viņš atklāja tik drausmīgu viesuļuguni pret visu un visiem.

Ir, protams, cilvēki, kas citu nopelnus mēģina apšaubīt. Tādu nekad nav trūcis. Viņi, piemēram, apgalvo, ka ziepniecisms patiesībā nemaz neesot jauna skola. Tas it kā neesot nekas cits kā vecais amerikāņu babelgamisms: gumija tiek ilgi košļāta un tiek izpūsti mazi pūslīši, kuŗi tad ar troksni saplīst. Ja arī pielaiž varbūtību, ka ziepniecismam, ar babelgamismu ir šis tas kopējs, tad pirmais tomēr ir daudz dziļāks un, galvenais, latviskāks

Grūtāk jau būs atbidēt uz jautājumu, ko šis ziepniecisms grib? Apturēt Michailova lapu Par atgriešanos dzimtenē? Varbūt. Vecais Michailovs nav nekāds muļķis — viņš māk savu darbu citiem uzvelt . . .

Bet vai ir maz iespējams no tādām lietām kā ziepniecisma izsargāties? — dažs varbūt tūlīt jautās. — Tas ir iespējams, ja jau pašā sākumā apkaŗo attiecīgus simptomus.

Ja jūs domājat, kā jums ir māgas jēlums, ejiet nekavējoties pie laba ārsta. Tāpat, ja žults sāk ieplūst asinīs, aknas pampst un liesa saraujas, lūdzu, dariet kaut ko, neatlieciet to uz rītdienu! Šī būtu lietas medicīniskā puse. Ir vēl arī tā sauktā psīchologiskā puse. Psīchoanalize šeit var daudz palīdzēt un attiecīgos kompleksus atklāt. Dažs varbūt agrā bērnībā ar kaķeni būs izšāvis logu pašā cienīgtēva mājai un to noslēpis. Tas var radīt samezglojumus zemapziņā. Grūtāk jau ir, ja kāds savā laikā dikti karstā vannā ticis badēts.

Beigās varu tikai konstatēt, ka ziepniecisms savu vietu latviešu žurnālistikas vēsturē ir ieņēmis. Ispējams, ka pēc daudz, daudz gadiem latviešu vēsturnieki pētīs trimdas archīvus un pasminēs par šo jocīgo trimdas laiku un viņa trakajiem ismiem.

UZ SLIDENĀS PALETES

Ap 200 apmeklētāju, no kuŗiem gandrīz 100 bija vairāk vai mazāk oriģinālās maskās, pagājušā piektdienā slidinājās uz slidenās paletes Kanadas latviešu mākslinieku apvienības karnevālā, kas šogad omulības, jautru izdarību un masku ziņā tālu pārspēja visus citus līdzīgus sarīkojumus Toronto. Vakaru atklāja Ed. Pētersona nolasītais prologs, tad sākās citas jautras izdarības, un ap pusnakti masku godalgošana un īpašas apvienības goda zīmes — miatūras paletes — pasniegšana šai karnevālā uzņemtajiem apvienības „jaunbiedriem" (kas gan nemāk gleznot) — Ingridai Vīksnai un Maksim Čulītim. Par karnevāla glūdu norisi ar sviedriem vaigā nenogurusi rūpējās V. Pāvula. Vienreizēji skaistas un īpatnējas bija dekorācijas, par kurām bija gādājis K. Langenfelds ar D. Miežāju. Apvienības pr. Ed. Dzeņa smaids visnotaļ liecināja, ka mākslinieki var būt apmierināti. Un tāda bija arī publika.

da sapņaina." Ošiņš apsēdās viņai

bet tāda tu izskaties. Ģirts laikam
"
kas par to?"
ai domāju, ka viņam pašam savā
ki pasmaidīja.
am savā dzīve, man arī!"
par savu dzīvi. Vēl jau tu esi tikai
ā Līvijas roku.
kāds bērns," viņa dzestri atteica.
nas daudzas no mūsu klases meite-
un viņas nemaz nav par mani vecā-

ēdami skatījās viens otrā, it kā mē-
domas.
par gredzenu? Agrāk tāda netiku

si paskatījās Krauzes kunga gredze-
visam aizmirsa, ka gredzenu iedeva
ēja uz viņas rokas ar savu melno
vars! Pēkšņi Līvijai likās, ka viņa
izvien dziļāk un dziļāk.
iņas roku un arī skatījās gredzenā.
va?"
a atteica, acu nepaceldama, pirmo-
ājot, lietojot šo īso vārdu, parasti
auzes kungs.
ni gredzenu no viņa? Līvij, vai tu
" Ošiņa seja spēji pietvīka. „Ir arī
t tinas ap jaunām meitenēm! Es tū-
iemeslu šiem biežajiem apciemoju-
mēr sieva slimnīcā, tikmēr vīrs —"
runāt? Vispār, kas tev par daļu gar
u?" Līvija dusmīgi skatījās Ošiņā,
paciest, ka kāds runāja sliktu par

vēris, skatījās Līvijas piesarkušajos
a pats nelabais viņā plosās. Kāpēc
dēja blakus šai meitenei, pūlējās se-
Ģirts atrāca, iedeva gredzenu un —
skūpsta neviens nedod! Tālāk Ošiņš
auji pievilka Līviju klāt un noskūp-

i Līvija nezināja, ko darīt, mēģinā-
varēja.

Turpinājums sekos)

Gara KULTŪRAI

Jānis Cīrulis

EMILIS MELNGAILIS

NO ATMIŅU KRĀJUMA „MŪZIKANTA PIEZĪMES"

V

Būdams Dziesmu svētku b-bas nošu apgāda redaktors, viņš dažkārt centās iegrozīt savu ortografiju arī citu autoru dizesmās un tas viņam izdevās Jāz. Vītola dziesmā „Svētī, Dievs, šo zemi dzimto". Vītols, tāpat kā kādreiz Zālītis, pietvīka no dusmām, bet būdams miermīlīgas dabas un zinādams, ka brēka būs ilelāka nekā vilna, ar Melngaili tiesā negāja. Dziesma bija jau iespiesta krājumā, un labot nekā vairs nevarēja.

Pēc neveiksmēm putnkopībā, politikā un ar taksometriem, Melngailis uz sevišķi praktiskām lietām vairs nemetās, ja atskaita viņa angļu valodas kursus, kur teicās mācot pēc kādas jaunas metodes. Ar tiem tomēr nekādu lielu naudu taisīt nevarēja, un, šad tad satiekoties,, komponists žēlojās par spaidīgiem materiāliem apstākļiem. Tas bija ticami, jo visā Latvijas patstāvības laikā Melngailim nav bijis patstāvīga maizes darba ar noteiktiem ienākumiem ,izņemot laiku no 1931.—1932. gadam, kad viņš vadīja mūzikas nodaļu Folkloras krātuvē. Labi neatceros, vai Izglītības ministrija šo posteni likvidēja, vai arī Melngailis to pameta, bet tā bija īstā vieta, kur viņam izlietāt savu pieredzi un spējas.

Bet Melngailis nebija dīkdienis: ja nebija citu pienākumu, viņš kāpa savā dujritenī un devās pa pagastiem meklēt vecos tēvus un māmuļas, kam vēl no jaunības dienām paslēpusies atmiņā kāda sena meldija. Tā viņš apbraukāja malu malas, izstaigāja sētu sētas un nespējnieku patversmes, vienmēr atrazdams kādu „vecu balsu", kā Melngailis sauca tautasdziesmu meldijas. Viņam bija sevišķa māka pamudināt un ierosināt vecos ļaudis uz dziesmu teikšanu, ņemot palīgā gan glaimus, laipnus vārdus, gan kādu konfekti, bet visbiežāk to pašu saldeno pudelīti.

„I kad tie iereibuši no salda malka i pašu dziesmām ,tad spēj tikai rakstīt! Bet liķieris maksā naudu!" — pastāstīja „balsu" vācējs.

Melngailis šos sirojumus visai plaši un interesanti aprakstīja gan „Jaunākās Ziņās", gan arī „Mūzikas Apskatā."

Par savāktajiem materiāliem laikam kādu nieku atmeta Folkloras krātuve, bet tās tuvu pie 5000 Melngaiļa uzrakstītās meldijas šodien ar naudu nav atsveramas. Tas ir varens un milzīgs piemineklis pašam komponistam. Šīs meldijas atklāj plašu un lielisku skatu latvju tautas mūzikālo bagātību apcirkņos.

Melngaili mēdza daudzināt par mantkārīgāko latviešu komponistu. Laižot atklātībā savu dziesmu krājumu „Birzēs i norās", viņš piezīmēja, ka dziesmas atļautas izmantot tikai ar autora atļauju, iegādājoties zināmu eksemplāru skaitu, vai arī pret attiecīgu honorāru. Dziesmas bez autora atļaujas nebija brīv arī pavairot, kā to parasti piekopa koŗi un diriģenti. Bet Melngailis arī piemetināja, ka autora honorārs nav jāmaksā, ja manas dziesmiņas dzied bez peļņas nolūkiem, vai Dievam par godu."

Melngaiļa taisnīgās prasības koŗu vadoņos radīja lielu uztraukumu, pat sašutumu, bet lauku biedrības tai pašā laikā bez gaušanās maksāja autoriem honorāru par lugu uzvedumiem. Labu honorāru saņēma tāpat dziesmu atskaņotāji, kas, tā sakot, koncertā pelnījās ar kompnista darbu. Tie saņēma latu desmitus, bet komponistam negribēja maksāt pat vaŗa santimu! — Tā tas bija Latvijas pirmajos gados un jāsaka, ka ne Vītolam, ne Alf. Kalniņam, Jānim Zālītim, Ābelem, nedz Emīļa Dārziņa mantiniekiem toreiz neienāca ne prātā taujāt un meklēt arī pēc savas tiesas. Te nu nāca Melngailis ar savām prasībām, sacīdams: „Kad man Taškentā bija droša vieta i ienākumi, es no jums neprasīju ne kapeikas. Tagad man to nav. Tāpēc neizmantojiet manu dziesmiņu savā labā vien, bet atmetiet kaut cik arī tās radītājam!"

„Tautudēla dziesmu pūrā", tautasdziesmu krājumā vīru koŗiem, Melngailis pēcvārdā izsaka brīdinājumu arī komponistiem apmēram šādiem vārdiem: „Kur kāds namu cērt, tur skaidas lēc; i dažam kaimiņam, trūkstot kurināmā, bieži uznāk kārdinājums iet pie namdaŗa skaidu čupas!" — Te Melngailis domā paša pierakstītās un harmonizētās tautas meldijas .

Par spīti Melngaiļa honorāra noteikumiem, koŗi ,bieži vien aiz tīras spītības boikotēja viņa dziesmas un dziedāja to autoru dziesmas, par kuŗu atskaņošanu nekāds honorārs netika prasīts. Redzēdams, ka vienam nebūs pa spēkam cīnīties par autora tiesībām, Melngailis aicināja talkā citus redzamākos latviešu komponistus, lai uzstātos organizēti. Viņa idejas rezultātā 1923 .g. piedzima jauna biedrība — Latvijas Skaņražu kopa ar prof. Jāzepu Vītolu kā kopas vecāko. Tās dibinātājos vēl bija E. Melngailis, A. Kalniņš, Jānis Mediņš un J. Zālītis. Biedrības mērķis bija ne tikai autoru tiesību aizstāvēšana, bet galvenokārt rūpes par mūsu mūzikas kultūras celšanu un izplatīšanu visplašākās tautas aprindās. Kopai bija autorātīvs vārds arī dziesmu svētku sarīkošanā un Kultūras fondā, un viņai pieder ne viens vien derīgs ierosinājums visā mūsu mākslas politikā. — Skaņražu kopa bija slēgta organizācija, un tajā nevarēja iestāties. Jauni biedri tika aicināti, par to uzņemšanu jau iepriekš vienbalsīgi vienojoties. Sākumā Skaņražu kopā ietilpa tikai komponisti, bet vēlāk, grozot statūtus ,deva vietu arī redzamākiem izpildītājiem māksliniekiem attiecībā 1:5. Biedru skaitam pieaugot, lietderība prasīja atteikties arī no vienbalsības jaunu biedru uzņemšanā.

Griežoties attiecīgās valdības iestādēs, Skaņražu kopai drīz vien izdevās panākt autortiesību aizsardzību arī skaņdarbiem, un komponistiem tiklab no Radiofona, kā no Mākslas aģentūras ik mēnesi sāka ienākt naudiņa, ko sieva nezina. To tad skaņražu brāļi lika galdā Kopas kopīgās pusdienās un draudzīgu pārrunu sanāksmēs, kas notika katra mēneša pēdējā svētdienā M. Vērmanes parka restorānā. Bet par tām citu reizi.

(Turpinājums sekos)

Rasma Galeniece

KAFIJA PIE RUTIŅAS

Kafija jums tasē kūp,
Kundze. Būs vēl kūka!
Lelle Ingrida man rūp —
Cukura tai trūka.

Galda dāma lācītim
Jūs, jo nav man vaļas!
Jānogaršo pašai ar
Malks no tases zaļas.

Tā. Nu laiks jums mājup iet —
Tukši visi trauki.
Paldies, kundze, saku jums —.
Bija jauki, jauki.

IZSTĀDE ŅUJORKĀ

Ņujorkas latviešu mākslinieku grupas izstādi atklāja 1. martā Barbizon - Plaza mākslas galerijā. Uzrunu teica ALA's Kultūras biroja vadītājs J. Kadilis. Izstādīti J. Audriņa, K. Černoka, M. Dēbeles - Ūdres, E. Drujas - Foršū, O. Grundes, A. Krūkliņa un J. Vecrumbas darbi, kopā 58 gleznas. Atklāšanas dienā izstādi apmeklēja apm. 200 cilvēku, lielāko tiesu latvieši. Jau pirmajā dienā pārdotas vai aizrunātas dažas gleznas.

VILIS BIĻĶINS. ,INDRIĶA CHRONIKAS AUTORS'

MĪTS UN PATIESĪBA. SENATNE MCMLVIII.

Mūsu senajā vēsturē ir vairāki jautājumi, kas gaida pētniekus; ir arī tādi, par kuŗiem mūsu vēsturnieki nav vienis prātis. Viens no pēdējiem attiecas uz Indriķa chronikas autora tautību. Daži vēsturnieki apgalvo, ka Indriķis bijis latvietis jeb latgalis, kā senatnē saucās lielākā tiesa mūsu tautas. (Sk. L. E. 798. lpp.: „Indriķis - Latvis Indriķa chronikas autors, dz. ap 1187. g. L-jā .I. bija viens no tiem nevācu zēniem, ko bīskaps Meinhards nosūtīja skolā uz Zēgebergas klosteri Holsteinā. Būdams 16 g. vecs, I. atgriezās L-jā 1203.).

Šim atzinumam nepievienojas vēsturnieks V. Biļķins, kas 30 gadu ilgās pētniecības rezultātā secina, ka Indriķis nav biijs latvietis jeb latgalis. Savu atzinumu V. B. pamato uz ziņām ko Indriķis sniedz par sevi chronikas tekstā, jo citu ziņu par Indriķa tautību trūkst.

V. Biļķins konstatē, ka Indriķis ieradies Rīgā kopā ar bīskapu Albertu 1203. gadā. Tur viņš turpinājis izglītību bīskapa Alberta vadībā līdz 1208. g., kad bīskaps viņu iesvētījis par priesteri. Indriķis pratis vismaz trīs šejienes valodas — latgaļu, lībiešu un igauņu.

V. B. turpat min, ka bīskaps Alberts iesvētījis par priesteri arī Jāni, kas dzimis Vironijā, Igaunijā. Jau bīskaps Meinhards Jāni atbrīvojis uo gūsta un nosūtījis izglītoties uz Zēgebergas klosteri. Bīsk. Alberts viņu atvedis uz Livoniju un pēc iesvētīšanas viņš bijis priesteris Salaspilī. Bīskaps iesvētījis par priesteri kādu lietuvi Filipu, kas pēc tam darbojies par misionāru un tulku. Bet Indriķa tautība chronikā nav minēta.

Indriķis pēc iesvētīšanas darbojies par misionāru un priesteri Jumerā (Ymera) Ziemeļvidzemē, kas bijusi viņa galvenā darba un dzīves vieta, lai gan viņš īsāku vai garāku laiku darbojies arī citur. Kaŗa gaitās I. vienmēr bijis pie bīskapa kaŗavīriem, bet nekad pie ordeņa vai latgaļu kaŗaspēka" (V. Biļkins. Indr. chron. autors, 11. lpp.).

Stāstot par 1220. g. notikumiem, I. sevi nosauc par **latgaļu** priesteri (Henricus, Lettorum minister de Ymera), citreiz: „latgaļu priesteris no Jumeras (Letorum de Ymera sacerdos)", 13. Tā viņš sevi dēvē, kad nedarbojas savā draudzē, bet citur, piemēram, kad kristī igauņus.

Kad Indriķis ir piekomandēts Raceburgas bīskapā Filipa rīcībā un arī atrodas ārpus savas draudzes, viņš pasvītro savu jauno stāvokli: „Raceburgas bīskapa paša priesteris un tulks no latgaļiem (sacerdos ipsius et interpres Henricus de Lettis)", 14.

V. B. te uzsveŗ: „Lai parādītu savu pašreizējo stāvokli, viņš izteicies ar ģenetīva formu — „paša priesteris". Bet lai norādītu reizē uz savu agrāko stāvokli — viņš rada neparasto konstrukciju, rakstot „latgaļu Indriķis (Henricus de Lettis)." 15.

Mūsu autors, cenzdamies izskaidrot šo konstrukciju, rūpīgi iedziļinājies chronista izteiksmē un atradis, ka Indriķis „vietu vārdu aizstāj ar attiecīgu tautas vārdu, saistot prepoziciju de ar tautas vārdu. — — Piemēram, „viņi sasauca no saviem lībiešiem un latgaļiem kaŗaspēku (convocaverunt de Lyvonibus suis et Lettis exercitum)." — Liekot tikai tautu vārdu vietā attiecīgo vietu vārdu, chronists citā nodaļā izsaka šo pašu domu, proti, „sasaukdami no Lībijas un Latgales lielu kaŗaspēku (convocantes exercitum magnum de Lyvonia et Lettia)." 15—16 lpp.

Pamatojoties uz minētajiem izteicieniem, V. Biļķins secina: „Ar šiem vārdiem **Henricus de Lettis** autors grib sasniegt divus mērķus: norādīt uz savu pastāvīgo amata vietu un distancēties no ienīstiem lībiešiem." 16.

Nedrīkstam aizmirst, ka chronists Indriķis bija īsts Viduslaiku cilvēks un fanātisks kristīgās ticības (katoļu) izplatītājs, tādēļ latgaļi, kas misionāriem sīvi nepretojās, bija viņu acīs „Dieva bērni", turpretī lībieši, kas stingri turējās pie savas senās ticības un ar varu uzbruka arī viņa toreizējam pr-kam Raceburgas bīskapam, bija no paša nelabā.

Tālāk V. B. Indriķa chronikā vēro, ka: „Izņemot vāciešus, autors (Indr.) pie visu tautu locekļu vārdiem piepin datus, kas — — norāda uz viņu tautību, piem., seniores Lethorum (latgaļu vecākie), „Kristus kaŗaspēka latgaļi Meluks un Varigribis", „latgalis Veko" u. t. t. Turpretī vāciešu tautību viņš nepiemin, kādēļ V. B. saka: „Datu nesniegšana par piederību pie kādas tautības ir viens no daudzajiem argumentiem ,no kuŗiem secināms, ka autors ierindo sevi vāciešos." 26.

Un turpat tālāk citāts no chronikas, kur vēl skaidrāk pateikts, ka Indriķis sevi pieskaita pie vāciešiem: „No mūsējo vidus krita divi un no latgaļu vidus divi.."

V. B. ir izsekojis, ka Indriķis „klausās ar svešzemnieka ausīm, skatās ar svešzemnieka acīm, domā un jūt kā svešzemnieks." 27. Tam piemērs, ka „Indriķis latgaļu pils vārdu raksta burtu burtā līdzīgi Vācijā sastopamiem vietu vārdiem: Beverin", 28. — Tāpat viņš pārveidojis dažus īpašvārdus pēc Viduslaiku bībeles tulkojuma Vulgātas parauga.

Zīmīgi, ka latgaļus un lībiešus viņš sauc „tās tautas", tāpat viņš saka: „tajās zemēs". — Arī mūsu un kaimiņu lībiešu un igauņu zemju klimats Indriķim šķiet neparasti auksts: „tajās barga sala zemēs".

Visu augstāk minēto konstatēdams, V. Biļķins secina, **ka Indriķa chronikas autors,** kas to uzrakstījis, gan būdams pats attēloto notikumu aculiecinieks un dalībnieks, gan ievākdams ziņas no citiem aculieciniekiem, **ir bijis svešzemnieks.** V. B. arī motīvē, kāpēc viņš šim jautājumam veltījis ilgu gadu rūpīgu pētniecības darbu: „Vienīgi un tikai vienīgi ar šī jautājuma pareizu atrisināšanu mums iespējams izprast daudzus viņa (Indriķa. Rec.) vēstījumus, datus un atsevišķus vārdus." 27.

Šis motīvējums šķiet pilnīgi pamatots un pieņemams. Un, otrkārt, rakstot latviešu, tāpat kā ikvienas vitas tautas vēsturi, mēs drīkstam bazēties tikai uz vēstures avotiem, tos pēc iespējas **objektīvi interpretējot.** Diemžēl, mums nav nekādu ziņu, ka chronists Indriķis „ir bijis viens no tiem nevācu zēniem, ko bīsk. Meinhards nosūtījis skolā uz Zēgebergas klosterī Holšteinā" (LE 798. lpp.), kā tas minēts par igauņu zēnu Jāni. Protams, tā varētu būt bijis, bet vēstures zinātni nevar celt uz varbūtībām.

Treškārt, latviešu pašapziņas celšanai vai mūsu tautas garīgo spēju parādīšanai cittautiešiem nebūt nav vajadzīgs skaistināt mūsu vēsturi ar kādu **„varētu būt"**, t. i. nepierādītu apgalvojumu, jo mums ir daudz faktu, kas runā gaišu valodu, ka latvieši, kad vien viņiem ir bijušas pieejamas skolas, ir uzrādījuši lielu garīgu attīstību (un tas notiek arī pašlaik trimdā dažādos kontinentos). Un **neskolotie** latvieši ir uzcēluši savām spējām un garīgajiem sasniegumiem nesagraujamu pieminekli ar Latvju Dainām.

Liela atzinība pienākas V. Biļķinam par viņa neatlaidīgo, rūpīgo mūsu senākās vēstures pētīšanas darbu un zinātnisko pieeju ikvienam jautājumam, ko viņš apstrādā.

Lasot šo tīri zinātnisko grāmatu, iepriecina autora skaidrā latviskā valdoa, kas trimdas izdevumos, pat daiļliteratūrā, diemžēl, visai reti atrodama.

Vāku zīmējis un grāmatu iekārtojis Normunds Hartmanis. Grāmata ļoti glīta — kā visi apgāda Senatne izdevumi.

Angelika Gailīte

PROF. J. ENDZELĪNA JUBILEJA TORONTO

Mūsu ievērojamā zinātnieka prof. J. Endzelīna 85. dzimšanas dienai veltīts vakars Toronto notika 1. martā sv. Andreja baznīcas zālē LU studentu korporācijas Letonijas sarīkojumā.

To atklāja Toronto kopas seniora V. Eizenarma uzruna, kuŗā viņš atgādināja visas latviešu sabiedrības pienākumu atcerēties J. Endzelīna mūža un darba nopelnus latviešu valodas skaidrošanā un Latvijas vārda popularizēšanā visas pasaules zinātnieku starpā. Bez tam letoņu saime šai dienā piemin prof. Endzelīnu arī kā savu filistru, kas 65 gadus bijis Letonijas loceklis un studiju laikā veicis tanī daudz svarīgu pienākumu un amatus.

Pēc seniora runas sekoja trīs zīmīgi referāti, kas katrs savā skatījumā izgaismoja prof J. Endzelīna zinātnieka un cilvēka garīgos vaibstus.

Pirmais runātāja pultē kāpa mag. phil Jānis Bērziņš, uzsvērdams katras tautas valodas neaizstājamo un vienreizīgo nozīmi šīs tautas dzīvības avotu uzturēšanā, jo tiklīdz mirst valoda, mirst arī pati tauta. Šai darbā, lai skaidrotu, pētītu un tīrītu latviešu valodu, milzu darbu veicis prof. J. Endzelīns, un ne bez pamata daudzi viņa kollēgas vērtē viņu par vienu no ievērojamākiem zinātniekiem pasaulē valodniecības laukā.

Konspektīvi raksturodams profesora mūža gaitu un minēdams viņa veiktos zinātniskos darbus, referants pavēra skatu uz to milzu sniegumu, ko viņš devis valodu zinātnē vispār, bet it īpaši baltu un jo sevišķi latviešu valodas pētīšanā.

Tālāk ļoti patīkamās un skaidrās līnijās ieturētā priekšnesumā savas atmiņas par saskari ar profesoru kā LU filoloģijas fakultātes mācības spēku stāstīja E. Ezera, raksturodama profesoru kā ārēji skarbu, bet iekšēji dziļi sirsnīgu cilvēku, kas mācējis iegūt visu savu studentu apbrīnu un cieņu. (Nobeig. 8. lpp).

GIRTS SALNAIS

ŠĪPOLS un ORCHIDEJA

ROMĀNS

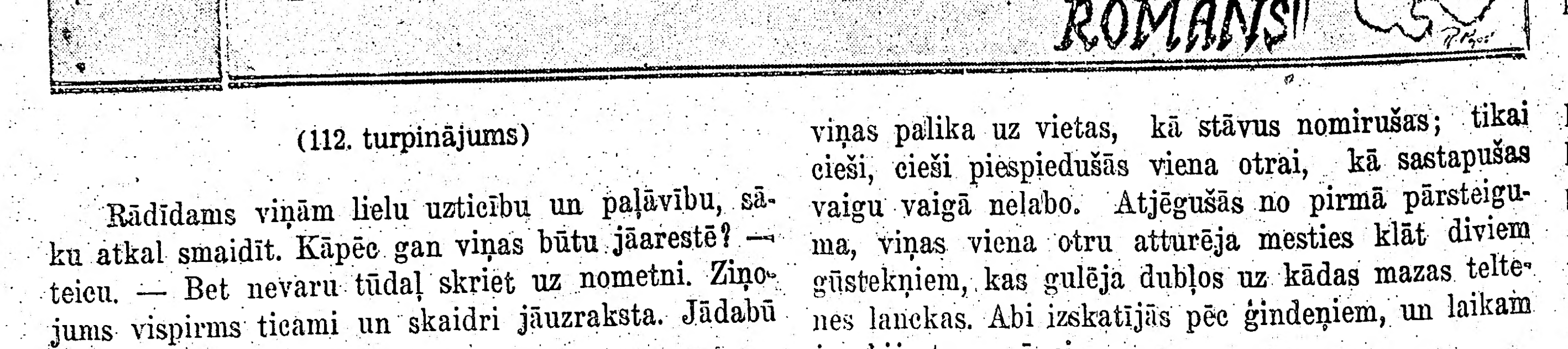

(112. turpinājums)

Rādīdams viņām lielu uzticību un paļāvību, sāku atkal smaidīt. Kāpēc gan viņas būtu jāarestē? — teicu. — Bet nevaru tūdaļ skriet uz nometni. Ziņojums vispirms ticami un skaidri jāuzraksta. Jādabū rīkojums . . . Nujā.

Viņas varot pagaidīt. Esot pazīstami Zalcburgā Tikai ar pārtiku pagrūtāk.

Apgādāju abas ar šokolādi, biskvītiem un šādiem tādiem konserviem un, vēl sīkāk izprašņājis, šķīros.

Pēc divām dienām, noliktā laikā, meičas bija klāt. Priekšnieki aizbrauca. Man bija pilna rīcības brīvība, atkarā no vajadzības un apstākļiem. Mazliet riebās civīlistēm rādīt kaŗagūstekņu nometni. Ja nezināt, kā tur izskatījās, iedomājieties lietus un mēslu izmiekšķētu laidaru, kuŗā kaušanai iesprostoti astoņdesmit tūkstoši lopiņu, kas tur pavada dienas un naktis. Iesprostoti, pamesti un aizmirsti. Lietus vai sals, — tur viņi kvernēja, aplipuši utīm, izbadējušies un neveseli. Cits sen jau pusē beigts no tuberkulozes, reumatisma, bet nupat bija pamanīts arī tīfs. Viņi tur mira kā odi salnā.

Taču cita ceļa nebija. Slepenā dienesta vārdā, ievedu meitenes baigajā lopaplokā, un to tikai vēroju, vai smakas un baismie skati tās pašas pie pirmiem soļiem nenoliks garšļaukus dubļos. Viņas bija bālas un redzami trīsēja — kā drudzī, bet tad pirmoreiz ievēroju viņu sejās velnišķu cietību un spītu. Rokām sakniebtām dūrēs, baltām, kā sasalušām sejām, apakšlūpām iekostām zobos, viņas gāja man un nometnes žandarmam līdzi, bet acis mirdzēja neveselīgā, kā man toreiz likās — nežēlīgas atriebības kvēlē. Pāris stundu klīdām pa nometni. Taču pēkšņi viņas palika uz vietas, kā stāvus nomirušas; tikai cieši, cieši piespiedušās viena otrai, kā sastapušas vaigu vaigā nelabo. Atjēgušās no pirmā pārsteiguma, viņas viena otru atturēja mesties klāt diviem gūstekņiem, kas gulēja dubļos uz kādas mazas teltenes lanckas. Abi izskatījās pēc ģindeņiem, un laikam jau bija tuvu nāvei.

— Kas noticies? — steigā un uztraukumā jautāju.

— Tie ir tie, — viņas viena par otru ņukstēja, arvien vēl cieši turēdamās kopus.

— Tie ir vienkāršu kareivju tērpos, — es drusku šaubījos.

— Pārģērbušies, — bez spēka dvesa viena.

— Blēdās, — piebilda bez balss otra.

— Tiem, liekas, ir tīfs pēdējā cēlienā, — negribīgi un nejūtīgi teica pavadonis.

— Ātri, — es iečukstēju viņam ausīs, — rīkojieties! Šie puiši ir ārkārtīgi svarīgi slepenam dienestam. — Ja jau nu reiz biju tik tāl', ka noticēju meitenēm un atrados nometnē, tad atkāpšanās vairs nebija. Pēc visa tā, man būtu ļoti nepatīkami, ja tie divi nelieši izlaistu garu. Pēc desmit minūtēm sardzes vīri tos iekrāva mūsu mašīnā, un es pats viņus aizrāvu uz slimnīcu. Abi murgoja, atrazdamies nesamaņā. Ārsts, uzmetis acis, paraustīja plecus.

— Tas nu šoreiz nav nekas cits, kā tīfs, vai es nekā nesaprotu, — viņš teica un deva steidzīgus rīkojumus.

Pirms doties projām no slimnīcas, pārbaudīju viņu dokumentus — kaŗaklausības grāmatiņu, un, nudien, man uz mirkli sasala asinis. Dienesta gaita bija tīra un skaidra — vācu mobilizēti transporta vienībai. Viens igaunis, otrs — latvietis.

Šķita, kāds iesitam pa pieri, un atdodam galvai gaismu. Viena uzvārds bija tāds, kā vienai, otra — kā otrai meičai. Mani sagrāba zvērīgas dusmas.

— Kas tie ir? Jūsu vīri vai brāļi? — tikko spēju parunāt, turpat arī redzēdams, kā abus uz nestuvēm aiznes sanitāri.

Meitenes bija tikpat tālu no jokiem kā es, bet viņu spītīgā drosme un nešķīstā viltība nemaz nebija satricināta.

— Tie ir mūsu brāļi, — teica latviete.

— Jūs tūdaļ būsit cietumā, un tie vīri — atpakaļ nometnē, jūs nekaunas! — es draudēju.

Igauniete paraustīja plecus:

— Neticu. Ārsti nelaidīs tīfa slimniekus ārā no karantīnas, un kas attiecas uz mums . . . — viņa atkal paraustīja plecus, bet latviete neslēptā naidā piezīmēja:

— Lieciet mūs tikai aiz restēm. Izskatāties jau pēc pasaules glābēja un Kristus kaŗotāja.

Protams. Es varēju izsprāgt no ādas, bet darīt tālākas muļķības neuzdrošinājos. Biju iznīcināts pats savās acīs. Tik smalki nebiju piesmiets visā kaŗa laikā. Pašam atlikās tikai klusēt un, kaut cik tiekot pie mierīgākām domām, lūgt meičas, lai arī viņas par notikušo neplātās. Piespiedu sevi izlikties, ka beigu beigās saprotu viņu labos nodomus un ka šķiros no viņām kā draugs un patiesi labs kristīgs cilvēks. Bet sirdī man palika dzelonis ar atskabargu. Tas nebija vairs izraujams, un tur palika.

Pašam bija kauns sev atzīties, bet jutu, ka esmu gluži noziedzīgā kārtā pazemots, piesmiets, iznīcināts, un vai svilu niknumā, saprotot, ka notikumi tālāk risinās gluži tā, kā bija iecerējušas abas meičas. Jau lieliski gandarītas par to, ka izrāvušas brāļus tiktik ne nāvei no zobiem, viņas turklāt apzinājās, ka ļaunākā vietā par gūstekņu nometni puišus vairs nevar iesprostot. Meiteņu prieku vēl uzspodrināja jauns Vašingtonas rīkojums par visu netiesājamo gūstekņu atlaišanu.

Biju tik muļķīgs un pārkaitināts, ka nenocietos paslepus nenoskatījies, kā no slimnīcas atvadās abi baltieši. Ierāvies džīpa kaktā, neizskaidrojamās sāpēs kodīju nagus, redzēdams, kā tie — četri — priecīgi sakērušies rokās, dodas, acīmredzot, uz dzelzceļa staciju. Manī plosījās visādas bezjēdzīgas iedomas un nekītra atriebības kāre. It sevišķi zvēroju, iztālēm pētīdams latviešu meiču, kas mani bija izsmējusi, nosaukdama par pasaules glābēju un kaut ko tamlīdzīgu. Taču manās tiesībās vairs nebija atstāts ne skripatiņas cilvēciskai patvaļai, lai tiem četriem tajā brīdī varētu sagādāt kaut kādas nepatikšanas. Viss bija pamatīgi reglamentēts. Juku laika zelta laikmets bija norietējis.

Liekas, ka jau toreiz es stingri izšķiebos ārā no mentālā līdzsvara. Piemetās tāda kā vajāšanas liga. Kā biju viens un pievēru acis, tā redzēju pats sevi soļojam nokārtu galvu, pa kādu tuksnešainu ielu un aiz manis skrēja, lēkāja, meta kūleņus un mēdījās kāds otrs — es pats. Nokļuvu tādā nemierā, ka būtu gatavs no Eiropas doties mājās, kā to jau daudzi bija izdarījuši, ja nebaidītu nelādzīgas izredzes, ka tur atkal būs jāiejūdzas kādas Maikla Tercija elļu un benzīna pildītavas darbā un atkal jāpaliek uz visiem laikiem tik petēkam, kā brikšņu trusim, mūžīgā nervu saspīlējumā: kā būs ar darbu rīt un parīt, un mūžīgās bailēs, ka pirmajā gājienā neuzķeries uz meitenes, kas tūdaļ liek viņu apprecēt.

Tā paliku, kur biju, bet ar četriem baltiešiem atkal sadūros pēc pāris gadiem, pārcelts dienestā uz Heidelbergu.

Šī ir diezgan dzīva pilsētele, bet toreiz bija stāvgrūdām piestūķēta ar mūsu stāba kaŗavīriem. Mani te vairs negaidīja nekādi jau neatklāti prieki un, tā sakot, medību lauki. Jaunpienācējam, pašam neesot pārlieku bagātam un bez izcilas dienesta pakāpes vai amata, tikt draugos ar kādu kārtīgu vācu ģimeni vairs gandrīz nebija iespējams. Kur tāds vaļums ticis pamanīts ,tur jau kāds no mūsējiem bija priekšā un sargāja savu atradumu no citiem kā slepenu cietoksni. Tā sabiedriski nācās apmierināties ar tādiem vietējiem indivīdiem, kas kļuvuši it kā par kopīga īpašuma kustamu mantu, nonākot pa laikam te vienās, te otrās rokās.

Pa tam Eiropas pārvietoto personu, kā smalkākā vārdā nosauca kaŗalaika bēgļus, izceļošana attīstījās pilnā sparā. Mūsu atsauksmju došana, kas norisinājās visādu rīkojumu nepārtrauktas maiņas ietekmē, sagādāja darbu un pārpratumu bez gala. Arī bēgļu masa jau bija labi paskolojusies, dzīvodama mūžīgā traukmē, bezcerīgās gaidās un rīkojumu neskaidrību terrorā, un izrīkoja dažādus smalkus niķus un viltības, lai mūs apmulsinātu. Viņi beidzot no piedzīvojumiem nepārprotami redzēja, ka mums nav nekādas jēgas par Eiropas pēdējā gadu desmita politikas būtisko saturu, ka mūsu ģeografijas zināšanas ir pirmzemnieciskas un ka mēs ticam visiem, kas mūs uzliela un izrunā pa prātam, un esam gatavi uz vietas nicināt tos, kas kaut kā mums neizpatiks.

(Turpinājums sekos).

V. PALMA

HO 1-3670

VISU DIENU no plkst. 6 rītā līdz 12 vakarā

G. Batcheller, Broker — 33 Fairview Blvd.

NEMAKSĀJIET VELTI ĪRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

BROADVIEW - DANFORTH: atsevišķa 6 istabu divstāvu māja, 2 virtuves, eļļas apkure, kopīgā cena $13.900,-, iemaksa $1.000,-.

MORTIMER - PAPE: 6 istabu dubultķieģeļu atsevišķa māja, ūdens-eļļas apkure, garāža. Prasītā cena $13.900,.

BLOOR - RUNNYMEDE: atsevišķa 7 istabu dubultķieģeļu māja, eļļas apkure, garāža. Kopīgā cena $16.900,- iemaksa $3.500,-.

PALĪDZAM SAGĀDĀT NAUDU IZTRŪKSTOŠAI IEMAKSAI UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM BEZ BANKAS STARPNIECĪBAS UN BEZ GALVINIEKIEM, JA JUMS IR $300,- VAI VAIRĀK IEMAKSAI. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ.

- ★ Līgavu buķetes un citi ziedu sakārtojumi eiropiešu un kanadiešu stilos.
- ★ Visplašākā izvēlē griezti ziedi un podu puķes.
- ★ Kanadas latviešu daiļamatnieku savienības salons.

802 Bathurst ielā pie Bloor,
tel. LE 3-3884, Toronto.

LOTUS

AUSTRA ŠMITS

DĀMU FRIZIERSALONS

737 Bloor St., W,. Toronto pie Grace, LE 5-6792

A. EGLĪTIS —

RADIO un TELEVĪZIJAS VEIKALS - DARBNĪCA

IERĪKO TV ANTĒNAS. Atvērts līdz plkst. 9 vakarā 6 dienas.

161A Roncesvalles Ave., Toronto. Tel. LE 7-1401

DĀMU FRIZIERSALONS

ERNA SILĀRE

428 St. Clarens Ave., Toronto, Ont.
Tel.: LE 1-5937 (BLOOR — LANSDOWNE)

Bijušā kaŗa dalībniekiem atmiņu atsvaidzināšanai par izpārdošanas cenu:

A. ŠIŅĶA Kurzemes cietoksnis (glīti iesieta)	I	$1,80
„ „ „ „	II	$1,80

DV GRĀMATNĪCA,

123 Huron St., Toronto Ont.

ZIGFRIDS ART POTTERY

ZIGFRĪDA JURŠEVSKA

KERAMIKAS DARBNĪCA - VEIKALS

1425A BLOOR ST., W., TORONTO. TEL. LE 6 - 8183

viena tramvaja pietura rietumos no Lansdowna.

Krājumā latviska un moderna keramika.

Pieņem arī pasūtinājumus dažāda veida keramikas izstrādājumiem.

Pieņemu pasūtinājumus audumiem

VIENMĒR KRĀJUMĀ:

plecu lakati, galvas lakati, latviski spilveni un sedziņas.

HANDWEAVING Studio

Tel. WA 2-1315

VELTA VILSONS, 76 Avenue Rd., Toronto

GREGORY CHARLAP

B.A.M.Sc., M.C.L.

ADVOCATE, BARRISTER and SOLICITOR

Biedrs pie augstākās tiesas, runā vācu un slavu valodu.

Birojā UN 6-8791, MONTREAL, P. Q. Mājās AT 1858
University Tower Bldg., 660 St. Catharine St., W., Room 604

S. & G. TIRE SERVICE

Dunlop — Firestone — Goodrich Dealer

459 Roncesvalles Ave., Toronto
Tel. LE 4-6602

Visāda veida ziemas riepas.

- ● Pārdod Firestone, Dunlop un Goodrich augstākās kvalitātes riepas.
- ● Mēs vulkānizējam un atjaunojam jūsu vecās.

Zemas cenas. Riteņu balansēšana. Garantēts darbs. Runājam zviedriski un krieviski. Atvērts no pirmdienas līdz piektdienai līdz plkst. 8 vakarā, sestdienās līdz plkst. 6 vakarā.

Sainus uz LATVIJU, LIETUVU, IGAUNIJU un KRIEVIJAS zemēm sūtiet piederīgajiem un draugiem ar

SAKAS PARCEL SERVICE

kas tos nosūta caur Ukrainska Knyha,
755 Barton St., E., Hamilton, Ontario
Tel.: LI 4-7239

Jūsu saiņi ir APDROŠINĀTI, garantējam to piegādi. Varat sūtīt pārtiku, drēbes, medikamentus,, apavus, svarā no 4 līdz 17 mārciņām. Muitas izdevumus nokārto UKRAINSKA KNYHA. Mūsu jaunajā, plašajā veikalā ir iespējams dabūt apavus, ādas jakas, lakatus un citas mantas. Lielā izvēlē uzvalku drānas, sākot ar $8,- vienam uzvalkam. Vilnas audumi kā vienkrāsaini, tā angļu svītrotie. Mums ir zīda, kokvilnas un flaneļa drānas, kā arī vajadzīgie piederumi. Ātra un laipna apkalpošana. Veikals atvērts no plkst. 10 rītā līdz 7 vakarā, no otrdienas līdz sestdienai.

RAKSTĀMMAŠĪNAS ar un bez latviešu taustiņu iekārtas uz izdevīgiem noteikumiem un lēti piedāvā ALEKSANDRS KĀNBERGS 596 Sherbourne St., Toronto Iznomā rakstāmmašīnas ar latviešu taustiņu iekārtu.

1001

drēbju paraugi kungu un dāmu drēbniecībā. Labākie angļu audumi ar pieņemamu cenu katra kabatai. Garantēts darbs. Tīrīšana un krāsošana.

A. SILAVS,

415 Dundas St., E., Toronto (pie Parliament St.). Tel. EM 4-0089.

Atvērts no plkst. 8—8 vakarā

A. E. KERSON

BARRISTER, SOLICITOR, NOTARY PUBLIC

229 YONGE ST.
Room 203

EM 4-3141, TORONTO

Runā vāciski un krieviski.

KLAVIERU BŪVĒTĀJS

A. KLAVIŅŠ

skaņo, labo, modernizē klavieres, dod lietpratēja padomus klavieru pircējiem.

90 London St., Toronto
Tel.: LE 3-8609

Pastāvīgi krāj. lietotas klavieres

LEE and MURPHY

advokātu un notāru birojs

A. BĒRZIŅŠ

notāriālos paskaidrojumus sniedz trešdienās no pl. 6-9 vak. un sestdienās no pl. 9-12 dienā.

EM 3-2062

85 Richmond St., W.,
Toronto

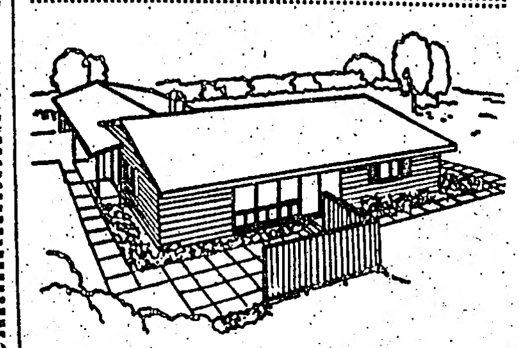

ARNOLDS BĒRZIŅŠ

REAL ESTATE

- ● INSURANCE ●
- ● MORTGAGES ●

316 Harbord St., tel.
LE 4-8447, Toronto

Piedāvā mājas, veikalus, apbūves gabalus visos pilsētas rajonos; farmas visā Ontario.

— Palīdz aizdevumu un obligāciju sagādē. — Apdrošina automobiļus, mājas, mēbeles, kažokus, vērtslietas, slimības un nelaimes gadījumiem, zādzības u. c.

DANFORTH - PAPE AVE:

$4.000 iemaksa pārtikas veikalam, ar ļoti modernu iekārtu un 6 istabu dubultķieģeļu māju. Eļļas apkure, garāža. Pašreizējais apgrozījums $700,- nedēļā.

Dr. M. KOSOWSKI

uzsāk praksi.

SPECIĀLISTS:
SIEVIEŠU SLIMĪBĀS un DZEMDĪBU PALĪDZĪBĀ.

Neauglības ārstēšana.

611 BLOOR ST., W.,
(Palmerston stūrī), Toronto

Vizītes pēc norunas. Zvanīt: LE 5-7434, vai LE 6-1470

Latvijas Amerikā
pārstāve Čikāgā

AUSTRA OZOLIŅA,

LATVIAN GIFTS&PRODUCTS,

1643 N. Orchard St.,
Chicago 14, Ill.
DElaware 7-9288

ĪSTAIS LAIKS DĀVANU SAIŅU SŪTĪŠANAI JŪSU PIEDERĪGAJIEM UN DRAUGIEM, LAI TOS SAŅEMTU **LIELDIENĀS**

Iepriecinet savus piederīgos ar dāvanu saiņiem un sūtiet tos jau tagad, lai tie līdz svētkiem sasniegtu saņēmējus. Sūtiet saiņus ar firmas, kuŗa jūsu vēlēšanos nekavējoties izpildīs, starpniecību.

GENERAL PARCEL and TRAVEL Co., INC.

(LICENCĒJUSI PSRS),

135 WEST 14th ST., NEW YORK 11, N. Y., TEL.: CHelsea 3-2583

Mūsu firma ir saņēmusi no Intūrista Maskavā oficiālu licenci saiņu tiešai nosūtīšanai uz visām P.S.R.S. republikām.

SŪTĪT ATĻAUTS VIENĪGI JAUNAS MANTAS. Garantēta piegāde. Katrs sainis ir apdrošināts. Mums krājumā ir lielā izvēlē dažādas mantas. Saiņus var nodot personīgi vai iesūtīt pa pastu. Atvērts darbdienās no pl. 9 rītā līdz 6 vak. Svētdienās līdz 4 p. p.

Mūsu klientu ērtības labad esam atvēruši nodaļas sekojošās pilsētās:

116 EAST 7 STREET, NEW YORK, N. Y. Tel. YU 2-0380
332 FILLMORE AVENUE BUFFALO 6, NEW YORK

900 LITERARY RD.,
CLEVELAND 13, OHIO.
Tel.: TOwer 1-1461

11339 JOS. CAMPAU,
DETROIT 2, MICH.
Tel. TOwnsend 9-3980

632 W., GIRARD AVE.,
PHILADELPHIA 23, PA.,
Tel. WAlnut 5-8878

BILLIJS GRĒMS MEKSIKĀ

Divos vakaros 70.000 dzird Grēmu un 10.000 sevi nodod Jēzum.

LA LĪDZSTRĀDNIEKA ZIŅOJUMS NO MEKSIKAS GALVASPILSĒTAS.

Kas ir tas pievilkšanas spēks, kas liek cilvēkiem stundām gaidīt, pārvarēt vietējās baznīcas aizliegumus, un doties uz amerikāņu evaņģelista Billija Grēma (Billy Graham) sludinātajiem dievvārdiem?

Par Billija Grēma panākumiem jau daudz rakstīts un lasīts Rietumvalstu presē, kad viņš apmeklēja Eiropu. Bet kad viņš devās uz Centrālameriku, katoļu valstīm, neviens nedomāja, ka viņam būs tik lieli panākumi arī šeit.

Evaņģelists Grēms Meksikas pilsētā ieradās 15. februārī. Par viņa ierašanos lielākie laikraksti ziņoja dažās rindiņās dažas dienas pirms viņa atbraukšanas. Pirms pirmās „krusādes" vakara laikraksti ievietoja katoļticīgiem aizrādījumus, ka viņiem aizliegts iet uz plašo „Meksikas arēnu" (35.000 sēdvietas), lai noklausītos Grēma sludinātajos dievvārdos. Par spīti tam, abos vakaros (15. un 16. febr.) arēnā pietrūka vietas, un vairāki tūkstoši palika ārpusē.

Vairāk kā 35.000 klausītāju abos vakaros pildīja arēnu, un 2.000 ļaužu palika ārpusē. Pirmajā un otrā vakarā vairāk kā 5.000 atsaucās aicinājumam sevi nodot Jēzum Kristum un pulcējās arēnas klonā.

Lai gan sapulci atklāja pl. 7,30 vakarā, taču jau kopš pl. 3 pēcpusdienā tur sāka pulcēties tauta, pārsvarā vidēja vecuma un ļoti daudz jaunatnes (vīriešu un sieviešu dzimums dalījās apmēram uz pusēm).

Jūsu līdzstrādnieks ieradās īsi pirms sākuma; piecstāvīgajā arēnā jau bija sasēdušies spilgti krāsainajās drānās tērpušies ļaudis, dzirdēja neskaitāmu bērnu raudas, paskaļu runāšanu. Divas trešdaļas no arēnas klona aizņēma pārvietojamie soli. Arēnas brīvajā galā atradās paaugstinājums ar klavierēm, ērģelēm, diriģenta pulti, tam iepretim 250-balsīgais koris, pults, dzelteni, sarkani, balti ziedi un kādas 12 personas novietojušās uz paaugstinājuma.

Ceturksni pēc pl. 7 pie mikrofoniem pieiet 2 tumšos uzvalkos tērptas personas un ieskanas skaidra, draudzīga angļu valoda: „Mēs sākam agri . . . ", tad sacīto tikpat dzīvi pārtulko spāniski.

Billijs Grēms runā. Lieto ļoti personīgu pieeju, pateicas agrajiem nācējiem un pieteic dziesmu. Dziesmu grāmatiņas par 16 centiem (2 pesos) jau izpārdotas. Dziesma no sākuma skan nedroši, bet, koŗa atbalstīta, ļaužu jūŗa kļūst arvien dzirdamāka, un nav ilgi jāgaida, kad plašo telpu piešalc pazīstamas dziesmas meldija . . .

Virs otrā balkona izkārts uzraksts: „Jēzus saka — Es esmu ceļš, patiesība un dzīvība, Jāņa evaņģ. 14.62", bet visapkārt baltajai izkārtnei ar zilajiem burtiem daudzas citas krāsainas izkārtnes (Koka - Kola, Bakardi rums, alus u. c. sludinājumi).

Pēc dziesmas Billijs Grēms jautā, cik ieradušies otro reizi — paceļas pāris tūkstošu rokas. Koris nodzied dziesmu speciāli tiem, kas ieradušies jau kopš pl. 3 pēcpusdienā. Seko trešā dziesma. Grēms lūdz atkārtot vienu pantu. Tad pie mikrofona stājas komitejas priekšsēdis un pastāsta par evaņģelista Grēma aicināšanu, ko atbalstījis miljons Meksikas protestantu. Ļaužu priekšā stāda kādu duci prominentu komitejas locekļu, un vesela fotografu armija zibsnī savas zibspuldzes, tālāk uz trijkājiem novietotās kino kameras ieņemas, kas taustās no balkona uz balkonu, reģistrēdamas visu.

Seko kāda operdziedoņa solo dziesma. No vienas arēnas puses sāk atskanēt „bravo", bet no otras nāk „šššššš" klusinoša skaņa, — kas rāda, ka daudzi ļaudis pirmo reizi ir reliģiskā dievlūdzēju pulkā. Apmeklētājos daudz indiāņu, nabadzīgu cilvēku ar bērniem.

Pēc solo dziesmas spāniski nolasa Mateja evaņģelija 24. 27-42 pantus.

Seko vēl viena dziesma „Nāc, pie Jēzus bez vilcināšanās", kas ļoti iecienīta Dienvid- un Centrālamerikā.

Bija apbrīnojami vērot, ka daudzi bija paņēmuši līdz savas dziesmu grāmatas (katoļu) un Gideona izdotās Jaunās derības.

Billijs Grēms pateicas Meksikas pilsētai un nožēlo, ka nevarēs palikt ilgāk, bet piemetina, ka atgriezīšoties Meksikā, cik ātri vien varēšot. Viņš secina: „uz garīgu atgriešanos nav jāgaida, ja jūs vēlaties par to maksāt. Lai Dievs jūs svētī".

Seko paziņojumi. Koris nodzied beidzamo dziesmu, un ļaužu masa dzied „Allelūjā", tad tālāk nāk evaņģelista spraigais sprediķis.

Pirms Grēms uzsāk sprediķi, viņš lūdz klausītājus viņam piedot, ka viņš neprotot spāniski. (Vienu vārdu gan esot bērnībā iemācījies, un tas esot „seņorita" (jaunkundze), bet kopš bērnības tomēr esot iemācījies arī citus . . .). Grēms paziņo — viņam esot kas ļoti svarīgs sakāms; tas esot Dieva vārds, grāmata, kas „uz jums runā". Tā saka, kā dzīvot, tas ir evaņģelijs . . . Gribu runāt par pasaules bojā eju. Daudzi runā par to . . .

(Nobeigums 8. lpp.)

ĢEN. R. BANGERSKIS . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

laikā pārdzīvoja ,zinām tikai mēs, viņa tuvākie līdzgaitnieki. Galīgi salauzt sirmo ģenerāli šie sarūgtinājumi tomēr nespēj, bet gan otrādi, stiprina viņu apņēmībā aizstāvēt latviešu kaŗavīrus pret vācu pārestībām. Par spīti savam vecumam, ģen. B. gan lidmašīnā, gan braukšus, gan jāšus un pat kājām apmeklē pulku pēc pulka, inspicē bataljonus, rotas, un pat mazākas vienības, kā apmācības laukumos tālā aizmugurē, tā arī priekšējos ierakumos zem tiešas ienaidnieka apšaudes. Katram, vai tas ir virsnieks vai tikai vienkāršs kareivis, visiem ģenerālim ir dzirdīga auss un laiks uzklausīt, katram laipns un uzmundrinošs vārds, kas stiprina apņēmību cīņai pret cilvēces lielāko ienaidnieku.

Bieži ģen. B. sastopams arī vācu augstākos štābos un civīlās iestādēs, lai celtu iebildumus pret vācu dažkārt nelikumīgo rīcību, aizstāvētu kaŗavīru intereses un panāktu mums labvēlīgu lietas izkārtojumu.

Bez tīri militāras dabas jautājumiem ģen. B., kā latviešu leģiona ģenerālinspektors, pieskārās arī daudziem citiem tai laikā sasāpējušiem notikumiem mūsu tautas dzīvē. Ar visu savu personības spēku, kā arī balstoties uz savu dienesta stāvokli, ģen. B. uzstājās pret nacionāli domājošo tautiešu vajāšanu, gādāja par evakuācijas labvēlīgu norisi un, kur un kā vien varēdams, aizstāvēja tautu un tās īpašumu pret vācu kaŗaspēka un civīlo iestāžu patvaļībām. Neskaitāmos iesniegumos un izklāstos Vācijas valstsvīriem un citām augstāko amatu personām un iestādēm ģen. pieskārās ne tikai militārās vai saimnieciskās dabas, bet arī politiskiem jautājumiem, prasot Latvijas neatkarības atzīšanu un varas nodošanu latviešu tautai.

Sevišķi daudzpusīgs un smags kļuva ģen. Bangerska darbības apjoms pēc Rīgas atstāšanas 1944. g. oktobrī, kad zemes pašpārvalde faktiski izbeidza savu darbību. Gribot negribot, ģen. B. nācās uzņemties Kurzemes iedzīvotāju un tur saplūdušās bēgļu masas aizstāvību pret daudzo Kurzemē patvērumu atradušo vācu iestāžu un atsevišķo amata personu nemākulīgo un dažkārt patvaļīgo rīcību. Arī Vācijā patvērumu atradušiem tautiešiem uz katra soļa bija nepieciešama leģiona ģenerālinspektora aizstāvība un atbalsts. Un kad 1945. g. februārī uz sēdi Potsdamā sapulcējas Latviešu nacionālā padome, tā ievēl ģen. B. par Nacionālās komitejas prezidentu.

Pēc Vācijas kapitulācijas, ģen. B., nerēķinoties ar to, ka viņu var arestēt un izdot krieviem, nenogurstoši apstaigā visdažādākās okupācijas iestādes un amatpersonas, lai izkārtotu latviešu kaŗavīru atbrīvošanu no gūsta un atvieglinātu latviešu bēgļu saimei tās smago likteni. Tanī pašā laikā ģen. B. cenšas izveidot kopējo latviešu bēgļu pārstāvību Vācijā. Šim nolūkam ģen. B. 1945. g. jūnija otrā pusē dodas uz Vācijas dienvidiem, bet pa ceļam viņu, pamatojoties uz mūsu pašu tautiešu denunciācijām, arestē un internē Fallinghostelē.

Arī internēts, ģen. B. nepagurst leģionāru aizstāvēšanā un iesniedz sabiedroto iestādēm plašus paskaidrojumus leģiona lietā. 1945. g. beigās Rietumu sabiedroto iestādes ģen. B. rehabilitē un atbrīvo no apcietinājuma. Pēc atbrīvošanas ģen. B. apmetas uz dzīvi brāļa ģimenē, Lībekas tuvumā. 1946. g. pavasarī, pēc boļševiku aģentu mēģinājuma nolaupīt sirmo ģenerāli, viņš pārcelas uz dzīvi Oldenburgā. Šeit lielā klusībā ģen. B. pavada mūža pēdējās dienas. Līdz pašai nāves stundai ģen. B. ar lielu interesi sekoja politiskajiem notikumiem pasaulē.

Bez Lāčplēša kaŗa ordeņa, ģen. B. apbalvots ar daudziem citiem kaujas un nopelnu ordeņiem, kā latviešu, tā arī ārzemju. Ievērojot ģenerāļa B. lielos nopelnus mūsu tautas labā, Daugavas Vanagu saime ievēl viņu 1951. g. par savu goda biedru.

Dziļa dievbijība, godīgums, smalkjūtība, cieņa pret cilvēku un gādība par to līdz pašaizliedzībai, drošsirdība, nelokāma uzticība un kalpošanas gatavība latvju tautai un tēvzemei ir tās īpašības, kas raksturo ģen. B. kā cilvēku, kaŗavīru un tautas darbinieku, un kā tāds viņš ieies tautas atmiņā un vēsturē.

Vieglas smiltis Vācijas zemē Tev, dārgais cīņu biedrs.

DĀMU DRĒBNIECE

pieņam darbus

pēc pl. 6 vakarā.

31 LANGLEY AVE., TORONTO.
TEL.: HO 5-6913.

AUTO VADĪŠANAS SKOLA

BALTIC

AUG. MASINGS

Visiem kursantiem garantēju atļaujas. Automatiskās un standarttransmisijas.

79 Indian Gr., telef.: RO 9-6612, RO 2-4558

patīkams
zeķu
izvēlē
Penmans
105-8

PATENTĒTĀS ‚DUBULTPĒDU' ZEĶES

Pēdas apakšējā daļa ir dubulta adījuma; iekšējais ir mīkstas dzijas adījums, kas rada jūsu pēdai patīkamu sajūtu. Nav ne biezākas, nedz smagākas.

Valkājiet Penmana dubultpēdu zeķes, tad izjutīsit starpību.

LAI PIE LABAS MĀJAS TIECI,
Zvani LENNOX PIEC REIZ PIECI.

Pārējie telefoni birojā: LE 3-8523
LE 3-8524
LE 3-8525

0

HAMILTONAS DAUGAVAS
rīko svētdien, 9. martā, pl. 3,00 (precīzi),
PLKV. O. KALPAKA
LEĢIONA ATCE
ar L. Auzānes - Vītoliņas varoņdrāmas „
Dziesmu svētkos sastādī
Režisors: V. Pukāts. Dekorātors: V. Turķis. Tērpi
Ieeja $1.50. Skolēniem un

TORONTO LATVIEŠU SPORTA KLUBS
rīko sestdien, 8. martā, plkst. 7,30 lietuviešu z
160 Claremont Street, Toronto
Biedru un sporta draugu vak
● BUFETE. ● KLĀTI GA

Riga
Latvija

Mazais pasta balodīt,
Lido-sleidzies uz dzimteni lu
Līdz ar manu vēstulīti
Un šo dāvanu sainīti . . .

VINTERA — BĀRS

LAI GODS DEVĒJAM—
PRIEKS SAŅĒMĒJ

Uzticot Jūsu domātā Lieldienu dāvanu saiņa
šanu uz Latviju caur mums — attaisnosim Jūsu
to uzticību ar augstākās kvalitātes preču nosūtīšanu

DRĀNU AUDUMI:

Jūsu labad šeit zemāk uzskaitīsim 3 labāko drānu
tātes — atbilstošas to cenām, ar apzīmējumu A—B—
A — Labas kvalitātes tīras vilnas audums (Made in S
B — Augstākās kvalitātes tīras vilnas audums " "
C — Augstākās kvalitātes tīras vilnas audums (Made
(En

201) Dāmu ziemas mēteļu drāna ar visiem piederum
Cenas: A — $36.50. B — $39.75. C — $43.00.
202) Dāmu kostīma drāna ar visiem piederumiem
Cenas: A — $30.75. B — $33.00. C — $36.50.
203) Kungu ziemas mēteļa drāna ar visiem piederum
Cenas: A — $38.75. B — $44.00. C — $48.50.
204) Kungu uzvalka drāna ar visiem piederumiem
Cenas: A — $33.75. B — $38.75. C — $42.50.
Drānu krāsas varat izvēlēties pēc savas gaumes.
Cenās ierēķināti visi izdevumi — adresātam nekas na
maksā.

LIELDIENU SVĒTKIEM — PĀRTIKAS SAINIS

E — sainis — $32.85	1 kg. rīsu ,
1 kg. sviesta,	500 gr. kafijas,
1 kg. žāvēta bekona,	750 gr. žāvētu augļu,
1 kg. žāvēta šķiņķa,	500 gr. karameļu (pildī
1 kg. dūmu desas,	Lieldienu olā),
2 kg. cukura,	150 gr. garšvielu.

Pasūtinājumiem lūdzam pievienot bankas vai
čeku, vai arī Money Order.

Pieprasiet mūsu plašo preču sarakstu ar cenrā

VINTERA — BĀRS
Fyrspannsgatan 143, Vällingby — SWE

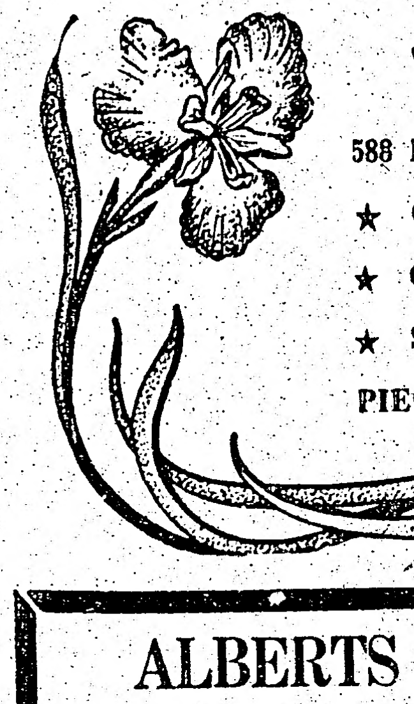

Iris
588 BLOOR ST., W., TORONTO
- ★ Gaumīgas līgavu buķetes.
- ★ Griezti ziedi un podu puķes.
- ★ Skaisti ādas izstrādājumi dā

PIEGĀDE MĀJĀS. Tel. mājās

ALBERTS DELICATESSEN
LATVIEŠU PĀRTIKAS PREČU VEIKALS
Piedāvājam labākās kvalitātes gaļas izstrādājumus e
gaumē, kā arī visus citus produktus un delikat
Visu šķirņu maizes un cepumus, kā arī tortes uz pas
mu no labākām baltiešu un vācu konditorejā
375 BROADVIEW AVE. (pie Gerrard), Toronto, tel. H
Atvērts no plkst. 7,30—9,30 vakarā. ALBERTS JAKU

KLAUSIETIES
LATVIEŠU MŪZIKU
LATVIEŠU ZIŅAS
LATVIEŠU FIRMU PAZIŅOJUMUS
LATVIEŠU RADIO RAIDĪJU
Otrdienu vakaros no pl. 8,30—9,00.
CHLO - RADIO RAIDĪT
VIĻŅA GARUMS 68
LONDON ST. T

T PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!
NNYMEDE: atsevišķa 7 istabu
ja, eļļas apkure, garāža. Kopī-
emaksa $3.500,-.
ARPNIECĪBAS UN BEZ GAL-
LĀ IZVĒLE VISĀ PILSĒTĀ.

LIELDIENĀS
os jau tagad, lai tie līdz svēt-
ūsu vēlēšanos nekavējoties
AVEL Co., INC.
L.: CHelsea 3-2583
enci sainu tiešai nosūtīšanai
n.
ta piegāde. Katrs sainis ir
s. Sainus var nodot personīgi
6 vak. Svētdienās līdz 4 p. p.
s sekojošās pilsētās:
Tel. YU 2-0380
EW YORK
632 W., GIRARD AVE.,
PHILADELPHIA 23, PA.,
Tel. WAlnut 5-8878

NGERSKIS . . .

personu nemākulīgo un dažkārt patvaļīgo rīcību. Arī Vācijā patvērumu atradušiem tautiešiem uz katra soļa bija nepieciešama leģiona ģenerālinspektora aizstāvība un atbalsts. Un kad 1945. g. februārī uz sēdi Potsdamā sapulcējas Latviešu nacionālā padome, tā ievēl ģen. B. par Nacionālās komitejas prezidentu.

Pēc Vācijas kapitulācijas, ģen. B., nerēķinoties ar to, ka viņu var arestēt un izdot krieviem, nenogurstoši apstaigā visdažādākās okupācijas iestādes un amatpersonas, lai izkārtotu latviešu karavīru atbrīvošanu no gūsta un atvieglinātu latviešu bēgļu saimei tās smago likteni. Tanī pašā laikā ģen. B. cenšas izveidot kopējo latviešu bēgļu pārstāvību Vācijā. Šim nolūkam ģen. B. 1945. g. jūnija otrā pusē dodas uz Vācijas dienvidiem, bet pa ceļam viņu, pamatojoties uz mūsu pašu tautiešu denunciācijām, arestē un internē Fallinghostelē.

Arī internēts, ģen. B. nepagurst leģionāru aizstāvēšanā un iesniedz sabiedroto iestādēm plašus paskaidrojumus leģiona lietā. 1945. g. beigās Rietumu sabiedroto iestādes ģen. B. rehabilitē un atbrīvo no apcietinājuma. Pēc atbrīvošanas ģen. B. apmetas uz dzīvi brāļa ģimenē, Libekas tuvumā. 1946. g. pavasarī, pēc boļševiku aģentu mēģinājuma nolaupīt sirmo ģenerāli, viņš pārcelas uz dzīvi Oldenburgā. Šeit lielā klusībā ģen. B. pavada mūža pēdējās dienas. Līdz pašai nāves stundai ģen. B. ar lielu interesi sekoja politiskajiem notikumiem pasaulē.

Bez Lāčplēša kaŗa ordeņa, ģen. B. apbalvots ar daudziem citiem kaujas un nopelnu ordeņiem, kā latviešu, tā arī ārzemju. Ievērojot ģenerāļa B. lielos nopelnus mūsu tautas labā, Daugavas Vanagu saime ievēl viņu 1951. g. par savu goda biedru.

Dziļa dievbijība, godīgums, smalkjūtība, cieņa pret cilvēku un gādība par to līdz pašaizliedzībai, drošsirdība, nelokāma uzticība un kalpošanas gatavība latvju tautai un tēvzemei ir tās īpašības, kas raksturo ģen. B. kā cilvēku, karavīru un tautas darbinieku, un kā tāds viņš ieies tautas atmiņā un vēsturē.

Vieglas smiltis Vācijas zemē Tev, dārgais cīņu biedrs.

patīkams
zeķu
izvēlē
'OS-8

NTĒTĀS
ĒDU' ZEĶES
ir dubulta adījuma; iekšējais
, kas rada jūsu pēdai patīkamu
nedz smagākas.
dubultpēdu zeķes, tad izjutīsit

LAI PIE LABAS MĀJAS TIECI,
Zvani LENNOX PIEC REIZ PIECI.
Pārējie telefoni birojā: LE 3-8523
LE 3-8524
LE 3-8525

OSKARS PERRO

1597 BLOOR ST., W., TORONTO

Klausieties mūsu speciālpiedāvājumus vācu radio programmā CKFH pirmdienās un piektdienās no pl. 9—10 vak. Viļņa garums 1400.

HAMILTONAS DAUGAVAS VANAGI UN HLB

rīko svētdien, 9. martā, pl. 3,00 (precīzi), 213 James St., N., Hamiltonā

PLKV. O. KALPAKA UN LATVIEŠU LEĢIONA ATCERES DIENU

ar L. Auzānes - Vītoliņas varoņdrāmas „J E R S I K A" izrādi, ar Dziesmu svētkos sastādīto ansambli.

Režisors: V. Pukāts. Dekorātors: V. Turķis. Tērpi gatavoti pēc K. Bērziņa zīmējumiem.

Ieeja $1.50. Skolēniem un studentiem 50¢, bērniem brīva.

TORONTO LATVIEŠU SPORTA KLUBS

rīko sestdien, 8. martā, plkst. 7,30 lietuviešu zālē, 160 Claremont Street, Toronto

Biedru un sporta draugu vakaru

● BUFETE. ● KLĀTI GALDIŅI.

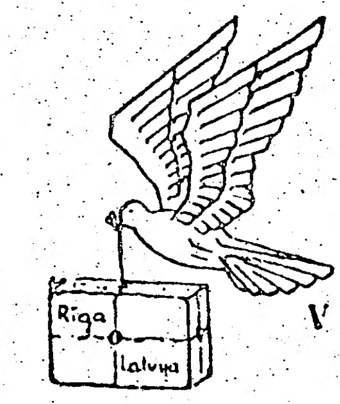

Mazais pasta balodīt,
Lido-steidzies uz dzimteni tu
Līdz ar manu vēstulīti
Un šo dāvanu sainīti . . . .
VINTERA — BĀRS

LAI GODS DEVĒJAM—
PRIEKS SAŅĒMĒJAM!

Uzticot Jūsu domātā Lieldienu dāvanu saiņa nosūtīšanu uz Latviju caur mums — attaisnosim Jūsu dāvāto uzticību ar augstākās kvalitātes preču nosūtīšanu.

DRĀNU AUDUMI:

Jūsu labad šeit zemāk uzskaitīsim 3 labāko drānu kvalitātes — atbilstošas to cenām, ar apzīmējumu A—B—C.
A — Labas kvalitātes tīras vilnas audums (Made in Sweden)
B — Augstākās kvalitātes tīras vilnas audums " " "
C — Augstākās kvalitātes tīras vilnas audums (Made in (England)
201) Dāmu ziemas mēteļu drāna ar visiem piederumiem
Cenas: A — $36.50. B — $39.75. C — $43.00.
202) Dāmu kostīma drāna ar visiem piederumiem
Cenas: A — $30.75. B — $33.00. C — $36.50.
203) Kungu ziemas mēteļa drāna ar visiem piederumiem
Cenas: A — $38.75. B — $44.00. C — $48.50.
204) Kungu uzvalka drāna ar visiem piederumiem
Cenas: A — $33.75. B — $38.75. C — $42.50.
Drānu krāsas varat izvēlēties pēc savas gaumes.

Cenās ierēķināti visi izdevumi — adresātam nekas nav jāpiemaksā.

LIELDIENU SVĒTKIEM — PĀRTIKAS SAINIS:

E — sainis — $32.85	1 kg. rīsu ,
1 kg. sviesta,	500 gr. kafijas,
1 kg. žāvēta bekona,	750 gr. žāvētu augļu,
1 kg. žāvēta šķiņķa,	500 gr. karameļu (pildītas Lieldienu olā),
1 kg. dūmu desas,	
2 kg. cukura,	150 gr. garšvielu.

Pasūtinājumiem lūdzam pievienot bankas vai privātu čeku, vai arī Money Order.

Pieprasiet mūsu plašo preču sarakstu ar cenrādi.

VINTERA — BĀRS
Fyrspannsgatan 143, Vällingby — SWEDEN

Iris
LATVIEŠU PUĶU VEIKALS
588 BLOOR ST., W., TORONTO. LE 1-5665
★ Gaumīgas līgavu buķetes.
★ Griezti ziedi un podu puķes.
★ Skaisti ādas izstrādājumi dāvanām.
PIEGĀDE MĀJĀS. Tel. mājās HO 1-5213

ALBERTS DELICATESSEN
LATVIEŠU PĀRTIKAS PREČU VEIKALS
Piedāvājam labākās kvalitātes gaļas izstrādājumus eiropiešu gaumē, kā arī visus citus produktus un delikateses.
Visu šķirņu maizes un cepumus, kā arī tortes uz pasūtinājumu no labākām baltiešu un vācu konditorejām.
375 BROADVIEW AVE. (pie Gerrard), Toronto, tel. HO 1-4473
Atvērts no plkst. 7,30—9,30 vakarā. ALBERTS JAKUBAITIS

KLAUSIETIES
LATVIEŠU MŪZIKU
LATVIEŠU ZIŅAS
LATVIEŠU FIRMU PAZIŅOJUMUS
LATVIEŠU RADIO RAIDĪJUMOS
Otrdienu vakaros no pl. 8,30—9,00.
CHLO - RADIO RAIDĪTĀJĀ
VIĻŅA GARUMS 680
LONDON ST. THOMAS

PIEDERĪGIE MEKLĒ

HERBERTU JUNGSTU,

dzim. 1913 g. 10. februārī.

Ja kāds ko zinātu, lūdz rakstīt LA kantorim ar Nr. 160.

PIEDERĪGIE LATVIJĀ MEKLĒ

LEONU VEIDI,

kas dzīvoja Rīgā, Dārzaugļu ielā. Pēdējās ziņas saņemtas no Vācijas 1947. g. Ja kāds ko zinātu par viņu, laipni lūdz rakstīt

VELTAI KOLESNIKOVAI,
3445 DRUMMOND RD.,
NIAGARA FALLS, ONT.
CANADA.

PERSONAS,

kas kaut ko zinātu par

ROLANDU LĪCI,

dzim. 1926. gada 11. jūnijā Rozēnu pagastā, Latvijā. Pēdējā dzīves vieta Līgatnes papīra fabrikā, iesaukts darba dienestā 1944. gada vasarā, lūdz ziņot brālēnam: Mr. Hugo Līcis, 1524 N. Monterey St., Ontario, California, U.S.A.

—Psycho – Studio—
IHR
Padomdevējs institūts visos dzīves jautājumos.
- Rakstura un likteņa analīze
- Partneŗu problēma privātā un veikala dzīve
- Personāljautājumi
- Laulības dzīves problēmas
- Draudzība
- Profesija ● Nākotne

Apziņas pilnīga analīze ar parapsicholoģiju internacionālā pieredzē.
Laipni lūdzam paziņot vēlamo.
Adrese: PSYCHO-STUDIO,
36 Wroxeter Avenue,
Toronto, Ont.
Strikta diskrēcija.

IZĪRĒJAMA

mēbelēta istaba pilsētas rietumos.

Zvanīt katrā laikā.
LE 1-5193, Toronto.

DANFORTH-BROADVIEW raj. pieaugušiem IZĪRĒJAMA nemēbelēta istaba, virtuve un apkurināma veranda. Elektriskais ledusskapis un plīts.

Zvanīt pēc pl. 6 vakarā
tel. HO 3-3616, Toronto.

IZĪRĒJAMAS

2 nemēbelētas istabas un virtuve Christie - St. Clair apkaimē.

Zvanīt LE 5-9053, Toronto.

IZĪRĒJAMA

mēbelēta istaba

Danforth - Pape raj., satiksmes tuvumā, uz vēlēšanos ar pansiju.

Tel. HO 1-3408, Toronto.

C.G. TODD LTD.
REAL ESTATE
Aizdevumu sagāde. Lielākais nekustamu īpašumu pirkšanas un pārdošanas birojs Hamiltonā.
418 MAIN ST., E., HAMILTON.
OJĀRS IEVIŅŠ. Tel. JA 8-6336. VALDIS TUKLERS.

MAMBO — SAMBA — RUMBA — JIVE — CHA - CHA
DEJU STUDIJA N. SCHWANEBACH,
175 College St. (pie Mc Caul), tel. WA 1-4318, Toronto.
Jūs iemācāties ātri un lēti
FOXTROTU — LĒNO VALSI — VALSI — TANGO
PRIVĀTSTUNDAS
Auksta gaisa vēdināšana. Pieteikšanās un izziņa katrā laikā.

V. KUČĀNS,
Kungu un dāmu drēbnieks,
115 COLBECK ST., TORONTO.
Tel.: RO 6-7038

Ienākumu nodokļu aprēķinus sagatavo
GRĀMATVEDIS - SPECIĀLISTS
Lūdz zvanīt MA 6121, Toronto.

LATVIEŠU PUĶU SALONS
CALLA
727 Danforth Ave., pie Pape,
tel. HO 6-9911, Toronto.
Krāšņi ziedu sakārtojumi laulībām un citiem gadījumiem. ★ Bagātīgā izvēlē griezti ziedi. ★ Podu puķes. ★ Zaļumi un tropiskie stādi.
Sudraba un dzintara rotas lietas.
Tautiskie audumi. ★ Keramika.
Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.
Mēs piegādājam mājās.

BAZNĪCAS ZIŅAS

DIEVKALPOJUMI ASV

ŅUJORKĀ

Latviešu ev. - lut. draudze, 564 Second St. Brooklyn 15, N. Y.

Kristus ciešanu laika dievkalpojumi , 9. martā, pl. 9 rītā prāv. K. A. Birznieks par Pontiju Pilatu; ceturtdien, 13. martā ,pl. 7,30 v. māc. A. Kiršfelds par Sīmani no Kirēnas; ceturtdien, 20. martā, pl. 7,30 v. māc. J. Siliņš par Sīmani Pēteri; svētdien, 23. martā, pl. 5 pp. māc. A. Ozols; ceturtdien, 27. martā, pl. 7,30 v. māc. A. Zuzāns par ļaundariem pie krusta; nobeigums Lielajā Piektdienā, 4. aprīlī, pl. 6,30 v.

Dievkalpojumi ar dievgaldu: svētdien, 9. martā, pl. 9 rītā Bronksā; pl. 3 pp. Bruklīnā, Betlemes baznīcā; svētdien, 16. martā, pl. 1 dienā Friportā, Kristus baznīcā; Zaļajā Ceturtdienā, 3. aprīlī, un Lielajā Piektdienā, 4. aprīlī ,vairākās vietās. Dievgaldniekus lūdz iepriekš pieteikties pie mācītājiem. Pūpolu svētdienā, 30. martā, Betlemes baznīcā jauniešu iesvētes dievkalpojuma sākums jau pl. 1 dienā.

ČIKĀGA

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudzē, 5015 W. Ferdinand St.

Svētdien, 9. martā, pl. 10 Bībeles st., T. Bērziņš. Pl. 10 bērnu dievkalpojums, pl. 10,30 svētdienas skola. Pl. 11 ciešanu laika dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma iesvētes mācība. Māc. A. Rautenšilds.

Māc. G. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave., Chicago 51, Ill.

Dievkalpojumi Čikāgas ev. - lut. latviešu sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu, plkst. 3 p.p.

MILVOKI

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu. pl. 2,00 dienā Faith ev. - lut. baznīcā, 1000 S. Layton Bulv. Māc. J. Meisters. Svētdienas skola dievkalpojuma laikā, baznīcas sabiedriskajās telpās.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis, 66 Gordon Ave., Port Arthur, Ont., tel. 4-0302.

Svētdien, 9. martā, pl. 3 p.p. plkv. Kalpaka pieminas dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma baznīcas apakšējās telpās draudzes pilnsapulce.

Svētdien, 23. martā, pl. 6,30 v.: Ciešanu laika dievkalpojums.

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont. tel. OX 9-3331. Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī, Tel. WA 4-1563

Svētdien, 9. martā, pl. 11.00 no rīta dievkalpojums.

Svētdien, 16. martā, pl. 4.00 pp. dievkalpojums.

Sestdien, 22. martā, pl. 8.00 vakarā draudzes koŗa koncerts.

Svētdien, 30. martā, pl. 4.00 pp. Pūpolsvētdienas dievkalpojums.

Kičenerā dievkalpojums 9. martā, plkst 3 pp., sv. Mateja kapellā. Māc. A. Cops.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

9. martā, plkst 1 pp. dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā. Plkst. 2 — baznīcas blakus telpās draudzes pilnsapulce. Svētdienas skola plkst 1.00.

16. martā, plkst. 4 pp, dievkalpojums sv. Trīsvienības baznīcā. Svētdienas skola.

23. martā, plkst. 4 pp. dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā. Svētdienas skola. Iesvētes mācība.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

9. martā, plkst. 2.30 pp. dievkalpojums. Svētdienas skola.

16. martā, plkst. 2.30 pp. dievkalpojums. Svēdienas skola. Pēc dievkalpojuma, apm. pl. 3,45 Dāmu komitejas rīkotais draudzes vakars baznīcas zālē.

23. martā, plkst. 2.30 pp. dievkalpojums. Svētdienas skola.

Bramptonā Latviešu ev-lut. draudzes dievkalpojums ar dievgaldu Pūpolu svētdienā — 30. martā, plkst 1.30 pp. Grace United baznīcā.

GARĪGS KONCERTS TORONTO

Queen United baznīcā, 765 Queen St., W. (2 bloki uz rietumiem no Bathurst), 23. martā, pl. 6 vak. ērģeļu un klavieŗu koncerts (dueti un solo). Ērģeles — Vija Grigale (12 g. v.), klavieres — Anita Grigale (14 g. v.). Liturģija — stud. theol. A. Kretulnieks.

HAMILTONĀ

Māc. E. Pavasars, 209 E. 38th St., Hamilton, Ont. Tel. Fulton 3-1182

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, Sv. Trīsvienības baznīcā 18 Victoria Ave., S.

Ceturtdien, 13. martā, pl. 7,00 v. jaunatnes jaunākās grupas stunda mācītāja mājā.

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa, Ont. Tel. CE 2-2385.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr. Sudbury, Ont. Tel. OS 3-3284.

Timminsā, svētdien, 9. martā, plkst. 3.00 pp. lut. baznīcā (Spruce St.) dievkalpojums.

Virdžinijtaunā, svētdien, 16. martā, plkst 1.00 pp. anglikaņu baznīcā dievkalpojums ar Svēto Vakarēdienu.

Norandā, svētdien, 16. martā, plkst. 4 pp. United baznīcā dievkalpojums ar Svēto Vakarēdienu.

Māc. Fr. Ruperts, 729 Jessie Ave., Winnipeg 9, Manitoba. Tel. 42-5512. Vinipegas latviešu ev. - lut. sv. Krusta draudzē, Sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

MONTREĀLĀ

Māc. V Šēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī

9. martā, plkst 2 pp. jaunatnes un bērnu dievkalpojums.

16. martā, plkst. 2 pp., dievkalpojums.

26. martā, pulkst. 2 pp. jaunatnes un bērnu dievkalpojums.

Kornvailā, 8. martā, plkst. 7.00 vak. Svētvakara dievkalpojums, māc. V. Šēfers.

29. martā, plkst. 7.00 vakarā, dievkalpojums ar dievgaldu, māc. V. Šēfers.

Lūdz pieteikties jauniešus, kas vēlas iesvētīties.

Māc. A. Voitkus, 49 Hallowell St., Westmount, Montreal 6, P. Q. Tālr. WE 3-1867. Dievkalpojumi Redeemer baznīcā, 285 Clarke Ave.

Svētdien, 9. martā, plkst. 1,00 p.p. dievkalpojums bērniem; pl. 1,30 p.p. dievkalpojums pieaugušiem; spredika temats: Jūdass. Plkst. 2,30 p.p. korāļu dziedāšana un iesvētes stunda.

Trešdien, 12. martā, plkst. 8,00 vakarā Bībeles stunda.

Svētdien, 16. martā, plkst. 1,30 p.p. dievkalpojums jaunatnei. Spredika temats: Pēteris. Plkst. 2,30 p.p. jaunatnes un iesvētību stunda.

Svētdien, 23. martā ,plkst. 1,00 p.p. dievkalpojums bērniem; pl. 1,30 p.p. dievkalpojums pieaugušiem; spredika temats: Poncijs Pilāts. Plkst. 2,30 p.p. iesvētību stunda.

Pūpolu svētdienā, 30. martā, plkst. 1,30 p.p. dievkalpojums. Spredika temats: Augstais priesteris Kajafa; plkst. 2,30 p.p. iesvētību stunda.

NIAGARĀ

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Sestdien, 8. martā, plkst. 5.30 pp. Niagarā sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd. N, Kalpaka pieminas dievkalpojums. Pēc tam baznīcas zālē skautu un gaidu sarīkojums.

Svētdien, 30. martā, pl. 2.00 pp. Niagarā, sv. Jāņa baznīcā Pūpolsvētdienas dievkalpojums ar dievgaldu.

TORONTO BAPTISTU DRAUDZES

dievkalpojumi notiek svētdienās, pl. 3 p.p. un trešdien vakaros, pl. 8 — Walmer Road baznīcas telpās. Māc. R. Ekšteins.

TORONTO LATVIEŠU MISIONE

Latviešu misijas kārtējie dievkalpojumi Toronto notiek katru sestdienu plkst. 8 vak., 14 Park-road misijas namā (Bloor pazemes pieturas tuvumā). Katru svētdienu, plkst. 10,45 rītā garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu, viļņu garums 1350, Ošavas raidītājs. Tel. AM 1-4218

MEDIKAMENTUS UZ BALTIJAS VALSTĪM
AR GAISA PASTU NOSŪTA
HALLS DRUGSTORE T. KRAUMANIS
14 DIXON RD., TORONTO 15, ONT., CANADA,
Tel. aptiekā CH 4-5678; mājās CH 4-0107

MODEL DĀMU FRIZIERSALONS
VIJA GRIMBA
109 Moberly Ave., Toronto, Ont. Tel. OX 4-0464
DANFORTH — WOODBINE, 2. stāvā.

EXPRESS TV SERVICE
RO 9-6732, TORONTO
RADIO UN TELEVĪZIJAS DARBNĪCA.
Ātra apkalpošana visā pilsētā no pl. 9 rītā līdz 10 vakarā.
Žanis Jākabsons

MURRY'S PHARMACY E. GALDIŅA 3108 Dundas St., W., Toronto. RO 7-8468
Zāļu pagatavošana. Bezmaksas piegāde mājās. Kosmetika.
Filmas. Sūtām medikamentus uz Latviju.

VĒRTĪGAS GRĀMATAS

K. Kundziņa redakcijā DIEVA IZREDZĒTI	ies. $3.40
K. Kundziņa LAIKI UN LIKTEŅI	ies. $3.00
L. Bērziņa MŪŽA RĪTS	ies. $3.40

Par atsevišķas grāmatas pārsūtīšanu pa pastu jāpiemaksā 15¢. Ja pasūtina visas trīs, tad pasta izdevumi nav jāmaksā.

DV GRĀMATNĪCA,
123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Lūdzu izsūtīt man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz .... uz .... mēnešiem ar šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss ....

Adrese: ....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ ....

.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn. $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Līci, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

IPAŠUMI TORONTO, MĀJAS, VEIKALI VISOS PILSETAS RAJONOS un LAUKU APKĀRTNĒ.

K. KĀRKLIŅŠ
pārstāvis pie UNO MANKIN Real Estate,
892 DANFORTH AVE.
Member of Toronto Real Estate Board; Member of Ontario Association Real Estate Board
Birojā HO 1-1114,
mājā HO 5-6384

PAPE - GERRARD: 8 istabu kopīga dubultķieģeļu māja, apkure labā stāvoklī, liela, moderna virtuve, vannas istaba. Vieta divām garāžām. Kopīgā cena $12.700,-. Ļoti izdevīgas desmitgadīgas obligācijas.

EGLINTON - CALEDONIA: 10 istabu atsevišķa divstāvu dubultķieģeļu māja. Jauna eļļas apkure. Divas ultra modernas virtuves, divas vannas istabas. Privāts iebraucamais ceļš un 4 garāžas. Zemes platība 36 x 130 pēdu. Kopīgā cena $18.500,-.Izdevīgas obligācijas.

YONGE BLVARD.: Eksellenta 7 istabu atsevišķa māja. Ūdens - eļļas apkure. Ultrā moderna virtuve. Viena četrdaļīga vannas istaba un 3 divdaļīgas vannas istabas. Dubultgarāža, iebūvēta mājā. Ļoti grezna māja.

Mājas pircējiem sagādājam naudu iemaksām par 3% gadā.

Mūsu mīļais

RŪDOLFS BANGERSKIS

Dzim. 1878. g. 21. jūlijā, miris 1958. g. 25. februārī. Apglabāts 1958. g. 1. martā Oldenburgā, Vācijā.

Ai, pilnas ziedu un svētības
Šīs rokas, šie skati bija.
Ai, kālab saltajā zemē tās
Tik dziļi iezvanīja . . .

BRĀĻA ĢIMENE KANADĀ un ASV un MĀSA DZIMTENĒ.

ENDZELĪNA JUBILEJA . . .

(Pārnesums no 5. lpp.)

Savā dziļākajā būtībā profesors tomēr allaž bijis liels vientuļnieks, savu vientulību piepildīdams ar sistēmatisku darbu un uzticību pienākumam .

Kā pēdējais nopietnu un interesantu J. Endzelīna raksturojumu un darba vērtējumu deva viņa bijušais audzēknis un līdzstrādnieks Dr. H. Tichovskis, pieminēdams arī aizkustinošo pēdējo tikšanos ar profesoru īsi pirms Rīgas krišanas, kad viņš, par spīti jukām un kaŗa darbībai visapkārt, mierīgi turpinājis savu ceļu uz Valodas krātuvi, lai ķertos pie dienas darba. Referents raksturoja arī profesora lielo iecietību, paškritiku un objektīvitāti, kas izpaudusies, gan atzīstot citu panākumus, gan noliedzot savu kādreizējo kļūdīšanos, atrodot kādai problēmai jaunu atrisinājumu.

Vakaru papildināja mūzikāli priekšnesumi, tenora Ž. Zentiņa un Toronto kamermūzikas ansambļa (V. Svenne, K. Tūters, V. Bērziņš) izpildījumā, jauki iekļaudamies šī sarīkojuma jutoņā, kas visnotaļ bija klusināti svinīga, sirsnīga un reizē akadēmiski līdzsvarota. Ap 100 atnākušie jubilāra godinātāji bija pateicīgi šī vakara iniciātoriem par jauko domu.

ČEKA . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

Žukova atcelšana — droši vien — nevarēja notikt bez čekas netiešas palīdzības, ko vēl pierāda arī tas ,ka robežapsardzības un drošības dienesta (čekas) kaŗaspēks, kas kopš 1953. g. bija pakārtots kaŗa ministrijai, tagad atkal pārvests čekas rīcībā. Čekisti vienmēr biežāk redzami partijas sarīkojumos, kam šķiet, ir sakars ar tīrīšanām partijā. Tāpat policijai jaunus uzdevumus dod saimnieciskās dzīves pārkārtošanas un arī pag. gada vājās ražas tautā atstātās sekas. Skaidri redzams, ka **Chruščevam savu polītisko nolūku reālizēšanai vienmēr vairāk jāķeŗas pie slepenās policijas terrora aparāta.**

Viņam gan nav vēl izdevies dabūt šo policejiskā terrora aparātu savā personīgā kontrolē, līdzīgi Staļinam, un tā Staļina pēcnieks stāv tās pašas problēmas priekšā, ka šodien vēl Chruščevam paklausīgais ierocis jau rīt var izvērsties par patstāvīgu varas faktoru, un šīsdienas draudzība ar Serovu rīt var kļūt par sacensību varas dēļ viņu abu starpā.

Katrā ziņā Chruščeva kopējā spēle ar slepeno policiju liek secināt, ka partijas sekretārs savu neierobežotās varas pretenziju nolūkā, un ievērojot iekšējās varas cīņas nepārtrauktu turpināšanos, kā arī viņa daudzos solījumus un angažēšanos attiecībā uz „komūnisma reālizēšanu", viņu spiež iet taisni to pašu ceļu, kādu viņš savā slepenā runā 20. kongresā pārmeta Staļinam."

SKAUTU un GAIDU DZĪVE

Toronto

Gaujas gaidu un Rīgas 72. skautu vienības savus septītos gada svētkus atzīmēja sv. Andreja baznīcas telpās, kur pulcējās kupls viesu un labvēļu pulciņš. Pēc svinīgas karogu ienešanas, sarīkojumu ievadīja prof. Dr. B. Kokins ar svētbrīdi, kam sekoja vecāku padomes priekšsēža E. Brodera uzruna ar kopīgi nodziedātu Latvijas himnu.

Apsveikumu rindu ievadīja V. Sulims no DV, N. Pētersons no TLB, T. Kronbergs no jaunatnes pulciņa Lāpa, A. Martinsone no gaidu jendas, S. Leimanis no skautu jendas, kā arī skautu un gaidu vienību pārstāvji no Hamiltonas un Niagaras. Bez tam apsveica arī skautu centra apgabala priekšnieks Franks Mortons un novada priekšnieks Sidnijs Harveis. Apsveikumiem atbildēja un pateicās skautu un gaidu vienību priekšnieki vad P. Plaudis un vadītāja M. Šuriņa.

Priekšnesumu daļā skauti, gaidas un lielgaidas demonstrēja savu māku ugunskura veidošanā, pavarda celšanā un tautas dziesmu drāmatizējumos. Gaidu un skautu mītnēs bija iekārtota darbu skate, kur sevišķu rosmi bija parādījušas mazās guntiņas un mazskauti.

Vecāku padome skautiem un gaidām bija klājusi tējas galdu, bet noslēgumā visi pakavējās dejās un rotaļās. Paredzams, ka sarīkojums dos ap $150 atlikumu, ko sadalīs starp skautu un gaidu vienībām.

Grand Rapidos

21. februārī savā mītnes vakarā Latviešu biedrības telpās Skrundas skauti un gaidas atzīmēja Bēden-Paula dzimšanas dienas atceri. To atklāja skautu vadītājs A. Kangars bet referātu par Bēden-Paula dzīvi un viņa lomu skautu organizācijas izveidošanā lasīja Uldis Pličs. Bija arī dzismas un citāda veida priekšnesumi.

BILLIJS GRĒMS . . .

(Pārnesums no 6. lpp.)

Ļaudis bīstas šīsdienas, varbūtēja kaŗa . . . Bet Bībele skatās nākotnē; Jēzus Kristus runāja par nākotni. Viņš prasīja, lai cilvēki izlūdzas piedošanu. Nāks sodīšanas diena; mums jābīstas Dieva, jo Dievs iznīcinās šo pasauli . . . " Šādā garā turpina Grēms; dzīvi žestikulēdams, ļaužu priekšā izstiepdams Bībeli un enerģiski pasperdams soli uz priekšu, te atkal atpakaļ; viņu imitē lieliskais tulks. Runas laikā Grēms bieži atkārto: „tā saka Bībele". Viņš pārmet cilvēkiem (it sevišķi miljoniem ASV) par lielo nevaļu, ka viņiem neesot laika ticēt Dievam.

Tad nāk aicinājums lūgt piedošanu: „Lūdziet piedošanu šovakar, šajā pašā brīdī, tad viss mainīsies . . ."

Ļaudis ar kusliem bērniņiem sāk lēnām ar nopietnām sejām doties uz arēnas apakšējo stāvu — klonu — iepretim Grēmam.

„Es neprasu jums, lai jūs iestājaties kādā zināmā baznīcā," saka Billijs Grēms.

Drīz vien lejā jau kādi pieci tūkstoši.

Kamēr koris klusinātā balsi dzied, Billijs Grēms par viņiem lūdz, lai viņi ikdienas lasa Bībeli. „Jēzus mainīs jūsu dzīvi . . . Jēzus iet ar jums."

Pārliecinoši un vienkārši skan evaņģelista Grēma vārdi. Viņš liekas esam garīgā transā, runā ātri, īsos teikumos.

„Jums jādzīvo un jāstrādā ar visiem kristiešiem". Noslēdzot uzrunu, viņš atkārto 4 galvenos punktus: 1) Lasiet Bībeli; 2) lūdziet Dievu; 3) lieciniet par Dievu, un 4) strādājiet ar citiem ticīgajiem.

Cilvēku jūŗa sakustas — pie izejām saņem lasāmvielu. Zib zibspuldzes, iedegas atkal kino kameru aparātu spožie prožektori. Šī raksta autors apjautājas pie kāda duča meksikāņu par iespaidiem. Visi bez izņēmuma atbild, ka Billijs Grēms palīdzējis meksikāņiem atrast ceļu uz Jēzu Kristu. Un tā Billija Grēma evaņģelista slava iet tālāk. Kas ir viņa lielais pievilkšanas spēks? Vai viņa pārliecinošie — vienkāršie vārdi, vai viņa pasaules sludinātāja slava? — — To rādīs nākotne . . .

Hugo Atoms

MŪSU LAIKRAKSTA GALVENAIS PĀRSTĀVIS ČIKĀGĀ

OTTO KROLLS,
800 S. Halsted St., Hull House,
Chicago 7, Illinois, USA.
Tel. MOnroe 6 - 5399

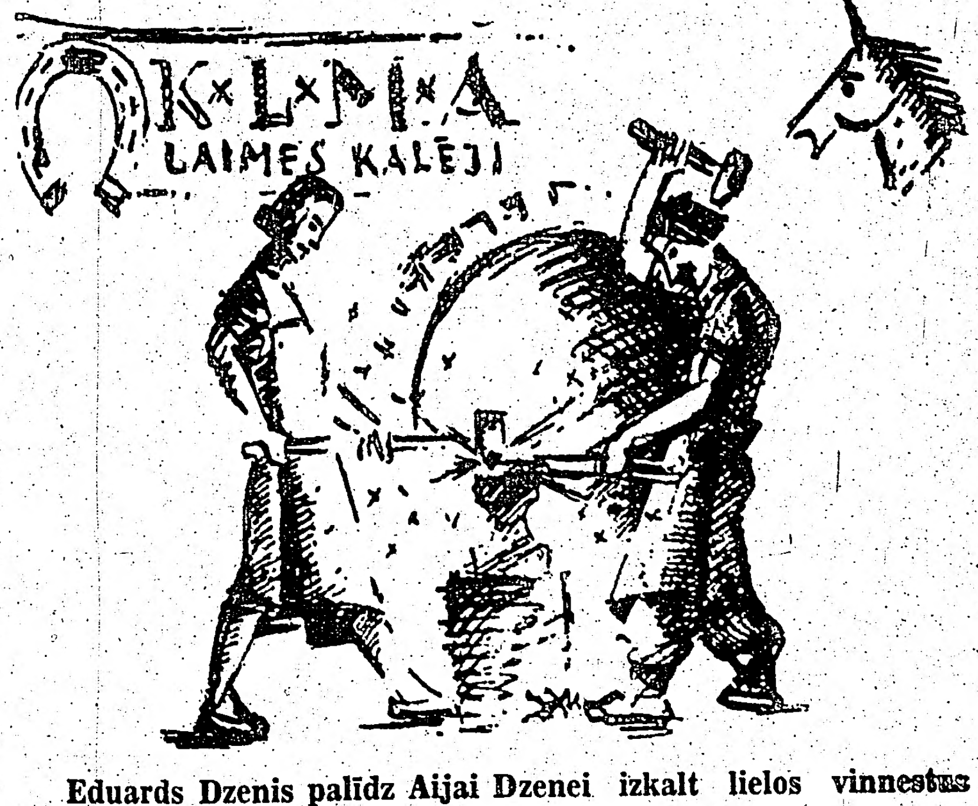

Eduards Dzenis palīdz Aijai Dzenei izkalt lielos vinnestus KLMA mākslas darbu loterijai, kas notiks 15. martā, plkst. 4 p.p. DV namā, 123 Huron ielā, Toronto. Lozes vēl dabūjamas. Kamēr tās nav izpārdotas, vēl ir laiks iegādāties pie visiem biedriem un Mākslas salonā, 123 Huron ielā.

BIFEĻA ATGRIEŠANĀS

(C. S.) — Briežu salas nacionālais parks, kas atrodas kādas 30 jūdzes uz austrumiem no Edmontonas, lepojas ar vienu no nedaudzajiem pārpalikušajiem bifeļu ganāmpulkiem. Pirms nepilniem 100 gadiem, miljoniem šo pinkaino zvēru brīvi pastaigājās prērijās. Rietumu kolonizācijas laikā šos dzīvniekus bez žēlastības iznīcināja. 1880. g. Albertas vidienes Hendhilas apgabalā atrada kādu grupu ar vienpadsmit pārpalikušajiem mežonīgajiem bifeļiem. Sešus steigā nomedīja un pieci pazuda.

Noraizējusies par iespējamo bifeļu galīgu iznīcināšanu, Kanadas valdība spēra soļus, lai palīdzētu šiem dzīvniekiem ieviesties Rietumkanadā. Šī gadu simteņa sākumā no kāda Montanas lopkopja nopirka lielāko daļu vienīgā kontinentā atlikušā bifeļu ganāmpulka, ko lopkopji audzēja nebrīvībā. Bija jāpārvar lielas grūtības, kas saistījās ar dzīvnieku pārvešanu, bet 1914. g. kādus 700 dzīvniekus novietoja jaunierīkotajā Bafalo nacionālajā parkā pie Vairaitas, kā arī Briežu salas parkā.

Vairojoties visai ātri aizsargātajos apgabalos, ganāmpulks drīz vien sasniedza vairākus tūkstošus. Laikā starp 1925. g. un 1928. gadu dažus izvēlētus tūkstošus īpatņu noveda pa dzelzceļu un ar liellaivām uz Vudbafalo parku, kas atrodas tālu Albertas ziemeļos. Tagad šai parkā, kuŗu iespējams sasniegt tikai pa gaisu, bifeļu skaitu lēš uz kādiem 10.000. Parks, ko pirmsākumā iekārtoja galvenokārt bifeļu aizsardzībai, tagad izveidojies par plašu rezervātu daudzu lielo medījumu un zvērādu īpatņiem.

1940. gadā slēdza Bafalo nacionālo parku pie Vairaitas, jo zeme bija jānodod Kanadas armijas vajadzībām. Tur atrodošos bifeļus pārveda uz Briežu salas parku. Katru gadu šai apvidū ierodas tūkstošiem apmeklētāju, lai redzētu lielo ganāmpulku, kuŗu uzskata par vispārāko visā Ziemeļamerikas kontinentā. Mazu parauga ganāmpulku var redzēt arī Banfas nacionālā parkā, un zināms skaits bifeļu atrodami arī Asiniboines barkā pie Vinipegas.

Ziemeļamerikas bifelis patiesībā ir meža vērsis vai bizons, un tas augumā ir lielāks par īstajiem Afrikas vai Āzijas bifeļiem. Domā, ka šie īpatņi iecelojuši no Āzijas leduslaikmetā, kad ledus tilts savienoja Aļasku ar Sibiriju.

Auto labošanas darbnīca Grand Rapidos

Juris Siliņš informē tautiešus, ka savā darbnīcā, 1420 Holborn Drive N. W., viņš veic automobiļu karosēriju labošanas un krāsošanas darbus par pazeminātās cenām. Arī tādos gadījumos, ja automobilis cieš nelaimes gadījumā, vispirms var zvanīt pa tālruni RI 2-5550, lai viņš varētu ikvienam palīdzēt ne vien ar ātru un lētu bojājumu izlabošanu, bet arī labvēlīgi izkārtot zaudējumu atlīdzības jautājumu apdrošināšanas sabiedrībā.

Sarīkojumu kalendārs Toronto

7. martā, plkst. 7,30 vak. Columbus zālē notiks tradicionālā Kalpaka balle .
8. martā TLB dāmu komitejas sarīkojums TLB telpās.
8. martā, pl. 7,30 TLSK biedru vakars, 160 Claremont St.

Baltiešu sporta svētki Toronto sestdien, 15. martā, Centrālās YMCA's telpās.

16. marā, pl. 5,30 Baltijas sieviešu padomes tējas vakars .
16. martā, pl. 6 vak. Sv. Andreja baznīcas zālē TLTA Sestdienas ģimnazijas audzēkņu uzvedums R. Blaumaņa Trīnes grēki.
22. martā — 1. ev. - lut. draudzes koŗa 6. gadskārtējais koncerts.
29. martā M. M. kluba sezonas slēgšanas balle Columbus apakšējā zālē.
29. martā — Nakts serenāde ar Lilijas Štengeles piedalīšanos. TLNT ansamblis.
12. aprīlī — T. Ķeniņa klavieŗu studijas audzēkņu vakars.
12. aprīlī — Latviešu saimniecisko darbinieku apvienības biedru un ievestu viesu vakars TLB telpās, 198 Osler ielā.
19. aprīlī — DV Sp. kluba jubilejas balle Kolumba zālē.

Svētdien, 27. aprīlī Garīgu dziesmu diena — apvienotu ASV un Kanadas Latviešu baptistu draudžu koŗu kopkoncerts.

3. maijā, plkst. 8.00 vakarā Itona auditorijā dabas un zvēru pētnieka Sašas Ziemeļa filma-referāts „Dzīve Dienvidamerikas mūža mežos".

TLB Sestdienas skolas Ģimenes dienas sarīkojums — 4. maijā skolas telpās.

9. maijā — Kurzemes kapitulācijas 13 gadu atcere — Akts - koncerts Leģiona zālē, 22 College St.
18. maijā — vīru koŗa Viesturs koncerts Leģiona zālē, College St.
20. jūnijā — Līgo balle pie papardes zieda Palace Pier telpās.
11. jūlijā — vijolnieka A. Dunkeļa koncerts.

HAMILTONĀ

9. martā — plkv. O. Kalpaka un Latviešu leģiona atceres sarīkojums ar „Jersikas" izrādi.
15. martā Hamiltonas „Aiviekstes" skautu vienības gada svētki.
16. martā — HLB pilnsapulce.
30. martā HLB pilnsapulce ar sekojošu groziņu vakaru.
12. aprīlī — DV sporta kopas „Sparta" rīkotās Hamiltonas kausa spēles ar sekojošu deju.
14. jūnijā — Aizvesto piemiņas diena.
21. jūnijā — Līgo svētki.
4. oktobrī — HLB gada svētki.
18. oktobrī — Hamiltonas DV gada svētki.
22. novembris — 18. novembra svinības.

SV. KATARINES

15. martā, 79 Page St., Latviešu mednieku un makšķernieku kluba sezonas slēgšanas balle.

LONDONĀ, ONT.

Tuvākie sarīkojumi Londonā būs šādi:

Sestdien, 8. martā — filmu „My Latvia" un „Latvija 1938. g." izrāde.

Svētdien, 9 martā katoļu dievkalpojums.

Svētdien 19. martā ev. - lut. dievkalpojums.

Svētdien, 23. martā katoļu dievkalpojums.

Sestdien, 29. martā Elviras Karlsones-Bērziņas operu āriju un dziesmu koncerts.

GODALGOTĀS MASKAS III KARNEVĀLĀ PIGBRIDŽĀ — HAMILTONĀ

Augšā no kreisās: Meksikānis, 2. godalga, Pīķa dāma — A. Robežgrunniece, 1. god., un Nakts karaliene — Betija Paberza, 3. god. Dāma cilindrī — Zigrida Birne, Leopards — A. Auzere. Foto R. Bērziņa

AUGSTAS KVALITĀTES PRECES PAR ZEMĀKAJĀM CENĀM ĀTRĀKĀ PIEGĀDE

Sūtām saiņus uz PADOMJU SAVIENĪBU (arī SIBIRIJU), POLIJU un citām zemēm.

Sūtām PĀRTIKU, TEKSTILIJAS, APAVUS, ĀDAS PRECES, APĢĒRBUS, ZĀLES, MŪZIKAS INSTRUMENTUS, DARBA RĪKUS u. c.; ir INTŪRISTA ATĻAUJA.

Mūsu sūtītiem saiņiem visi maksājumi tiek nokārtoti šeit, saņēmējiem Latvijā u. c. nekas nav jāmaksā.

ORBIS SAIŅI ir 22 mārciņas (10 kg) svarā. Sūtām arī DUBULTSAIŅUS 20 kg svarā. Tādā veidā klientiem iespēja ietaupīt $3.50. Mūsu cenas nemainās. Ar 1. janvāri sūtām STANDARTSAIŅUS ar APELSĪNIEM:
10 kg — $15,25

ORBIS

298 BATHURST ST., TORONTO 2B,
Tel. EM 4-2810. Atvērts līdz pl. 8 vakarā.
4414 So. Rockwell St., Chicago 32, Ill., U.S.A.
HAMILTONĀ zvaniet JA 8-5257.
DETROIT - WINDSOR
578 Wyandotte East, St., Windsor, Ont.,
tel.: CL 6-3982

UKRAINSKA KNYHA
JAUNA ADRESE — 962 BLOOR ST., W.

Darba laiks no pirmdienas līdz sestdienai no pl. 9—6 v, bet piektdienās no pl. 9—9 v.

VIENIGAIS UZŅĒMUMS KANADĀ, KURŠ SŪTA SAIŅUS TIEŠI UZ PADOMIJU. TE NAV STARPNIECĪBAS. TĀPĒC PIEGĀDE IR ĀTRĀKA, JO SAIŅI TIEK SŪTĪTI TIEŠI. TIE IR APDROŠINĀTI PRET PAZUŠANU UN BOJĀJUMIEM.

SAIŅI
UZ
LATVIJU
UN CITĀM PADOMJU
ZEMĒM.

Muita un citi izdevumi samaksājami šeit. Saņēmējam nav jāmaksā nekas. Nosūtītājs saņem parakstu no saiņa saņēmēja. Saiņu daudzums nav ierobežots, bet tikai tā svars nedrīkst pārsniegt 20 mārciņu. Jūs varat sūtīt pašu iepirktas mantas . . . , kas dabūjamas mūsu uzņēmuma veikalā par lētām cenām.
Saiņos var sūtīt visādas drēbes, tekstilmateriālus, apavus, ādas, medikamentus, pārtiku un daudz citu priekšmetu.